

**ŚRÓDROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
GRUPY KAPITAŁOWEJ
POWSZECHNEGO ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ
SPÓŁKI AKCYJNEJ
ZA III KWARTAŁ 2011 ROKU**

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
WYBRANE DANE FINANSOWE.....	4
1. Wybrane skonsolidowane dane finansowe Grupy PZU	4
2. Wybrane jednostkowe dane finansowe PZU (wg PSR)	5
3. Wybrane jednostkowe dane finansowe Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń na Życie Spółki Akcyjnej (wg PSR)	6
4. Podsumowanie skonsolidowanych wyników finansowych	7
ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE.....	8
1. Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	8
2. Śródroczny skonsolidowany rachunek zysków i strat.....	10
3. Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów.....	12
4. Śródroczne sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym	13
5. Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	16
INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE DO ŚRÓDROCZNEGO SKRÓCONEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	18
1. Informacje o PZU i Grupie PZU	18
2. Zgodność z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej.....	22
3. Podstawowe zasady (polityka) rachunkowości	24
4. Zmiany zasad (polityki) rachunkowości i porównywalność danych finansowych.....	24
5. Kluczowe założenia przyjmowane do oszacowań rachunkowych oraz subiektywne oceny dokonane w procesie wyboru i stosowania zasad (polityki) rachunkowości	29
6. Inne informacje dotyczące sposobu sporządzenia śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego	29
7. Znaczące zdarzenia mające wpływ na istotną zmianę struktury pozycji sprawozdania finansowego.....	30
8. Noty uzupełniające do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego	31
9. Aktywa i zobowiązania warunkowe	45
10. Komentarz do śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego	45
11. Wypłacalność.....	47
12. Sprawozdawczość według segmentów	48
13. Komentarz do sprawozdawczości według segmentów	56
14. Otoczenie makroekonomiczne	62
15. Stanowisko Zarządu dotyczące wcześniej publikowanych prognoz wyników.....	63
16. Wskazanie czynników, które mogą mieć wpływ na wyniki finansowe w kolejnych kwartałach... ..	63
17. Istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego.....	65
18. Emisje, wykup i spłaty dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych.....	65
19. Udzielenie przez PZU lub jednostki zależne poręczeń kredytu lub pożyczki lub udzielenie gwarancji.....	65
20. Dywidendy	65
21. Informacje dotyczące akcjonariuszy PZU.....	66
22. Rozliczenia z tytułu spraw spornych.....	67
23. Pozostałe informacje	69
24. Transakcje z podmiotami powiązаныmi.....	75
KWARTALNA JEDNOSTKOWA INFORMACJA FINANSOWA PZU (WG PSR).....	80
1. Śródroczny bilans	80
2. Śródroczne zestawienie pozycji pozabilansowych	82
3. Śródroczny rachunek techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	83
4. Śródroczny ogólny rachunek zysków i strat	84
5. Śródroczne zestawienie zmian w kapitale własnym.....	86
6. Śródroczny rachunek przepływów pieniężnych.....	88
7. Wprowadzenie	90
8. Podstawowe zasady (polityka) rachunkowości	90
9. Zmiany zasad (polityki) rachunkowości	90

WSTĘP

Niniejsze śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej („Grupa PZU”) zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Komisję Europejską na dzień 30 września 2011 roku („MSSF”), w tym zgodnie z wymogami Międzynarodowego Standardu Rachunkowości 34 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa” oraz zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. Nr 33 z 2009 roku, poz. 259 – „Rozporządzenie w sprawie informacji bieżących i okresowych”).

Zgodnie z art. 83 ust. 1 Rozporządzenia w sprawie informacji bieżących i okresowych częścią niniejszego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest kwartalna jednostkowa informacja finansowa jednostki dominującej Grupy PZU – Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej („PZU”, „Spółka”, „jednostka dominująca”).

W myśl art. 45 ust. 1a Ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. Nr 152 z 2009 roku, poz. 1223 z późn. zm., „Ustawa o rachunkowości”), sprawozdania finansowe emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na jednym z rynków regulowanych krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego mogą być sporządzane zgodnie z MSSF.

Z uwagi na fakt, że Walne Zgromadzenie PZU nie podjęło decyzji, o której mowa w art. 45 ust. 1c Ustawy o rachunkowości, w sprawie sporządzania sprawozdań finansowych zgodnie z MSSF, sprawozdania jednostkowe PZU sporządza się zgodnie z Polskimi Standardami Rachunkowości („PSR”), określonymi w Ustawie o rachunkowości oraz w wydanych na jej podstawie aktach wykonawczych, m.in.:

- Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2009 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji (Dz. U. Nr 226 z 2009 roku, poz. 1825);
- Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 roku w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych (Dz. U. Nr 149 z 2001 roku, poz. 1674, z późn. zm.).

W sprawach nieuregulowanych Ustawą o rachunkowości oraz wydanymi na jej podstawie aktami wykonawczymi, stosuje się odpowiednio Krajowe Standardy Rachunkowości i/lub MSSF.

WYBRANE DANE FINANSOWE**1. Wybrane skonsolidowane dane finansowe Grupy PZU**

Dane ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej	tys. zł 30 września 2011	tys. zł 31 grudnia 2010	tys. zł 30 września 2010	tys. EUR 30 września 2011	tys. EUR 31 grudnia 2010	tys. EUR 30 września 2010
Aktywa	54 234 820	50 670 557	49 240 420	12 294 800	12 794 626	12 350 243
Kapitał podstawowy	86 352	86 352	86 352	19 576	21 804	21 658
Kapitały przypisywane właścicielom kapitału podstawowego jednostki dominującej	12 334 897	12 799 800	12 191 856	2 796 268	3 232 028	3 057 902
Kapitały mniejszości	84 433	126	123	19 141	32	31
Kapitały, razem	12 419 330	12 799 926	12 191 979	2 815 409	3 232 060	3 057 933
Podstawowa i rozwodniona średnia ważona liczba akcji zwykłych	86 352 300	86 352 300	86 352 300	86 352 300	86 352 300	86 352 300
Wartość księgową na akcję zwykłą (w zł/EUR)	142,84	148,23	141,19	32,38	37,43	35,41

Dane ze skonsolidowanego rachunku zysków i strat	tys. zł 1 stycznia – 30 września 2011	tys. zł 1 stycznia – 30 września 2010	tys. EUR 1 stycznia – 30 września 2011	tys. EUR 1 stycznia – 30 września 2010
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	11 425 796	10 800 917	2 825 999	2 698 408
Składki zarobione netto	11 054 489	10 581 133	2 734 162	2 643 499
Przychody z tytułu prowizji i opłat	218 992	209 748	54 164	52 402
Wynik netto na działalności inwestycyjnej	1 040 071	2 185 919	257 246	546 111
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(7 624 189)	(7 903 704)	(1 885 729)	(1 974 593)
Zysk (strata) brutto	2 292 938	2 319 391	567 124	579 457
Zysk (strata) netto przypisywany(a) właścicielom kapitału własnego jednostki dominującej	1 858 497	1 874 169	459 671	468 226
Zyski (straty) mniejszości	(1 482)	(5)	(367)	(1)
Podstawowa i rozwodniona średnia ważona liczba akcji zwykłych	86 352 300	86 352 300	86 352 300	86 352 300
Podstawowy i rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą (w zł/ EUR)	21,52	21,70	5,32	5,42

Dane ze skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych	tys. zł	tys. zł	tys. EUR	tys. EUR
	1 stycznia – 30 września 2011	1 stycznia – 30 września 2010	1 stycznia – 30 września 2011	1 stycznia – 30 września 2010
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	1 937 853	(626 533)	479 299	(156 528)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(2 034 528)	6 369 644	(503 210)	1 591 337
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(81 058)	(5 727 691)	(20 048)	(1 430 957)
Przepływy pieniężne netto, razem	(177 733)	15 420	(43 959)	3 852

2. Wybrane jednostkowe dane finansowe PZU (wg PSR)

Dane z bilansu	tys. zł 30 września 2011	tys. zł 31 grudnia 2010	tys. zł 30 września 2010	tys. EUR 30 września 2011	tys. EUR 31 grudnia 2010	tys. EUR 30 września 2010
Aktywa	29 064 684	26 349 819	25 703 271	6 588 838	6 653 491	6 446 770
Kapitał podstawowy	86 352	86 352	86 352	19 576	21 804	21 658
Kapitały, razem	11 409 847	11 902 186	11 035 562	2 586 563	3 005 375	2 767 886
Podstawowa i rozwodniona średnia ważona liczba akcji zwykłych	86 352 300	86 352 300	86 352 300	86 352 300	86 352 300	86 352 300
Wartość księgową na akcję zwykłą (w zł/ EUR)	132,13	137,83	127,80	29,95	34,80	32,05

Dane z technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych oraz ogólnego rachunku zysków i strat	tys. zł 1 stycznia – 30 września 2011	tys. zł 1 stycznia – 30 września 2010	tys. EUR 1 stycznia – 30 września 2011	tys. EUR 1 stycznia – 30 września 2010
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	6 217 302	5 769 100	1 537 756	1 441 302
Składki zarobione netto	5 873 777	5 569 076	1 452 790	1 391 330
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	4 062 932	4 371 562	1 004 905	1 092 153
Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	329 942	(328 771)	81 606	(82 137)
Wynik netto na działalności inwestycyjnej	2 621 693	4 014 282	648 436	1 002 894
Zysk (strata) brutto	2 722 516	3 448 964	673 373	861 659
Zysk (strata) netto	2 569 441	3 356 064	635 513	838 450
Podstawowa i rozwodniona średnia ważona liczba akcji zwykłych	86 352 300	86 352 300	86 352 300	86 352 300
Podstawowy i rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą (w zł/ EUR)	29,76	38,86	7,36	9,71

3. Wybrane jednostkowe dane finansowe Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń na Życie Spółki Akcyjnej (wg PSR)

Dane z bilansu	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. EUR	tys. EUR	tys. EUR
	30 września 2011	31 grudnia 2010	30 września 2010	30 września 2011	31 grudnia 2010	30 września 2010
Aktywa	29 501 620	29 761 380	28 229 966	6 687 890	7 514 931	7 080 503
Kapitały, razem	5 581 830	6 414 677	5 939 712	1 265 377	1 619 745	1 489 770

Dane z technicznego rachunku ubezpieczeń na życie oraz ogólnego rachunku zysków i strat	tys. zł	tys. zł	tys. EUR	tys. EUR
	1 stycznia – 30 września 2011	1 stycznia – 30 września 2010	1 stycznia – 30 września 2011	1 stycznia – 30 września 2010
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	7 918 112	6 632 646	1 958 426	1 657 043
Wynik techniczny ubezpieczeń na życie	1 555 250	1 685 624	384 668	421 122
Wynik netto na działalności inwestycyjnej	566 091	1 465 499	140 014	366 128
Zysk (strata) netto	1 192 143	1 677 802	294 859	419 168

4. Podsumowanie skonsolidowanych wyników finansowych

Wynik finansowy netto Grupy PZU za 3 kwartały 2011 roku wyniósł 1.857,0 mln zł i był niższy o 0,9% od wyniku netto w analogicznym okresie poprzedniego roku.

Na koniec III kwartału 2011 roku wskaźnik ROE wyniósł 19,6% i spadł o 1,7 p.p. w porównaniu do końca III kwartału poprzedniego roku.

Na spadek wyniku netto miały wpływ niższe dochody z działalności inwestycyjnej Grupy PZU wynikające przede wszystkim z gorszej niż w roku ubiegłym sytuacji na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

Wpływ na wynik netto Grupy PZU w okresie 3 kwartałów 2011 roku miały następujące elementy:

- Znaczny spadek dochodów z działalności inwestycyjnej w związku z gorszą niż w roku ubiegłym sytuacją na Giełdzie Papierów Wartościowych (indeks WIG20 spadł w III kwartale o 22% i ponad 20% od początku roku);
- Wyższa składka przypisana w wyniku wzrostu sprzedaży ubezpieczeń komunikacyjnych dla klienta masowego oraz ubezpieczeń grupowych na życie;
- Niższy poziom odszkodowań i świadczeń w bieżącym roku wynikający z braku szkód spowodowanych intensywnymi opadami śniegu oraz powodzią, które miały miejsce w 2010 roku;
- Poprawa rentowności w ubezpieczeniach komunikacyjnych oraz majątkowych w 2011 roku;
- Zmniejszenie kosztów administracyjnych wskutek przeprowadzonej w latach 2010 - 2011 restrukturyzacji zatrudnienia oraz programu redukcji kosztów stałych;
- Objęcie konsolidacją Grupy Armatura – jednorazowy wpływ na wynik netto w kwocie 118,9 mln zł;
- Konsekwentna realizacja strategii Grupy PZU w trakcie bieżącego roku, a w szczególności:
 - Poprawa rentowności portfela w ubezpieczeniach komunikacyjnych dla klientów korporacyjnych w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych;
 - prowadzenie procesów restrukturyzacyjnych zmierzających do ograniczenia kosztów administracyjnych.

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE

1. Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

w tys. zł

Aktywa	Nota	30 września 2011	30 czerwca 2011	31 grudnia 2010	30 września 2010	31 grudnia 2009
Wartości niematerialne		133 132	123 243	109 067	93 868	85 069
Wartość firmy		8 712	8 400	8 381	19 952	19 631
Rzeczowe aktywa trwałe		1 090 893	1 106 735	990 411	1 016 441	1 043 811
Nieruchomości inwestycyjne		454 446	455 994	441 014	379 347	346 552
Jednostki wyceniane metodą praw własności		-	-	-	-	-
Aktywa finansowe	8.1 8.4					
Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	8.1.1	22 144 223	21 994 138	20 305 758	21 101 281	23 327 568
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	8.1.2	8 474 600	9 838 348	8 623 082	8 965 433	10 027 845
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	8.1.3	10 425 540	12 996 283	12 118 252	10 910 250	10 213 631
Pożyczki	8.1.4	7 396 098	6 305 673	4 297 940	2 729 006	4 668 549
Należności, w tym należności z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych	8.2 8.4	2 198 124	2 428 341	1 734 274	1 929 088	1 495 207
Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych	8.3 8.4	701 603	748 204	771 850	886 490	748 313
Szacowane regresy i odzyski		49 714	51 399	77 812	69 784	82 330
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		14 466	16 105	16 645	18 921	24 913
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		-	9 103	9 958	31	87 599
Odroczone koszty akwizycji		556 154	566 333	540 729	533 743	518 279
Rozliczenia międzyokresowe	8.5	173 323	178 047	194 226	206 595	215 804
Inne aktywa		134 895	133 823	7 455	10 056	15 781
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych		248 220	319 240	423 703	370 134	366 556
Aktywa związane z działalnością kontynuowaną		54 204 143	57 279 409	50 670 557	49 240 420	53 287 438
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży i aktywa wchodzące w skład grup do zbycia		30 677	21 869	-	-	-
Aktywa, razem		54 234 820	57 301 278	50 670 557	49 240 420	53 287 438

Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej (kontynuacja)

w tys. zł

Kapitały i zobowiązania	Nota	30 września 2011	30 czerwca 2011	31 grudnia 2010	30 września 2010	31 grudnia 2009
Kapitały						
Wyemitowany kapitał podstawowy oraz inne kapitały przypadające udziałowcom jednostki dominującej						
Kapitał podstawowy		86 352	86 352	86 352	86 352	86 352
Pozostałe kapitały		7 986 882	8 102 870	6 649 782	6 606 995	5 802 568
Kapitał zapasowy		7 711 652	7 711 649	6 296 313	6 296 396	5 485 014
Kapitał z aktualizacji wyceny		308 025	431 850	392 268	350 369	340 970
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych		(32 795)	(40 629)	(38 799)	(39 770)	(23 416)
Niepodzielony wynik		4 261 663	3 957 132	6 063 666	5 498 509	5 377 826
Zysk (strata) z lat ubiegłych		2 403 166	2 403 169	3 624 435	3 624 340	2 365 282
Zysk (strata) netto		1 858 497	1 553 963	2 439 231	1 874 169	3 762 945
Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego		-	-	-	-	(750 401)
Kapitały mniejszości		84 433	84 344	126	123	133
Kapitały, razem		12 419 330	12 230 698	12 799 926	12 191 979	11 266 879
Zobowiązania						
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	8.6					
Rezerwa składek i rezerwa na pokrycie ryzyka niewygasłego		4 548 352	4 603 178	4 315 675	4 265 436	4 189 849
Rezerwa ubezpieczeń na życie		14 524 871	14 525 034	14 570 725	14 596 209	14 582 590
Rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia		5 346 581	5 044 204	5 157 080	5 025 483	4 456 464
Rezerwa na skapitalizowaną wartość rent		4 941 024	4 903 518	4 862 552	4 935 888	4 874 653
Rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych		5 815	6 198	6 177	6 177	5 071
Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe		557 505	572 943	614 692	621 156	698 918
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający		2 273 949	2 392 789	2 296 089	2 218 704	2 017 501
Kontrakty inwestycyjne	8.7					
- o gwarantowanych i ustalonych warunkach		3 147 518	3 534 365	2 270 568	1 533 020	2 632 054
- na rachunek i ryzyko klienta		1 232 259	1 374 738	1 273 947	1 165 144	1 094 475
Rezerwy na świadczenia pracownicze		261 135	261 588	257 916	272 380	260 946
Inne rezerwy	8.8	208 574	202 507	212 559	235 218	314 595
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		237 698	387 807	404 956	470 954	444 053
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		55 514	62 053	1 743	87 687	3 056
Instrumenty pochodne		76 382	38 003	11 730	19 433	3 533
Inne zobowiązania	8.9	3 962 396	6 750 768	1 132 079	1 200 520	5 974 052
Rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów	8.10					
Rozliczenia międzyokresowe kosztów		414 822	402 001	474 272	389 450	464 126
Przychody przyszłych okresów		21 095	8 886	7 871	5 582	4 623
Zobowiązania związane z działalnością kontynuowaną		41 815 490	45 070 580	37 870 631	37 048 441	42 020 559
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami trwałymi zakwalifikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży		-	-	-	-	-
Zobowiązania, razem		41 815 490	45 070 580	37 870 631	37 048 441	42 020 559
Kapitały i zobowiązania, razem		54 234 820	57 301 278	50 670 557	49 240 420	53 287 438

2. Śródroczny skonsolidowany rachunek zysków i strat

w tys. zł

Skonsolidowany rachunek zysków i strat	Nota	1 lipca - 30 września 2011	1 stycznia - 30 września 2011	1 lipca - 30 września 2010	1 stycznia - 30 września 2010
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	8.11	3 752 534	11 425 796	3 509 063	10 800 917
Udział reasekuratorów w składce ubezpieczeniowej przypisanej brutto		(19 500)	(170 134)	(29 085)	(144 814)
Składki ubezpieczeniowe przypisane netto		3 733 034	11 255 662	3 479 978	10 656 103
Zmiana stanu rezerwy składki ubezpieczeniowej netto		51 756	(201 173)	98 237	(74 970)
Składki zarobione netto		3 784 790	11 054 489	3 578 215	10 581 133
Przychody z tytułu prowizji i opłat	8.12	62 765	218 992	79 658	209 748
Przychody netto z inwestycji	8.13	580 182	1 475 004	394 482	1 388 949
Wynik netto z realizacji i odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji	8.14	(12 541)	(80 292)	34 009	194 763
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej	8.15	(606 629)	(354 641)	495 288	602 207
Pozostałe przychody operacyjne	8.16	97 143	390 384	1 883	81 132
Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych		(2 667 455)	(7 743 287)	(2 804 087)	(8 328 319)
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach, świadczeniach oraz zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych		61 563	119 098	21 295	424 615
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	8.17	(2 605 892)	(7 624 189)	(2 782 792)	(7 903 704)
Świadczenia oraz zmiana wyceny kontraktów inwestycyjnych	8.18	81 379	44 439	(60 554)	(115 558)
Koszty akwizycji	8.19	(491 465)	(1 444 506)	(481 131)	(1 377 641)
Koszty administracyjne	8.19	(306 775)	(939 971)	(336 106)	(1 103 790)
Pozostałe koszty operacyjne	8.20	(153 828)	(408 216)	(45 002)	(179 194)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej		429 129	2 331 493	877 950	2 378 045
Koszty finansowe	8.21	(32 779)	(38 555)	-	(58 654)
Udział w zyskach (stratach) netto jednostek wycenianych metodą praw własności		-	-	-	-
Zysk (strata) brutto		396 350	2 292 938	877 950	2 319 391

ŚRÓDROCZNY SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT (KONTYNUACJA)

w tys. zł

Skonsolidowany rachunek zysków i strat	Nota	1 lipca - 30 września 2011	1 stycznia - 30 września 2011	1 lipca - 30 września 2010	1 stycznia - 30 września 2010
Podatek dochodowy					
- część bieżąca		(211 277)	(586 275)	(131 963)	(421 181)
- część odroczone		119 538	150 352	(41 657)	(24 046)
Zysk (strata) netto, w tym:		304 611	1 857 015	704 330	1 874 164
- zysk (strata) przypisywany(a) właścicielom kapitału własnego jednostki dominującej		304 534	1 858 497	704 330	1 874 169
- zyski (straty) mniejszości		77	(1 482)	-	(5)
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		304 534	1 858 497	704 330	1 874 169
Zysk (strata) netto z działalności zaniechanej		-	-	-	-
Podstawowa i rozwodniona średnia ważona liczba akcji zwykłych		86 352 300	86 352 300	86 352 300	86 352 300
Podstawowy i rozwodniony zysk (strata) z działalności kontynuowanej na jedną akcję zwykłą (w zł)		3,53	21,52	8,15	21,70
Podstawowy i rozwodniony zysk (strata) z działalności zaniechanej na jedną akcję zwykłą (w zł)		-	-	-	-
Podstawowy i rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)		3,53	21,52	8,15	21,70

3. Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

w tys. zł

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	1 lipca - 30 września 2011	1 stycznia - 30 września 2011	1 lipca - 30 września 2010	1 stycznia - 30 września 2010
Zysk (strata) netto	304 611	1 857 015	704 330	1 874 164
Inne całkowite dochody:	(115 979)	(78 224)	148 865	(6 960)
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	(123 418)	(89 564)	168 681	(1 059)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych	7 846	6 019	(19 816)	(16 359)
Reklasyfikacja nieruchomości z rzeczowych aktywów trwałych do nieruchomości inwestycyjnych	(407)	5 321	-	10 458
Dochody całkowite netto, razem	188 632	1 778 791	853 195	1 867 204
- dochody całkowite przypisywane właścicielom kapitału własnego jednostki dominującej	188 543	1 780 258	853 200	1 867 214
- dochody całkowite przypisywane elementowi kapitałowemu z umów zawierających uznaniowe udziały w zyskach	-	-	-	-
- dochody całkowite przypisywane udziałom mniejszości	89	(1 467)	(5)	(10)

4. Śródroczne sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym

w tys. zł

Sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym	Kapitały oraz rezerwy przypisywane właścicielom kapitału podstawowego jednostki dominującej							Kapitały mniejszości	Kapitał własny, razem
	Pozostałe kapitały		Niepodzielony wynik			Razem			
	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Różnice kursowe z przeliczenia	Zysk (strata) z lat ubiegłych	Zysk (strata) netto			
Stan na dzień 1 stycznia 2011	86 352	6 296 313	392 268	(38 799)	6 063 666	-	12 799 800	126	12 799 926
Zmiana wyceny instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-	(89 564)	-	-	-	(89 564)	-	(89 564)
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	6 004	-	-	6 004	15	6 019
Reklasyfikacja nieruchomości z rzeczowych aktywów trwałych do nieruchomości inwestycyjnych	-	-	5 321	-	-	-	5 321	-	5 321
Zwiększenia (zmniejszenia) rozpoznawane bezpośrednio w kapitale, netto (po uwzględnieniu podatku dochodowego), razem	-	-	(84 243)	6 004	-	-	(78 239)	15	(78 224)
Zysk (strata) netto roku obrotowego	-	-	-	-	-	1 858 497	1 858 497	(1 482)	1 857 015
Zwiększenia (zmniejszenia), razem	-	-	(84 243)	6 004	-	1 858 497	1 780 258	(1 467)	1 778 791
Pozostałe zmiany, w tym:	-	1 415 339	-	-	(3 660 500)	-	(2 245 161)	85 774	(2 159 387)
Podział wyniku finansowego	-	1 415 325	-	-	(3 660 485)	-	(2 245 160)	(2 830)	(2 247 990)
Objęcie konsolidacją Grupy Armatura	-	-	-	-	-	-	-	88 679	88 679
Inne	-	14	-	-	(15)	-	(1)	(75)	(76)
Stan na dzień 30 września 2011	86 352	7 711 652	308 025	(32 795)	2 403 166	1 858 497	12 334 897	84 433	12 419 330

Śródroczne sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym (kontynuacja)

w tys. zł

Sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym	Kapitały oraz rezerwy przypisywane właścicielom kapitału podstawowego jednostki dominującej							Kapitały mniejszości	Kapitał własny, razem
	Pozostałe kapitały				Niepodzielony wynik				
	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Różnice kursowe z przeliczenia	Zysk (strata) z lat ubiegłych	Zysk (strata) netto	Razem		
Stan na dzień 1 stycznia 2010	86 352	5 485 014	340 970	(23 416)	5 377 826	-	11 266 746	133	11 266 879
Zmiana wyceny instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-	641	-	-	-	641	-	641
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	(15 383)	-	-	(15 383)	(5)	(15 388)
Reklasyfikacja nieruchomości z rzeczowych aktywów trwałych do nieruchomości inwestycyjnych	-	-	50 657	-	-	-	50 657	-	50 657
Zwiększenia (zmniejszenia) rozpoznawane bezpośrednio w kapitale, netto (po uwzględnieniu podatku dochodowego), razem	-	-	51 298	(15 383)	-	-	35 915	(5)	35 910
Zysk (strata) netto roku obrotowego	-	-	-	-	-	2 439 231	2 439 231	(2)	2 439 229
Zwiększenia (zmniejszenia), razem	-	-	51 298	(15 383)	-	2 439 231	2 475 146	(7)	2 475 139
Pozostałe zmiany, w tym:	-	811 299	-	-	(1 753 391)	-	(942 092)	-	(942 092)
Podział wyniku finansowego	-	811 115	-	-	(1 753 219)	-	(942 104)	-	(942 104)
Inne	-	184	-	-	(172)	-	12	-	12
Stan na dzień 31 grudnia 2010	86 352	6 296 313	392 268	(38 799)	3 624 435	2 439 231	12 799 800	126	12 799 926

Śródroczne sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym (kontynuacja)

w tys. zł

Sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym	Kapitały oraz rezerwy przypisywane właścicielom kapitału podstawowego jednostki dominującej							Kapitały mniejszości	Kapitał własny, razem
	Pozostałe kapitały				Niepodzielony wynik				
	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Różnice kursowe z przeliczenia	Zysk (strata) z lat ubiegłych	Zysk (strata) netto	Razem		
Stan na dzień 1 stycznia 2010	86 352	5 485 014	340 970	(23 416)	5 377 826	-	11 266 746	133	11 266 879
Zmiana wyceny instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-	(1 059)	-	-	-	(1 059)	-	(1 059)
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	(16 354)	-	-	(16 354)	(5)	(16 359)
Reklasyfikacja nieruchomości z rzeczowych aktywów trwałych do nieruchomości inwestycyjnych	-	-	10 458	-	-	-	10 458	-	10 458
Zwiększenia (zmniejszenia) rozpoznawane bezpośrednio w kapitale, netto (po uwzględnieniu podatku dochodowego), razem	-	-	9 399	(16 354)	-	-	(6 955)	(5)	(6 960)
Zysk (strata) netto roku obrotowego	-	-	-	-	-	1 874 169	1 874 169	(5)	1 874 164
Zwiększenia (zmniejszenia), razem	-	-	9 399	(16 354)	-	1 874 169	1 867 214	(10)	1 867 204
Pozostałe zmiany, w tym:	-	811 382	-	-	(1 753 486)	-	(942 104)	-	(942 104)
Podział wyniku finansowego	-	811 116	-	-	(1 753 220)	-	(942 104)	-	(942 104)
Inne	-	266	-	-	(266)	-	-	-	-
Stan na dzień 30 września 2010	86 352	6 296 396	350 369	(39 770)	3 624 340	1 874 169	12 191 856	123	12 191 979

5. Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

w tys. zł

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	1 stycznia - 30 września 2011	1 stycznia – 31 grudnia 2010	1 stycznia - 30 września 2010
Przeptywy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Wpływy	15 245 813	18 470 571	13 266 801
- wpływy z tytułu składek ubezpieczeniowych brutto	11 118 824	14 521 524	10 756 660
- wpływy z tytułu kontraktów inwestycyjnych	2 906 374	2 787 658	1 786 865
- wpływy z tytułu prowizji reasekuracyjnych i udziałów w zyskach reasekuratorów	10 048	10 779	6 633
- wpłaty reasekuratorów z tytułu udziału w odszkodowaniach	270 915	466 219	190 293
- pozostałe wpływy operacyjne	939 652	684 391	526 350
Wydatki	(13 307 960)	(18 001 148)	(13 893 334)
- składki ubezpieczeniowe zapłacone z tytułu reasekuracji	(153 030)	(154 254)	(127 594)
- wypłacone prowizje i udziały w zyskach z tytułu reasekuracji czynnej	(2 907)	(4 152)	(2 261)
- odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	(6 927 581)	(9 295 988)	(6 948 757)
- wypłacone świadczenia z tytułu kontraktów inwestycyjnych	(2 007 600)	(3 026 424)	(2 824 568)
- wydatki z tytułu akwizycji	(1 073 362)	(1 450 351)	(1 044 745)
- wydatki o charakterze administracyjnym	(1 602 521)	(2 135 292)	(1 586 157)
- wydatki z tytułu odsetek	(127)	(225)	(170)
- wydatki z tytułu podatku dochodowego	(215 270)	(110 228)	(83 322)
- pozostałe wydatki operacyjne	(1 325 562)	(1 824 234)	(1 275 760)
Przeptywy pieniężne netto z działalności operacyjnej	1 937 853	469 423	(626 533)
Przeptywy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Wpływy	183 092 066	270 016 909	212 259 001
- wpływy z nieruchomości inwestycyjnych	6 134	5 628	4 300
- zbycie wartości niematerialnych oraz składników rzeczowych aktywów trwałych	1 325	7 859	6 720
- zbycie udziałów i akcji	3 505 521	4 416 405	3 280 946
- realizacja dłużnych papierów wartościowych	54 492 176	31 510 882	22 010 943
- likwidacja lokat terminowych w instytucjach kredytowych	94 382 553	129 179 172	99 229 297
- realizacja pozostałych lokat	30 520 613	103 641 528	87 112 617
- odsetki otrzymane	88 720	1 191 346	565 436
- dywidendy otrzymane	92 455	64 089	48 742
- zwiększenie stanu środków pieniężnych z tytułu objęcia konsolidacją nowych podmiotów	2 569	-	-
Wydatki	(185 126 594)	(264 687 431)	(205 889 357)
- nabycie nieruchomości inwestycyjnych	-	(1 329)	(359)
- wydatki na utrzymanie nieruchomości inwestycyjnych	(7 480)	(8 152)	(7 008)
- nabycie wartości niematerialnych oraz składników rzeczowych aktywów trwałych	(121 686)	(155 850)	(111 599)
- nabycie udziałów i akcji	(3 739 645)	(4 561 101)	(3 502 914)
- zmniejszenie stanu środków pieniężnych z tytułu zaprzestania konsolidacji funduszy inwestycyjnych	-	(201)	(201)
- nabycie instrumentów dłużnych	(52 579 758)	(27 390 996)	(17 265 992)
- nabycie lokat terminowych w instytucjach kredytowych	(96 617 476)	(127 601 087)	(97 368 477)
- nabycie pozostałych lokat	(32 050 276)	(104 929 875)	(87 607 928)
- pozostałe wydatki na lokaty	(10 273)	(38 840)	(24 879)
Przeptywy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(2 034 528)	5 329 478	6 369 644

Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych (kontynuacja)

w tys. zł

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	1 stycznia - 30 września 2011	1 stycznia – 31 grudnia 2010	1 stycznia - 30 września 2010
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy	32 662 423	578	322
- kredyty, pożyczki oraz emisja dłużnych papierów wartościowych ¹⁾	32 662 423	578	322
Wydatki	(32 743 481)	(5 728 563)	(5 728 013)
- dywidendy wypłacone właścicielom kapitału własnego jednostki dominującej	(140)	(921 239)	(920 917)
- dywidendy wypłacone właścicielom kapitałów mniejszości	(2 830)	-	-
- spłata kredytów, pożyczek oraz wykup własnych dłużnych papierów wartościowych ¹⁾	(32 737 277)	(4 807 324)	(4 807 096)
- odsetki od kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	(2 810)	-	-
- pozostałe wydatki finansowe	(424)	-	-
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(81 058)	(5 727 985)	(5 727 691)
Przepływy pieniężne netto, razem	(177 733)	70 916	15 420
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	423 703	366 556	366 556
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	2 250	(13 769)	(11 842)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu, w tym:	248 220	423 703	370 134
- o ograniczonej możliwości dysponowania	39 223	22 426	47 774

1) W pozycjach tych dla roku 2011 wykazano niemal wyłącznie przepływy pieniężne wynikające z krótkoterminowych transakcji sprzedaży papierów dłużnych z przyrzeczeniem odkupu (ang. sell-buy-back).

INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE DO ŚRÓDROCZNEGO SKRÓCONEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. Informacje o PZU i Grupie PZU

1.1. PZU

Jednostką dominującą w Grupie PZU jest PZU - spółka akcyjna z siedzibą w Warszawie przy Al. Jana Pawła II 24. PZU powstał z przekształcenia Państwowego Zakładu Ubezpieczeń w spółkę akcyjną Skarbu Państwa, na mocy art. 97 Ustawy z dnia 28 lipca 1990 roku o działalności ubezpieczeniowej - tekst jednolity Dz. U. Nr 11 z 1996 roku, poz. 62 z późn. zm.

PZU jest wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego w Sądzie Rejonowym dla Miasta Stołecznego Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, do rejestru przedsiębiorców pod numerem KRS 0000009831.

Podstawowym przedmiotem działalności PZU według Polskiej Klasyfikacji Działalności są pozostałe ubezpieczenia osobowe oraz ubezpieczenia majątkowe (PKD 65.12), a według Europejskiej Klasyfikacji Działalności ubezpieczenia rzeczowe (EKD 6603).

1.2. Spółki Grupy PZU

L.p.	Nazwa podmiotu	Siedziba	Data objęcia kontroli / znaczącego wpływu	% kapitału akcyjnego/udziałowego posiadanego bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		% głosów posiadanych bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		Przedmiot działalności
				30 września 2011	31 grudnia 2010	30 września 2011	31 grudnia 2010	
Spółki zależne objęte konsolidacją								
1	Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółka Akcyjna	Warszawa	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	Ubezpieczenia majątkowe i osobowe.
2	Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie SA („PZU Życie”)	Warszawa	18.12.1991	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia na życie.
3	Powszechne Towarzystwo Emerytalne PZU SA („PTE PZU”)	Warszawa	08.12.1998	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Zarządzanie funduszami emerytalnymi.
4	PZU Centrum Operacji SA („PZU CO”)	Warszawa	30.11.2001	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Działalność pomocnicza związana z ubezpieczeniami i funduszami emerytalnymi.
5	Tower Inwestycje Sp. z o.o.	Warszawa	27.08.1998	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Pozostała finansowa działalność usługowa, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych.
6	PrJSC IC PZU Ukraine („PZU Ukraine”)	Kijów (Ukraina)	01.07.2005	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia majątkowe.
7	UAB DK PZU Lietuva („PZU Lietuva”)	Wilno (Litwa)	26.04.2002	99,76%	99,76%	99,76%	99,76%	Ubezpieczenia majątkowe.
8	Ogrodowa-Inwestycje Sp. z o.o.	Warszawa	15.09.2004	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Nabywanie, eksploatacja, wynajem i zbywanie nieruchomości.
9	Armatura Kraków SA ¹⁾	Kraków	07.10.1999	63,83%	64,63%	63,83%	64,63%	Produkcja baterii łazienkowych i kuchennych.
10	Armatoora SA ¹⁾	Nisko	10.12.2008	63,83%	64,63%	63,83%	64,63%	Produkcja grzejników i odlewów aluminiowych.
11	Armatoora SA i wspólnicy sp. k. ¹⁾	Kraków	10.02.2009	63,83%	64,63%	63,83%	64,63%	Wykorzystanie wolnych środków, inwestycje rozwojowe.
12	Armagor SA (do 5 kwietnia 2011 roku: Armagor Sp. z o.o.) ¹⁾	Gorzów Śląski	06.09.2009	63,83%	64,37%	63,83%	64,37%	Produkcja zaworów, usługi narzędziowe.

L.p.	Nazwa podmiotu	Siedziba	Data objęcia kontroli / znaczącego wpływu	% kapitału akcyjnego/udziałowego posiadanego bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		% głosów posiadanych bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		Przedmiot działalności
				30 września 2011	31 grudnia 2010	30 września 2011	31 grudnia 2010	
Fundusze inwestycyjne objęte konsolidacją								
13	PZU Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty Dłużny ²⁾	Warszawa	15.12.2009	100,00%	100,00%	nd.	nd.	Lokowanie środków zebranych od członków funduszu.
Spółki zależne niekonsolidowane								
14	PZU Pomoc SA	Warszawa	18.03.2009	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Usługowa działalność assistance.
15	Ipsilon Sp. z o.o.	Warszawa	02.04.2009	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Usługowa działalność assistance oraz świadczenie usług medycznych.
16	Ipsilon Bis SA	Warszawa	02.09.2011	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Spółka nie prowadzi działalności.
17	Omicron SA	Warszawa	13.09.2011	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Spółka nie prowadzi działalności.
18	Syta Development Sp. z o.o. w likwidacji	Warszawa	29.04.1996	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Nabywanie i zbywanie nieruchomości, pośrednictwo w obrocie i administrowanie nieruchomościami.
19	Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych PZU SA („TFI PZU”)	Warszawa	30.04.1999	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Tworzenie, reprezentowanie i zarządzanie funduszami inwestycyjnymi.
20	Sigma Investments Sp. z o.o.	Warszawa	28.12.1999	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Działalność inwestycyjna. Nabywanie i zbywanie akcji spółek publicznych, obligacji oraz innych papierów wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu.
21	PZU Asset Management SA („PZU AM”)	Warszawa	12.07.2001	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Zarządzanie cudzym pakietem papierów wartościowych na zlecenie.
22	Towarzystwo Emerytalne PZU SA („MPTE PZU SA”)	Warszawa	13.08.2004	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Zarządzanie pracowniczym funduszem emerytalnym.
23	PrJSC IC PZU Ukraine Life Insurance („PZU Ukraine Life”)	Kijów (Ukraina)	01.07.2005	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia na życie.
24	LLC SOS Services Ukraine	Kijów (Ukraina)	01.07.2005	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Usługi assistance.
25	Company with Additional Liability Inter-Risk Ukraine	Kijów (Ukraina)	01.07.2005	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Usługi prawne.
26	UAB PZU Lietuva Gyvybes Draudimas	Wilno (Litwa)	26.04.2002	99,34%	99,34%	99,34%	99,34%	Ubezpieczenia na życie.
27	ICH Center SA	Warszawa	31.01.1996	90,00%	90,00%	90,00%	90,00%	Obsługa likwidacji szkód w ramach Zielonej Karty (od początku 2011 roku spółka nie prowadzi działalności).

L.p.	Nazwa podmiotu	Siedziba	Data objęcia kontroli / znaczącego wpływu	% kapitału akcyjnego/udziałowego posiadanego bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		% głosów posiadanych bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		Przedmiot działalności
				30 września 2011	31 grudnia 2010	30 września 2011	31 grudnia 2010	
Spółki stowarzyszone								
28	Kolej Gondolowa Jaworzyna Krynicka SA	Krynica	17.08.1998	37,53%	37,53%	36,71%	36,71%	Prowadzenie wyciągów narciarskich i turystycznych.
29	Nadwiślańska Agencja Ubezpieczeniowa SA	Tychy	08.06.1999	30,00%	30,00%	30,00%	30,00%	Obsługa ubezpieczeń.

¹⁾ Objęte konsolidacją metodą pełną od dnia 1 stycznia 2011 roku. Kwestia opisana w punkcie 7.1.

²⁾ Objęte konsolidacją metodą pełną od dnia 30 czerwca 2011 roku. Kwestia opisana w punkcie 1.3.1.

1.3. Zmiany organizacji Grupy PZU

1.3.1. Ufunduszowanie części lokat finansowych

W dniach 30 czerwca i 29 września 2011 roku dokonano przeniesienia części obligacji wyemitowanych przez Skarb Państwa należących do PZU Życie i zakwalifikowanych do portfela instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy - zakwalifikowanych do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania, o wartości rynkowej na dzień przeniesienia odpowiednio 954.210 tys. zł i 1.004.266 tys. zł do PZU Specjalistycznego Funduszu Inwestycyjnego Otwartego Dłużnego, którego jedynym uczestnikiem jest PZU Życie.

Przeprowadzone działanie ma na celu poprawienie efektywności procesu zarządzania lokatami finansowymi poprzez optymalizację podatkową (w zakresie podatku CIT od zysków kapitałowych i podatku VAT płaconego dotychczas innym spółkom Grupy PZU za usługi zarządzania portfelem papierów wartościowych i niepodlegającemu odliczeniu przez PZU Życie).

Powyższe transakcje nie miały wpływu na aktywa netto ani wynik finansowy Grupy PZU.

Nie zmieniła się także prezentacja, kwalifikacja i sposób wyceny przedmiotowych aktywów w niniejszym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu Grupy PZU, a fundusz PZU Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty Dłużny został objęty konsolidacją metodą pełną od dnia 30 czerwca 2011 roku.

1.3.2. Przeniesienie spółek PZU CO, TFI PZU i PZU AM z PZU Życie do PZU

W dniu 27 września 2011 roku (po otrzymaniu w dniu 26 września 2011 roku zgody KNF na taką transakcję w przypadku akcji PZU AM i TFI PZU) PZU nabył wszystkie należące do PZU Życie akcje:

- 25.001 akcji imiennych spółki PZU AM (50,002% akcji) za cenę 5.617 tys. zł, stanowiącą równowartość aktywów netto PZU AM przypadających na nabywane akcje, wynikającą ze sprawozdania finansowego tej spółki sporządzonego za ostatni okres sprawozdawczy (wg PSR);
- 50.000 akcji imiennych spółki PZU CO (100,0% akcji) za cenę 40.605 tys. zł, odpowiadającą wartości akcji PZU CO wykazanej w księgach PZU Życie na dzień podpisania umowy sprzedaży akcji (wg PSR);
- 13.000 akcji imiennych spółki TFI PZU (100,0% akcji) za cenę 38.364 tys. zł, odpowiadającą wartości akcji TFI PZU wykazanej w księgach PZU Życie na dzień podpisania umowy sprzedaży akcji (wg PSR).

Obecnie jedynym akcjonariuszem ww. spółek jest PZU. Transakcja została przeprowadzona w związku z m.in. planowanym poszerzeniem Podatkowej Grupy Kapitałowej, opisanym w punkcie 23.3.

1.3.3. Zawiązanie spółki Ipsilon Bis SA

W dniu 9 sierpnia 2011 roku PZU zawiązał spółkę Ipsilon Bis SA z kapitałem zakładowym w wysokości 100 tys. zł, która w dniu 2 września 2011 roku została zarejestrowana w KRS.

1.3.4. Zawiązanie spółki Omicron SA

W dniu 30 sierpnia 2011 roku PZU zawiązał spółkę Omicron SA z kapitałem zakładowym w wysokości 100 tys. zł, która w dniu 13 września 2011 roku została zarejestrowana w KRS.

2. Zgodność z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej

Niniejsze śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Komisję Europejską („Komisja WE”) na dzień 30 września 2011 roku, w tym zgodnie z wymogami

MSR 34 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa” oraz zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu w sprawie informacji bieżących i okresowych.

2.1. Wprowadzenie nowych MSSF

2.1.1. Standardy i interpretacje oraz zmiany standardów wchodzące w życie od 1 stycznia 2011 roku

W niniejszym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zastosowano po raz pierwszy następujące standardy i interpretacje oraz zmiany standardów, które w przypadku skonsolidowanych sprawozdań Grupy PZU weszły w życie za okresy rozpoczynające się 1 stycznia 2011 roku.

Nazwa standardu/interpretacji	Data wejścia w życie dla okresów rozpoczynających się od dnia	Rozporządzenie Komisji WE zatwierdzające standard lub interpretację
Zmiana do MSR 32 – Klasyfikacja emisji praw poboru	1 lutego 2010	1293/2009
Zmiana do MSSF 1 - Zastosowanie MSSF po raz pierwszy: ograniczone zwolnienie z obowiązku prezentowania danych porównawczych wymaganych przez MSSF 7	1 lipca 2010	574/2010
Zmiana do KIMSF 14 – Przedpłaty minimalnych wymogów finansowania	1 stycznia 2011	633/2010
Znowelizowany MSR 24 - Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych	1 stycznia 2011	632/2010
KIMSF 19 - Konwersja zobowiązań finansowych na instrumenty kapitałowe	1 lipca 2010	662/2010
Udoskonalenia do MSSF (opublikowane przez Międzynarodową Radę Standardów Rachunkowości w maju 2010)	Różne daty, najwcześniejsza to 1 lipca 2010	149/2011

Powyższe standardy oraz interpretacje nie mają wpływu na zmianę zasad rachunkowości w odniesieniu do całkowitych dochodów ani kapitałów własnych Grupy PZU prezentowanych w niniejszym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

2.1.2. Standardy i interpretacje oraz zmiany standardów, które zostały wydane, ale jeszcze nie obowiązują

Następujące standardy i interpretacje oraz zmiany standardów zostały wydane, ale jeszcze nie obowiązują:

- niezatwierdzone przez Komisję WE:

Nazwa standardu/interpretacji	Data wejścia w życie dla okresów rozpoczynających się od dnia (wg Rady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości)
MSSF 9 - Instrumenty finansowe	1 stycznia 2013
MSSF 10 – Skonsolidowane sprawozdania finansowe	1 stycznia 2013
MSSF 11 – Wspólne ustalenia umowne	1 stycznia 2013
MSSF 12 – Ujawnienia na temat zaangażowania w inne jednostki	1 stycznia 2013
MSSF 13 – Wycena wartości godziwej	1 stycznia 2013
Znowelizowany MSR 27 – Jednostkowe sprawozdania finansowe	1 stycznia 2013
Znowelizowany MSR 28 – Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych oraz wspólne przedsięwzięcia	1 stycznia 2013
Zmiany do MSSF 7 – Instrument finansowe: ujawnianie informacji	1 lipca 2011
Zmiana do MSR 12 - Podatek odroczony: realizacja aktywów	1 stycznia 2012
Ciężka hiperinflacja i usunięcie sztywnych terminów dla stosujących MSSF po raz pierwszy (Zmiany do MSSF 1)	1 lipca 2011
Zmiany do MSR 1 – Prezentacja składników innych całkowitych dochodów	1 lipca 2012
Zmiany do MSR 19 – Poprawki do rachunkowości świadczeń po okresie zatrudnienia	1 stycznia 2013

Nazwa standardu/interpretacji	Data wejścia w życie dla okresów rozpoczynających się od dnia (wg Rady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości)
KIMSF 20 – Koszty usuwania nadkładu na etapie produkcji w kopalniach odkrywkowych	1 stycznia 2013

Oczekuje się, że zastosowanie ww. standardów, interpretacji i zmian standardów nie będzie miało istotnego wpływu na całkowite dochody i kapitały własne Grupy PZU, za wyjątkiem:

- MSSF 9 i MSSF 13 - w przypadku których, z uwagi na odległy termin wejścia w życie i oczekiwane dalsze zmiany zasad rachunkowości dotyczących instrumentów finansowych, związane m.in. z obecnie prowadzonymi pracami nad stopniowym zastępowaniem aktualnie obowiązującego MSR 39 nowymi regulacjami, nie dokonano oszacowań wpływu zastosowania MSSF 9 i MSSF 13 na całkowite dochody i kapitały własne Grupy PZU;
- MSSF 10 – w przypadku zastosowania którego zakres jednostek objętych konsolidacją może ulec poszerzeniu, jednakże z uwagi na odległy termin wejścia w życie nie dokonano analizy wpływu zastosowania MSSF 10 na całkowite dochody i kapitały własne Grupy PZU.

3. Podstawowe zasady (polityka) rachunkowości

Szczegółowe zasady (polityka) rachunkowości zostały zaprezentowane w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej za 2010 rok, podpisanym przez Zarząd PZU w dniu 15 marca 2011 roku i na temat którego biegły rewident wydał tego samego dnia opinię bez zastrzeżeń („Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU za 2010 rok”).

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU za 2010 rok dostępne jest na stronie internetowej PZU pod adresem www.pzu.pl w zakładce „Grupa PZU / Relacje inwestorskie / Raporty okresowe i bieżące / Raporty okresowe”.

4. Zmiany zasad (polityki) rachunkowości i porównywalność danych finansowych

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2011 roku dokonano zmian zasad (polityki) rachunkowości opisanych w punktach poniżej.

Sposób prezentacji danych finansowych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w porównaniu do rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy PZU za 2010 rok nie uległ zmianie, z zastrzeżeniem, że:

- niniejsze śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest sprawozdaniem skróconym w rozumieniu MSR 34;
- Grupa PZU skorzystała ze zwolnienia zawartego w pkt. 25 znowelizowanego MSR 24 „Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych” umożliwiającego odstąpienie od ujawniania niektórych informacji w odniesieniu do transakcji z podmiotami powiązanych poprzez fakt znajdowania się pod kontrolą, współkontrolą lub stowarzyszonych z tym samym rządem, ograniczając się do przedstawienia kwot składek przypisanych oraz wolumenów z tytułu kontraktów inwestycyjnych w transakcjach z tymi podmiotami. Jednocześnie, zgodnie z definicją zawartą w pkt. 9 znowelizowanego MSR 24 ujawnieniami objęto transakcje z podmiotami zależnymi, współkontrolowanymi i stowarzyszonymi z tym samym rządem, a nie jak w latach poprzednich – jedynie transakcje z podmiotami pod wspólną kontrolą tego samego rządu (tj. jedynie z podmiotami zależnymi od tego samego rządu).

4.1. Zmiana zasad rozpoznawania składki przypisanej brutto w PZU

Od 1 stycznia 2011 roku dokonano zmiany polegającej na rozpoznawaniu przychodu z tytułu przypisu składki w dniu zawarcia umowy ubezpieczeniowej zamiast w dniu rozpoczęcia odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wynikającej z zawartych umów ubezpieczenia (drugostronnie odraczanego poprzez rezerwę składki). Dodatkowo, analogicznej zmianie podlegała data rozpoznania w rachunku zysków i strat kosztów prowizji dotyczących zawieranych umów (także bez wpływu na zmianę wyniku finansowego poprzez mechanizm drugostronnego odraczania tych kosztów w czasie).

Przyjętą zasadę rozpoznawania przychodu z tytułu przypisu składki cechuje większa przydatność, przy zachowaniu wiarygodności stosowanych zasad rachunkowości, w porównaniu do sposobu stosowanego uprzednio, m.in. z uwagi na:

- zapewnienie ujawniania całości przychodów z tytułu składki i związanych z nim pozycji aktywów (tj. należności od ubezpieczających dotyczących składek nieotrzymanych do daty bilansowej) i zobowiązań (rezerwy składki) wynikających ze wszystkich zawartych umów ubezpieczenia na datę bilansową niezależnie od ustalonego w nich okresu ochrony ubezpieczeniowej;
- zgodność z interpretacjami i zaleceniami regulatora polskiego rynku ubezpieczeniowego – Komisji Nadzoru Finansowego („KNF”) wymaganych dla potrzeb raportowania regulacyjnego w zakresie prawidłowości ustalania wielkości rezerwy składki i właściwego pokrycia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych lokatami;
- zapewnienie analiz porównawczych z polskim rynkiem ubezpieczeniowym za pomocą kryterium wielkości przypisu składki.

Zmiana nie miała wpływu na skonsolidowany wynik finansowy ani na skonsolidowane aktywa netto Grupy PZU.

4.2. Alokacja ABC

4.2.1. Wprowadzenie modelu alokacji ABC w PZU

W 2011 roku w PZU wprowadzono model alokacji kosztów pośrednich na poszczególne produkty ubezpieczeniowe wg rachunku kosztów działań („rachunek ABC” – ang. activity based costing).

Stosowany w latach ubiegłych model alokacji kosztów pośrednich zakładał alokację:

- kosztów administracyjnych - proporcjonalnie do składki przypisanej;
- pośrednich kosztów akwizycji - proporcjonalnie do bezpośrednich kosztów akwizycji;
- pośrednich kosztów likwidacji i windykacji regresów - proporcjonalnie do szkód wypłaconych.

Taka klasyfikacja kosztów obarczona była znacznymi uproszczeniami w zakresie odzwierciedlenia struktury organizacyjnej i procesów operacyjnych. Stosowanie uproszczonej metody alokacji kosztów przy użyciu ogólnych kluczy powodowało niedokładną alokację kosztów na poszczególne grupy produktów i produkty (także niedokładną alokację kosztów pomiędzy pionami klienta korporacyjnego i klienta masowego). Prowadziło to do licznych utrudnień w procesie analizy kosztów, a w konsekwencji utrudniało efektywne procesy zarządcze.

Celem wprowadzonej w 2011 roku alokacji kosztów wg rachunku ABC jest:

- dokładniejsze ustalenie rzeczywistych kosztów produktów oferowanych przez PZU;
- dokładniejsze ustalenie rzeczywistych narzutów kosztów ogólnych (oraz zasad ich alokacji) obciążających poszczególne produkty.

Alokacja kosztów wg rachunku ABC zakłada podział kosztów pośrednich na produkty, a także wydzielenie z kosztów administracyjnych: kosztów akwizycji, kosztów likwidacji szkód i windykacji regresów, kosztów działalności lokacyjnej oraz pozostałych kosztów operacyjnych. Przyjęta metodologia opiera się na ustaleniu:

- rodzaju i wielkości zasobów alokowanych;
- działań umożliwiających przypisanie zasobów;
- nośników kosztów umożliwiających alokację zasobów na działania;
- obiektów kosztowych, na które alokuje się zasoby;
- nośników kosztów umożliwiających przypisanie działań do obiektów kosztowych.

Alokacji podlegają jedynie: pośrednie koszty akwizycji, pośrednie koszty likwidacji szkód, pośrednie koszty dochodzenia regresów, część kosztów administracyjnych (opisana powyżej), koszty utrzymania nieruchomości przeznaczonych na cele inwestycyjne, pozostałe koszty działalności lokacyjnej.

Model jest aktualizowany na bazie kwartalnej w zakresie uwzględnianych w nim zasobów i działań, a źródłem danych kosztowych jest system finansowo – księgowy (księga główna i poszczególne moduły).

4.2.2. Zmiana w modelu alokacji ABC w PZU Życie

W 2011 roku w PZU Życie wprowadzono nowy model alokacji kosztów pośrednich na poszczególne produkty ubezpieczeniowe wg rachunku kosztów działań.

Nowy model oparty jest o następujące założenia: uproszczenie struktury w stosunku do poprzedniego modelu, zwiększenie transparentności modelu oraz wyników obliczeń, zwiększenie użyteczności modelu dla celów zarządczych, zwiększenie elastyczności modelu poprzez zapewnienie jego łatwiejszego dostosowania do zmian organizacyjnych.

Wprowadzone kluczowe zmiany (w stosunku do poprzedniej wersji modelu) obejmują ograniczenie listy zasobów oraz działań przyjętych w kalkulacji (agregacja), określenie nowych nośników podziału dla zasobów oraz dla działań, rezygnację z ankiet czasu pracy wypełnianych przez wszystkich pracowników określonych komórek organizacyjnych na rzecz ankiet czasu pracy wypełnianych przez kierowników określonych komórek organizacyjnych.

4.3. Wpływ zmian na dane porównywalne

W kolejnych tabelach zaprezentowano wpływ powyższych zmian na dane finansowe za okresy porównywalne. W przypadku rachunku zysków i strat są to:

- okres 9 miesięcy od dnia 1 stycznia do 30 września 2010 roku;
- okres 3 miesięcy od dnia 1 lipca do 30 września 2010 roku;

W przypadku sprawozdania z sytuacji finansowej zaprezentowano stany na daty: 31 grudnia 2010 roku, 30 września 2010 roku i na 31 grudnia 2009 roku.

Aktywa	Punkt	31 grudnia 2010 dane historyczne	Zmiana	31 grudnia 2010 dane porównywalne	30 września 2010 dane historyczne	Zmiana	30 września 2010 dane porównywalne	31 grudnia 2009 dane historyczne	Zmiana	31 grudnia 2009 dane porównywalne
Należności, w tym należności z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych	4.1	1 597 549	136 725	1 734 274	1 860 386	68 702	1 929 088	1 383 978	111 229	1 495 207
Odroczone koszty akwizycji	4.1	502 815	37 914	540 729	505 669	28 074	533 743	481 139	37 140	518 279
Rozliczenia międzyokresowe	4.1	232 140	(37 914)	194 226	234 669	(28 074)	206 595	252 944	(37 140)	215 804
Aktywa, razem		50 533 832	136 725	50 670 557	49 171 718	68 702	49 240 420	53 176 209	111 229	53 287 438

Kapitały i zobowiązania	Punkt	31 grudnia 2010 dane historyczne	Zmiana	31 grudnia 2010 dane porównywalne	30 września 2010 dane historyczne	Zmiana	30 września 2010 dane porównywalne	31 grudnia 2009 dane historyczne	Zmiana	31 grudnia 2009 dane porównywalne
Rezerwa składek i rezerwa na pokrycie ryzyka niewygastego	4.1	3 975 861	339 814	4 315 675	4 067 776	197 660	4 265 436	3 846 600	343 249	4 189 849
Przychody przyszłych okresów	4.1	210 960	(203 089)	7 871	134 540	(128 958)	5 582	236 643	(232 020)	4 623
Kapitały i zobowiązania, razem		50 533 832	136 725	50 670 557	49 171 718	68 702	49 240 420	53 176 209	111 229	53 287 438

Skonsolidowany rachunek zysków i strat	Punkt	1 lipca - 30 września 2010 dane historyczne	Zmiana	1 lipca - 30 września 2010 dane porównywalne	1 stycznia - 30 września 2010 dane historyczne	Zmiana	1 stycznia - 30 września 2010 dane porównywalne
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	4.1	3 552 801	(43 738)	3 509 063	10 946 506	(145 589)	10 800 917
Składki ubezpieczeniowe przypisane netto	4.1	3 523 716	(43 738)	3 479 978	10 801 692	(145 589)	10 656 103
Zmiana stanu rezerwy składki ubezpieczeniowej netto	4.1	54 499	43 738	98 237	(220 559)	145 589	(74 970)
Składki zarobione netto		3 578 215	-	3 578 215	10 581 133	-	10 581 133
Przychody netto z inwestycji	4.2	395 878	(1 396)	394 482	1 393 247	(4 298)	1 388 949
			-				
Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	4.2	(2 783 416)	(20 671)	(2 804 087)	(8 276 148)	(52 171)	(8 328 319)
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto		(2 762 121)	(20 671)	(2 782 792)	(7 851 533)	(52 171)	(7 903 704)
Świadczenia oraz zmiana wyceny kontraktów inwestycyjnych	4.2	(60 941)	387	(60 554)	(118 198)	2 640	(115 558)
Koszty akwizycji	4.2	(463 021)	(18 110)	(481 131)	(1 340 585)	(37 056)	(1 377 641)
Koszty administracyjne	4.2	(377 370)	41 264	(336 106)	(1 199 005)	95 215	(1 103 790)
Pozostałe koszty operacyjne	4.2	(43 528)	(1 474)	(45 002)	(174 864)	(4 330)	(179 194)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej		877 950	-	877 950	2 378 045	-	2 378 045
Zysk (strata) netto		704 330	-	704 330	1 874 164	-	1 874 164

5. Kluczowe założenia przyjmowane do oszacowań rachunkowych oraz subiektywne oceny dokonane w procesie wyboru i stosowania zasad (polityki) rachunkowości

Kluczowe założenia przyjmowane do oszacowań rachunkowych oraz subiektywne oceny dokonane w procesie wyboru i stosowania zasad (polityki) rachunkowości zostały zaprezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy PZU za 2010 rok.

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2011 roku nie dokonano zmian tych założeń i subiektywnych ocen.

6. Inne informacje dotyczące sposobu sporządzenia śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

6.1. Okres objęty śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym

Niniejsze śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone za okres 9 miesięcy od dnia 1 stycznia do 30 września 2011 roku.

6.2. Waluta funkcjonalna i prezentacyjna

Walutą funkcjonalną i prezentacyjną Grupy PZU jest polski złoty. O ile nie zaznaczono inaczej, wszystkie kwoty przedstawione w niniejszym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wykazane są w tysiącach złotych.

6.3. Kontynuacja działalności

Niniejsze śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez jednostki Grupy PZU w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. w okresie co najmniej 12 miesięcy po zakończeniu okresu sprawozdawczego. Na dzień podpisania niniejszego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie istnieją fakty i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenia dla możliwości kontynuacji działalności przez spółki Grupy PZU w okresie 12 miesięcy po zakończeniu okresu sprawozdawczego na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia dotychczasowej działalności.

6.4. Działalność zaniechana

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2011 roku objęte konsolidacją jednostki Grupy PZU nie zaniechały prowadzenia jakiegokolwiek rodzaju działalności,

Nie objęta konsolidacją spółka zależna ICH Center SA od początku 2011 roku zaniechała swojej działalności statutowej (tj. obsługi likwidacji szkód w ramach Zielonej Karty).

6.5. Sezonowość lub cykliczność działalności

Działalność Grupy PZU nie podlega sezonowości lub cykliczności w stopniu uzasadniającym stosowanie sugestii zawartych w pkt. 21 MSR 34.

6.6. Kursy walut

W niniejszym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym przyjęto następujące kursy walutowe do przeliczenia danych finansowych zagranicznych jednostek podporządkowanych oraz prezentacji wybranych danych finansowych:

Waluta	1 stycznia – 30 września 2011	30 września 2011	30 czerwca 2011	1 stycznia – 31 grudnia 2010	31 grudnia 2010	1 stycznia – 30 września 2010	30 września 2010	31 grudnia 2009
LTL	1,1709	1,2775	1,1546	1,1597	1,1469	1,1592	1,1547	1,1898
UAH	0,3583	0,4076	0,3444	0,3830	0,3722	0,3854	0,3689	0,3558
EUR	4,0431	4,4112	3,9866	4,0044	3,9603	4,0027	3,9870	4,1082

Kursy te są:

- dla pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej – kursami średnimi NBP na dzień bilansowy;
- dla pozycji rachunku zysków i strat, sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych – kursami wyliczonymi jako średnia arytmetyczna z kursów NBP, obowiązujących na ostatni dzień każdego z miesięcy danego okresu.

7. Znaczące zdarzenia mające wpływ na istotną zmianę struktury pozycji sprawozdania finansowego

7.1. Objęcie konsolidacją Grupy Kapitałowej Armatura

Począwszy od 1 stycznia 2011 roku skonsolidowane dane finansowe Grupy Kapitałowej Armatura („Grupa Armatura”, obejmujące dane finansowe następujących jednostek – Armatury Kraków SA, Armatoory SA, Armatoory i wspólnicy sp. k. oraz Armagora SA) podlegają konsolidacji metodą pełną w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych Grupy PZU. Objęcie konsolidacją Grupy Armatura jest efektem przekroczenia przez jej skonsolidowane dane finansowe progów istotności przyjętych przez Grupę PZU dla potrzeb skonsolidowanej sprawozdawczości finansowej.

W tabeli poniżej zaprezentowano główne pozycje skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej Grupy Armatura wraz z uzgodnieniem do kwoty skonsolidowanych aktywów netto Grupy Armatura wg stanu na dzień 1 stycznia 2011 roku (wycenione zgodnie z zasadami rachunkowości Grupy PZU):

Uzgodnienie aktywów netto Grupy Armatura na dzień 1 stycznia 2011 roku	Wartość
Rzeczowe aktywa trwałe	159 199
Nieruchomości inwestycyjne	23 767
Należności	102 419
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	1 849
Aktywa przeznaczone do zbycia (nieruchomość inwestycyjna)	76 000
Inne aktywa	123 895
Aktywa łącznie	487 129
Zobowiązania	(236 582)
Kapitały mniejszości	(75)
Aktywa netto	250 472

Różnica pomiędzy wartością bilansową akcji Armatury Kraków SA na dzień 1 stycznia 2011 roku a udziałem Grupy PZU w aktywach netto Grupy Armatura w kwocie 118.916 tys. zł została odniesiona na wynik finansowy 2011 roku i wykazana w pozycji „Pozostałe przychody operacyjne” skonsolidowanego rachunku zysków i strat.

Wpływ na skonsolidowany wynik finansowy Grupy PZU objęcia konsolidacją Grupy Armatura	Wartość
Wartość bilansowa akcji Armatury Kraków SA (wycena wg historycznego kosztu nabycia z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości)	42 952
Wartość skonsolidowanych aktywów netto Grupy Armatura na dzień 1 stycznia 2011 roku	250 472
Udział Grupy PZU w skonsolidowanych aktywach netto Grupy Armatura na dzień 1 stycznia 2011 roku (64,6250%)	161 868
Wpływ na skonsolidowany wynik finansowy Grupy PZU	118 916

8. Noty uzupełniające do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

8.1. Aktywa finansowe

8.1.1. Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	30 września 2011	30 czerwca 2011	31 grudnia 2010	30 września 2010	31 grudnia 2009
Instrumenty, dla których można określić wartość godziwą	22 144 223	21 994 138	20 305 758	21 101 281	23 327 568
Dłużne papiery wartościowe	22 144 223	21 994 138	20 305 758	21 101 281	23 327 568
Rządowe	21 492 598	21 361 678	19 687 560	20 491 240	22 724 017
Oprocentowanie stałe	21 159 306	21 021 217	19 687 560	20 491 240	22 407 507
Oprocentowanie zmienne	333 292	340 461	-	-	316 510
Pozostałe	651 625	632 460	618 198	610 041	603 551
Notowane na rynku regulowanym	524 422	514 188	445 700	437 042	428 328
Oprocentowanie stałe	524 422	514 188	445 700	437 042	428 328
Nienotowane na rynku regulowanym	127 203	118 272	172 498	172 999	175 223
Oprocentowanie stałe	-	-	54 718	53 342	79 998
Oprocentowanie zmienne	127 203	118 272	117 780	119 657	95 225
Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności, razem	22 144 223	21 994 138	20 305 758	21 101 281	23 327 568

8.1.2. Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży

Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	30 września 2011	30 czerwca 2011	31 grudnia 2010	30 września 2010	31 grudnia 2010
Instrumenty, dla których można określić wartość godziwą	8 348 251	9 712 189	8 492 528	8 842 614	9 926 704
Instrumenty kapitałowe	1 201 324	1 297 088	1 309 060	1 254 962	1 324 807
Notowane na rynku regulowanym	546 658	649 589	868 899	820 551	909 525
Nienotowane na rynku regulowanym	654 666	647 499	440 161	434 411	415 282
Instrumenty dłużne	7 146 927	8 415 101	7 183 468	7 587 652	8 601 897
Rządowe	7 080 338	8 299 470	7 052 769	7 501 041	8 537 465
Oprocentowanie stałe	6 955 134	8 169 318	7 027 713	7 501 041	8 208 297
Oprocentowanie zmienne	125 204	130 152	25 056	-	329 168
Pozostałe	66 589	115 631	130 699	86 611	64 432
Notowane na rynku regulowanym	66 589	68 322	39 425	39 465	15 067
Oprocentowanie stałe	23 143	24 507	24 346	24 202	-
Oprocentowanie zmienne	43 446	43 815	15 079	15 263	15 067
Nienotowane na rynku regulowanym	-	47 309	91 274	47 146	49 365
Oprocentowanie zmienne	-	47 309	91 274	47 146	49 365
Instrumenty, dla których nie można określić wartości godziwej	126 349	126 159	130 554	122 819	101 141
Instrumenty kapitałowe	126 349	126 159	130 554	122 819	101 141
Nienotowane na rynku regulowanym*	126 349	126 159	130 554	122 819	101 141
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży, razem	8 474 600	9 838 348	8 623 082	8 965 433	10 027 845

* pozycja zawiera udziały i akcje w niekonsolidowanych podmiotach podporządkowanych, których wartość bilansowa na dzień 30 września 2011 roku wyniosła 123.254 tys. zł (na dzień 30 czerwca 2011 roku: 122.908 tys. zł, na dzień 31 grudnia 2010 roku: 127.313 tys. zł, na dzień 30 września 2010 roku: 119.579 tys. zł, na dzień 31 grudnia 2009 roku: 98.001 tys. zł).

8.1.3. Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - zakwalifikowane do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania	30 września 2011	30 czerwca 2011	31 grudnia 2010	30 września 2010	31 grudnia 2010
Instrumenty, dla których można określić wartość godziwą	4 624 900	6 607 852	6 373 065	5 235 408	5 498 886
Instrumenty kapitałowe	140 283	162 408	456 181	449 878	340 009
Notowane na rynku regulowanym	29 527	21 297	19 060	22 889	6 887
Nienotowane na rynku regulowanym	110 756	141 111	437 121	426 989	333 122
Instrumenty dłużne	4 484 617	6 445 444	5 916 884	4 785 530	5 158 877
Rządowe	4 417 904	6 329 680	5 786 065	4 698 794	5 094 085
Oprocentowanie stałe	4 303 625	6 211 590	5 677 640	4 698 794	4 852 891
Oprocentowanie zmienne	114 279	118 090	108 425	-	241 194
Pozostałe	66 713	115 764	130 819	86 736	64 792
Notowane na rynku regulowanym	66 713	68 455	39 545	39 590	15 427
Oprocentowanie stałe	23 267	24 640	24 466	24 327	288
Oprocentowanie zmienne	43 446	43 815	15 079	15 263	15 139
Nienotowane na rynku regulowanym	-	47 309	91 274	47 146	49 365
Oprocentowanie zmienne	-	47 309	91 274	47 146	49 365
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - zakwalifikowane do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania, razem	4 624 900	6 607 852	6 373 065	5 235 408	5 498 886

Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - przeznaczone do obrotu	30 września 2011	30 czerwca 2011	31 grudnia 2010	30 września 2010	31 grudnia 2010
Instrumenty, dla których można określić wartość godziwą	5 800 640	6 388 431	5 745 187	5 674 842	4 714 745
Instrumenty kapitałowe	3 614 941	4 301 273	3 845 937	3 708 157	3 001 885
Notowane na rynku regulowanym	1 984 756	2 500 122	2 195 887	2 220 218	1 795 234
Nienotowane na rynku regulowanym	1 630 185	1 801 151	1 650 050	1 487 939	1 206 651
Instrumenty dłużne	2 112 480	1 998 712	1 794 049	1 878 241	1 699 137
Rządowe	2 085 636	1 969 787	1 765 125	1 849 284	1 649 374
Oprocentowanie stałe	1 618 254	1 555 362	1 622 191	1 844 278	1 641 849
Oprocentowanie zmienne	467 382	414 425	142 934	5 006	7 525
Pozostałe	26 844	28 925	28 924	28 957	49 763
Notowane na rynku regulowanym	5 376	5 271	5 131	5 384	7 683
Oprocentowanie stałe	5 376	5 271	5 131	5 384	7 683
Nienotowane na rynku regulowanym	21 468	23 654	23 793	23 573	42 080
Oprocentowanie stałe	-	-	-	-	2 952
Oprocentowanie zmienne	21 468	23 654	23 793	23 573	39 128
Pozostałe, w tym:	73 219	88 446	105 201	88 444	13 723
- instrumenty pochodne	73 219	88 446	105 201	88 444	13 723
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - przeznaczone do obrotu, razem	5 800 640	6 388 431	5 745 187	5 674 842	4 714 745

8.1.4. Pożyczki

Pożyczki	30 września 2011	30 czerwca 2011	31 grudnia 2010	30 września 2010	31 grudnia 2010
Dłużne papiery wartościowe	10 915	10 782	-	-	-
- notowane na rynku regulowanym	825	698	-	-	-
- oprocentowanie stałe	825	698	-	-	-
- nienotowane	10 090	10 084	-	-	-
- oprocentowanie zmienne	10 090	10 084	-	-	-
Pozostałe, w tym:	7 385 183	6 294 891	4 297 940	2 729 006	4 668 549
- transakcje reverse repo	2 667 748	1 128 836	1 374 939	174 585	345 789
- lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	4 679 634	5 127 561	2 901 417	2 532 290	4 297 184
- depozyty u cedentów	1 402	1 249	1 770	1 958	1 542
- pożyczki	36 399	37 245	19 814	20 173	24 034
Pożyczki, razem	7 396 098	6 305 673	4 297 940	2 729 006	4 668 549

8.2. Należności, w tym należności z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych

Należności, w tym należności z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych - wartość bilansowa	30 września 2011	30 czerwca 2011	31 grudnia 2010	30 września 2010	31 grudnia 2009
Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich, w tym:	1 459 380	1 365 246	1 274 191	1 277 388	1 184 828
- należności od ubezpieczających	1 363 270	1 250 434	1 162 466	1 179 148	1 122 860
- należności od pośredników ubezpieczeniowych	64 587	57 487	55 462	48 394	51 616
- inne należności	31 523	57 325	56 263	49 846	10 352
Należności z tytułu reasekuracji	62 069	73 167	122 215	170 833	26 334
Inne należności	676 675	989 928	337 868	480 867	284 045
Należności, w tym należności z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych (netto)	2 198 124	2 428 341	1 734 274	1 929 088	1 495 207

8.2.1. Inne należności

Inne należności	30 września 2011	30 czerwca 2011	31 grudnia 2010	30 września 2010	31 grudnia 2009
Należności od Metro Projekt sp. z o.o.	94 600	94 600	92 439	91 620	89 831
Rozliczenia przewencyjne	41 003	39 072	36 155	30 111	24 593
Należności z tytułu wykonywania czynności komisarza awaryjnego	4 393	4 504	23 575	12 154	41 568
Należności ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych w ubezpieczeniach na życie	19 752	17 170	30 510	27 843	8 053
Należności z tytułu sprzedaży papierów wartościowych	383 281	689 294	131 808	276 238	93 537
Należności z tytułu dostaw i usług	101 853	86 985	767	930	644
Pozostałe	31 793	58 303	22 614	41 971	25 819
Inne należności, razem	676 675	989 928	337 868	480 867	284 045

8.2.1.1. Należność powstała w wyniku umowy pożyczki hipotecznej z Metro-Projekt Sp. z o.o.

W 1999 r. PZU Życie udzielił Metro-Projekt Sp. z o.o. (dalej: „Metro-Projekt”) pożyczkę hipoteczną na okres pięciu lat. Kwota pożyczki wynosiła równowartość 25.500 tys. USD. Zabezpieczenie pożyczki stanowiła hipoteka kaucyjna ustanowiona na nieruchomości składającej się z prawa użytkowania wieczystego gruntu i budynku stanowiącego własność Metro-Projekt, zlokalizowanej w Warszawie przy Al. Jerozolimskich 44.

Pożyczka nie została spłacona, natomiast w listopadzie 2002 roku została ogłoszona upadłość spółki Metro-Projekt.

Dnia 15 września 2004 roku syndyk Universal SA w upadłości (dalej: „Universal”) wniósł do Sądu Okręgowego w Warszawie powództwo o wyłączenie z masy upadłościowej Metro-Projekt nieruchomości położonej w Warszawie przy Al. Jerozolimskich 44 w związku z wpisem w dziale III księgi wieczystej ostrzeżenia o toczącym się postępowaniu pomiędzy Universal a BI Code SA („BI Code”) w sprawie unieważnienia transakcji sprzedaży nieruchomości przez Universal na rzecz BI Code, od którego Metro-Projekt nabył nieruchomość. W związku z powyższym, w dniu 21 września 2004 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wydał postanowienie o wstrzymaniu likwidacji majątku Metro-Projekt do czasu rozstrzygnięcia pozwu o wyłączenie z masy upadłości przedmiotowej nieruchomości.

Sprawa o unieważnienie umowy przeniesienia prawa użytkowania wieczystego gruntu i własności budynku biurowego usytuowanego w Warszawie w Al. Jerozolimskich 44 rozstrzygnięta została w dniu 7 marca 2006 roku - Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił powództwo Universal przeciwko BI Code. Jednakże w sierpniu 2006 roku syndyk masy upadłości Universal wniósł od tego orzeczenia skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego.

Po uprawomocnieniu się wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 7 marca 2006 roku, Metro-Projekt wniósł o wykreślenie z działu III księgi wieczystej ostrzeżenia o toczącym się postępowaniu sądowym z powództwa Universal przeciwko BI Code o unieważnienie ww. umowy sprzedaży. Postanowienie o wykreśleniu wpisu, o którym mowa wyżej zostało wydane w dniu 3 listopada 2006 roku.

Sąd Najwyższy w dniu 14 marca 2007 roku uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego i skierował sprawę do ponownego rozpoznania przez Sąd Apelacyjny. W dniu 21 listopada 2007 roku Sąd Apelacyjny uchylił wyrok Sądu Okręgowego i skierował sprawę do ponownego rozpoznania przez Sąd Okręgowy.

W dniu 11 września 2009 roku Sąd Okręgowy ogłosił wyrok w sprawie z powództwa syndyka masy upadłości Universal przeciwko syndykowi masy upadłości BI Code o stwierdzenie nieważności umowy sprzedaży prawa użytkowania wieczystego oraz prawa własności budynku zawartej pomiędzy Universal i BI Code, w którym stwierdził nieważność ww. umowy sprzedaży. Syndyk masy upadłości BI Code wniósł apelację od ww. wyroku, która wyrokiem z dnia 29 lipca 2010 roku została oddalona. Syndyk masy upadłości BI Code wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego, która to skarga nie została przyjęta do rozpoznania, w związku z powyższym postępowanie zostało zakończone.

W styczniu 2011 roku syndyk masy upadłości Metro-Projekt wniósł o podjęcie zawieszonoego w 2005 roku postępowania w toczącej się przed Sądem Okręgowym sprawie z powództwa syndyka masy upadłości Universal o wyłączenie z masy upadłości Metro-Projekt prawa wieczystego użytkowania oraz prawa odrębnej własności budynku posadowionego na nieruchomości. W dniu 30 maja 2011

roku Sąd Okręgowy oddalił powództwo Universal w tej sprawie. Wyrok był korzystny dla syndyka masy upadłości Metro-Projekt ale nie jest prawomocny - w dniu 12 września 2011 roku Syndyk masy upadłości Universal złożył apelację.

Zdaniem Zarządu PZU, hipoteka wpisana na rzecz PZU Życie istnieje, a PZU Życie ma prawo dochodzić zaspokojenia od każdego właściciela.

8.3. Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych

Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych - ubezpieczenia majątkowe i osobowe	30 września 2011	30 czerwca 2011	31 grudnia 2010	30 września 2010	31 grudnia 2009
Rezerwa składek	95 345	111 973	75 230	77 200	75 096
Rezerwa na pokrycie ryzyka niewygasłego	107	53	89	-	-
Rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia, w tym:	301 275	281 639	336 023	335 038	191 210
- na szkody zgłoszone	256 594	239 374	270 855	301 264	156 106
- na szkody niezgłoszone (IBNR)	32 664	29 223	52 650	18 324	19 056
- na koszty likwidacji szkód	12 017	13 042	12 518	15 450	16 048
Rezerwa na skapitalizowaną wartość rent	304 687	354 161	360 508	474 252	482 007
Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych (netto)	701 414	747 826	771 850	886 490	748 313

Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych - ubezpieczenia na życie	30 września 2011	30 czerwca 2011	31 grudnia 2010	30 września 2010	31 grudnia 2009
Rezerwa składek	189	378	-	-	-
Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych (netto)	189	378	-	-	-

8.4. Utrata wartości aktywów finansowych i należności

Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych w okresie 1 stycznia - 30 września 2011	Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	Utworzenie odpisów ujęte w rachunku zysków i strat	Rozwiązanie odpisów ujęte w rachunku zysków i strat	Usunięcie odpisów z ksiąg rachunkowych (nieujęte w rachunku zysków i strat)	Różnice kursowe	Inne zmiany odpisów	Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	296 919	11 428	-	(8 536)	165	-	299 976
- instrumenty kapitałowe	296 919	11 428	-	(8 536)	165	-	299 976
Pożyczki	18 321	-	-	-	15	-	18 336
Należności łącznie z należnościami z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych	507 659	127 778	(27 338)	-	1 061	(12)	609 148
Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	423 260	75 965	(1 716)	-	861	(4)	498 366
Należności z tytułu reasekuracji	18 544	51 801	(23 352)	-	-	-	46 993
Inne należności	65 855	12	(2 270)	-	200	(8)	63 789
Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych	36 372	6 925	(5 985)	-	-	-	37 312
Razem	859 271	146 131	(33 323)	(8 536)	1 241	(12)	964 772

Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych w roku zakończonym 31 grudnia 2010	Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	Utworzenie odpisów ujęte w rachunku zysków i strat	Rozwiązanie odpisów ujęte w rachunku zysków i strat	Usunięcie odpisów z ksiąg rachunkowych (nieujęte w rachunku zysków i strat)	Różnice kursowe	Inne zmiany odpisów	Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	303 779	17 737	-	(24 674)	77	-	296 919
Instrumenty kapitałowe	303 779	17 737	-	(24 674)	77	-	296 919
Pożyczki	19 124	-	(375)	(423)	(5)	-	18 321
Należności łącznie z należnościami z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych	432 507	102 998	(28 313)	(415)	177	705	507 659
Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	347 079	80 797	(5 722)	(78)	179	1 005	423 260
Należności z tytułu reasekuracji	17 824	18 543	(17 593)	(224)	(6)	-	18 544
Inne należności	67 604	3 658	(4 998)	(113)	4	(300)	65 855
Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych	30 370	12 918	(6 916)	-	-	-	36 372
Razem	785 780	133 653	(35 604)	(25 512)	249	705	859 271

Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych w okresie 1 stycznia – 30 września 2010 roku	Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	Utworzenie odpisów ujęte w rachunku zysków i strat	Rozwiązanie odpisów ujęte w rachunku zysków i strat	Usunięcie odpisów z ksiąg rachunkowych (nieujęte w rachunku zysków i strat)	Różnice kursowe	Inne zmiany odpisów	Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	303 779	17 534	-	(23 485)	61	-	297 889
Instrumenty kapitałowe	303 779	17 534	-	(23 485)	61	-	297 889
Pożyczki	19 124	-	-	(423)	(4)	-	18 697
Należności łącznie z należnościami z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych	432 507	76 665	(27 862)	(146)	172	708	482 044
Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	347 079	57 461	(4 320)	-	166	1 008	401 394
Należności z tytułu reasekuracji	17 824	18 548	(21 390)	(146)	(7)	-	14 829
Inne należności	67 604	656	(2 152)	-	13	(300)	65 821
Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych	30 370	-	-	-	-	-	30 370
Razem	785 780	94 199	(27 862)	(24 054)	229	708	829 000

8.5. Rozliczenia międzyokresowe

Rozliczenia międzyokresowe	30 września 2011	30 czerwca 2011	31 grudnia 2010	30 września 2010	31 grudnia 2009
Koszty informatyczne	5 493	4 557	4 536	2 825	3 338
Aktywowane koszty akwizycji na rzecz OFE PZU	29 824	35 615	45 829	47 380	38 154
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu reasekuracji	128 487	118 485	132 776	136 017	164 228
Pozostałe	9 519	19 390	11 085	20 373	10 084
Rozliczenia międzyokresowe, razem	173 323	178 047	194 226	206 595	215 804

8.6. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

8.6.1. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	30 września 2011	30 czerwca 2011	31 grudnia 2010	30 września 2010	31 grudnia 2009
Rezerwa składek	4 434 928	4 481 512	4 183 127	4 118 162	4 047 377
Rezerwa na pokrycie ryzyka niewygasłego	19 529	24 423	31 917	50 306	37 167
Rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	4 740 620	4 431 695	4 548 445	4 392 675	3 837 211
Rezerwa na skapitalizowaną wartość rent	4 941 024	4 903 518	4 862 552	4 935 888	4 874 653
Rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych	4 557	4 511	4 731	4 636	4 180
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, razem	14 140 658	13 845 659	13 630 772	13 501 667	12 800 588

8.6.2. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach na życie

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach na życie	30 września 2011	30 czerwca 2011	31 grudnia 2010	30 września 2010	31 grudnia 2009
Rezerwa składek	93 895	97 243	100 631	96 968	105 305
Rezerwa ubezpieczeń na życie	14 524 871	14 525 034	14 570 725	14 596 209	14 582 590
Rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	605 961	612 509	608 635	632 808	619 253
Rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych	1 258	1 687	1 446	1 541	891
Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	557 505	572 943	614 692	621 156	698 918
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający	2 273 949	2 392 789	2 296 089	2 218 704	2 017 501
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, razem	18 057 439	18 202 205	18 192 218	18 167 386	18 024 458

8.7. Kontrakty inwestycyjne

Kontrakty inwestycyjne - wartość bilansowa	30 września 2011	30 czerwca 2011	31 grudnia 2010	30 września 2010	31 grudnia 2009
Kontrakty inwestycyjne o gwarantowanych i ustalonych warunkach	3 147 518	3 534 365	2 270 568	1 533 020	2 632 054
- wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	3 147 518	3 534 365	2 270 568	1 533 020	2 631 567
- wyceniane wg wartości godziwej	-	-	-	-	487
Kontrakty inwestycyjne na rachunek i ryzyko klienta (unit-linked)	1 232 259	1 374 738	1 273 947	1 165 144	1 094 475
Kontrakty inwestycyjne - wartość bilansowa, razem	4 379 777	4 909 103	3 544 515	2 698 164	3 726 529

8.8. Inne rezerwy

Inne rezerwy	30 września 2011	30 czerwca 2011	31 grudnia 2010	30 września 2010	31 grudnia 2009
Rezerwy utworzone na potencjalne zobowiązania z tytułu inwestycji dotyczących CLSiOR	916	916	916	916	916
Rezerwa na roszczenia sporne i potencjalne zobowiązania z tytułu zawartych umów ubezpieczenia	6 536	6 090	4 461	20 960	24 936
Rezerwa na koszty z tytułu restrukturyzacji	59 871	56 555	75 253	89 578	158 763
Rezerwa na UOKiK	69 143	69 143	69 143	65 176	65 176
Rezerwa na koszty zamknięcia projektu Graphtalk	50 230	49 648	49 396	44 616	48 632
Rezerwa z tytułu zwrotu przez PTE do ZUS nienależnych prowizji	8 753	9 319	9 532	10 379	12 858
Pozostałe	13 125	10 836	3 858	3 593	3 314
Inne rezerwy, razem	208 574	202 507	212 559	235 218	314 595

Pozycja „Rezerwa na koszty zamknięcia projektu Graphtalk” obejmuje kwoty wynikające z zagadnienia opisanego punkcie 22.1.

Pozycja „Rezerwa na UOKiK” obejmuje kwotę wynikającą głównie z zagadnienia opisanego punkcie 22.2.

Proces restrukturyzacji został opisany w punkcie 23.6.

8.9. Inne zobowiązania

Zobowiązania - wartość bilansowa	30 września 2011	30 czerwca 2011	31 grudnia 2010	30 września 2010	31 grudnia 2009
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	531 020	523 006	484 004	410 444	371 199
Zobowiązania z tytułu reasekuracji	70 584	93 309	39 674	43 769	26 959
Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	582 262	2 700 730	122	94	4 780 108
Inne zobowiązania	2 778 530	3 433 723	608 279	746 213	795 786
Zobowiązania, razem	3 962 396	6 750 768	1 132 079	1 200 520	5 974 052

Pozostałe zobowiązania	30 września 2011	30 czerwca 2011	31 grudnia 2010	30 września 2010	31 grudnia 2009
Zobowiązania wobec budżetu inne niż z tytułu podatku dochodowego	16 668	15 306	18 234	43 207	23 288
Rozrachunki publiczno-prawne: ZUS, PFRON, ZFŚS i inne	26 565	27 985	23 895	33 279	45 200
Z tytułu zakupu papierów wartościowych	221 515	975 248	396 604	508 508	436 533
Zobowiązania funduszy inwestycyjnych	-	-	-	-	40 719
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	155 630	49 979	10 050	7 683	9 470
Oszacowane zobowiązania	55 097	59 160	90 509	47 473	145 321
Zobowiązania wobec akcjonariuszy PZU	2 248 980	2 249 000	4 002	4 345	8 581
Pozostałe	54 075	57 045	64 985	101 718	86 674
Pozostałe zobowiązania, razem	2 778 530	3 433 723	608 279	746 213	795 786

8.10. Rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów

Rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów	30 września 2011	30 czerwca 2011	31 grudnia 2010	30 września 2010	31 grudnia 2009
Rozliczenia międzyokresowe kosztów, w tym:	414 822	402 001	474 272	389 450	464 126
- zarachowane koszty prowizji agencyjnej	171 339	164 541	164 331	159 046	174 814
- zarachowane koszty wynagrodzeń pracowników	79 694	65 071	115 410	62 558	94 916
- zarachowane koszty i przychody z reasekuracji	53 546	71 777	64 917	59 591	74 847
- wynagrodzenia pośredników w zakładach pracy	21 374	21 122	19 507	20 014	19 523
- rezerwa na urlopy	41 753	47 531	39 386	38 055	38 633
- zarachowane nagrody dla pracowników	38 203	25 764	58 075	44 109	50 966
- pozostałe	8 913	6 195	12 646	6 077	10 427
Przychody przyszłych okresów	21 095	8 886	7 871	5 582	4 623
Rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów, razem	435 917	410 887	482 143	395 032	468 749

8.11. Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto

Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	1 lipca - 30 września 2011	1 stycznia - 30 września 2011	1 lipca - 30 września 2010	1 stycznia - 30 września 2010
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	2 074 207	6 414 058	1 891 296	5 955 136
W ubezpieczeniach bezpośrednich	2 066 801	6 393 689	1 879 612	5 930 761
W ubezpieczeniach pośrednich	7 406	20 369	11 684	24 375
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto w ubezpieczeniach na życie	1 678 327	5 011 738	1 617 767	4 845 781
Składki indywidualne	579 000	1 770 560	568 160	1 722 908
Z ubezpieczeń bezpośrednich	579 000	1 770 560	568 160	1 722 908
Składki ubezpieczeń grupowych	1 099 327	3 241 178	1 049 607	3 122 873
Z ubezpieczeń bezpośrednich	1 099 327	3 241 178	1 049 607	3 122 873
Składki przypisane brutto, razem	3 752 534	11 425 796	3 509 063	10 800 917

Składki przypisane brutto w bezpośrednich ubezpieczeniach majątkowych i osobowych (wg grup określonych w dziale II załącznika do Ustawy o działalności ubezpieczeniowej)	1 lipca - 30 września 2011	1 stycznia - 30 września 2011	1 lipca - 30 września 2010	1 stycznia - 30 września 2010
Następstwa wypadków i choroba (grupa 1 i 2)	204 992	404 173	213 224	410 146
Komunikacyjne - odpowiedzialność cywilna (grupa 10)	738 826	2 197 865	646 585	1 952 867
Komunikacyjne pozostałe (grupa 3)	565 792	1 753 013	561 420	1 659 414
Morskie, lotnicze i transportowe (grupy 4, 5, 6, 7)	13 714	42 390	6 971	36 846
Od ognia i innych szkód majątkowych (grupy 8 i 9)	348 810	1 338 132	297 761	1 256 914
Odpowiedzialność cywilna (grupy 11,12,13)	97 805	401 874	82 950	380 526
Kredyt i gwarancje (grupy 14,15)	15 996	44 285	16 315	51 058
Świadczenie pomocy (grupa 18)	53 055	148 614	50 388	135 626
Ochrona prawna (grupa 17)	65	623	110	569
Pozostałe (grupa 16)	27 746	62 720	3 888	46 795
Składki przypisane brutto w bezpośrednich ubezpieczeniach majątkowych i osobowych, razem	2 066 801	6 393 689	1 879 612	5 930 761

8.12. Przychody z tytułu prowizji i opłat

Przychody z tytułu prowizji i opłat	1 lipca - 30 września 2011	1 stycznia - 30 września 2011	1 lipca - 30 września 2010	1 stycznia - 30 września 2010
Ubezpieczenie emerytalne	50 436	179 413	67 434	183 381
Prowizje z tytułu opłat manipulacyjnych	9 812	61 285	31 308	80 773
Prowizje z tytułu zarządzania aktywami otwartego funduszu emerytalnego	40 624	118 079	36 117	102 577
Prowizje z tytułu wypłat transferowych	-	49	9	31
Kontrakty inwestycyjne	6 141	18 500	4 178	11 301
Przychody z tytułu opłat dotyczących kontraktów inwestycyjnych na rachunek i ryzyko klienta	6 141	18 500	4 178	11 301
Pozostałe	6 188	21 079	8 046	15 066
Przychody i opłaty od funduszy oraz towarzystw funduszy inwestycyjnych	6 188	21 079	8 046	15 066
Przychody z tytułu prowizji i opłat, razem	62 765	218 992	79 658	209 748

8.13. Przychody netto z inwestycji

Przychody netto z inwestycji	1 lipca - 30 września 2011	1 stycznia - 30 września 2011	1 lipca - 30 września 2010	1 stycznia - 30 września 2010
Przychody odsetkowe, w tym:	477 131	1 330 857	396 098	1 344 169
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	107 919	285 146	74 969	290 096
- aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	280 106	887 465	302 121	966 429
- pożyczki	89 106	158 246	18 919	86 912
- środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	-	-	89	732
Przychody z dywidend, w tym:	71 782	122 030	15 156	61 623
- aktywa finansowe zakwalifikowane do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy w momencie pierwszego rozpoznania	64	256	102	168
- aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	52 270	79 631	14 066	40 285
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	19 448	42 143	988	21 170
Przychody z tytułu nieruchomości inwestycyjnych	7 727	20 700	6 437	19 190
Różnice kursowe, w tym:	38 046	35 552	(14 791)	(12 953)
- aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	14 090	15 051	(5 530)	(5 194)
- pożyczki	8 705	11 958	(80)	(2 714)
- należności, w tym należności z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych	15 251	8 543	(9 181)	(5 045)
Pozostałe, w tym:	(14 504)	(34 135)	(8 418)	(23 080)
- koszty działalności inwestycyjnej	(9 607)	(19 872)	(4 816)	(11 139)
- koszty utrzymania nieruchomości inwestycyjnych	(4 897)	(14 263)	(3 602)	(11 941)
Przychody netto z inwestycji, razem	580 182	1 475 004	394 482	1 388 949

8.14. Wynik netto z realizacji i odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji

Wynik netto z realizacji oraz odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji	1 lipca - 30 września 2011	1 stycznia - 30 września 2011	1 lipca - 30 września 2010	1 stycznia - 30 września 2010
Wynik netto z realizacji inwestycji	30 675	31 576	47 675	261 100
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - zakwalifikowane do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania, w tym:	37 989	40 625	798	24 495
- instrumenty kapitałowe	1 595	1 417	-	(72)
- dłużne papiery wartościowe	36 394	39 208	798	24 567
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, w tym:	(89 340)	(91 228)	11 091	50 834
- instrumenty kapitałowe	(118 029)	(117 501)	35 403	95 863
- dłużne papiery wartościowe	(2 052)	3 607	228	6 094
- pozostałe	30 741	22 666	(24 540)	(51 123)
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, w tym:	95 015	122 050	29 600	183 609
- instrumenty kapitałowe	3 949	67 599	1 479	75 773
- dłużne papiery wartościowe	91 066	54 451	28 121	107 836
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności, w tym:	542	836	21 938	27 741
- dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu wymagalności	542	836	21 938	27 741
Pożyczki	-	-	1 262	16 772
Należności łącznie z należnościami z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych	(13 531)	(40 707)	(17 014)	(42 351)
Odpisy z tytułu utraty wartości	(43 216)	(111 868)	(13 666)	(66 337)
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, w tym:	(11 103)	(11 428)	(143)	(17 534)
- instrumenty kapitałowe	(11 103)	(11 428)	(143)	(17 534)
Należności łącznie z należnościami z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych	(32 113)	(100 440)	(13 523)	(48 803)
Wynik netto z realizacji oraz odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji, razem	(12 541)	(80 292)	34 009	194 763

8.15. Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej

Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych do wartości godziwej	1 lipca - 30 września 2011	1 stycznia - 30 września 2011	1 lipca - 30 września 2010	1 stycznia - 30 września 2010
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - zakwalifikowane do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania, w tym:	15 246	169 692	114 681	220 795
- instrumenty kapitałowe	(34 169)	(34 787)	27 867	34 567
- dłużne papiery wartościowe	49 415	204 479	86 839	186 266
- instrumenty pochodne	-	-	(25)	(38)
Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu, w tym:	(621 875)	(524 333)	375 774	381 177
- instrumenty kapitałowe	(611 664)	(617 933)	279 249	215 355
- dłużne papiery wartościowe	42 272	112 876	57 765	107 879
- instrumenty pochodne	(52 483)	(19 276)	38 760	57 943
Nieruchomości inwestycyjne	-	-	4 833	235
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych do wartości godziwej	(606 629)	(354 641)	495 288	602 207

8.16. Pozostałe przychody operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne	1 lipca - 30 września 2011	1 stycznia - 30 września 2011	1 lipca - 30 września 2010	1 stycznia - 30 września 2010
Rozwiązanie rezerw	420	2 346	1 199	11 123
Rozwiązanie odpisów z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych	514	1 938	941	11 954
Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach reasekuratorów	(10 270)	1 439	(17 863)	2 619
Przychody ze sprzedaży wyrobów i towarów w Grupie Armatura	80 066	207 337	-	-
Objęcie konsolidacją Grupy Armatura	-	118 916	-	-
Pozostałe	26 413	58 408	17 606	55 436
Pozostałe przychody operacyjne, razem	97 143	390 384	1 883	81 132

8.17. Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto

Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe	1 lipca - 30 września 2011	1 stycznia - 30 września 2011	1 lipca - 30 września 2010	1 stycznia - 30 września 2010
Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	1 605 183	4 278 554	1 549 971	4 910 312
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach, świadczeniach oraz zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	(61 563)	(119 101)	(21 281)	(424 601)
Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w ubezpieczeniach na życie	1 062 272	3 464 733	1 254 116	3 418 007
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach, świadczeniach oraz zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w ubezpieczeniach na życie	-	3	(14)	(14)
Odszkodowania i świadczenia, razem	2 605 892	7 624 189	2 782 792	7 903 704

8.18. Świadczenia oraz zmiana wyceny kontraktów inwestycyjnych

Świadczenia oraz zmiana wyceny kontraktów inwestycyjnych	1 lipca - 30 września 2011	1 stycznia - 30 września 2011	1 lipca - 30 września 2010	1 stycznia - 30 września 2010
Wynikające z kontraktów inwestycyjnych o gwarantowanych i ustalonych warunkach	36 291	87 511	11 168	41 853
- koszty odsetkowe wyliczone efektywną stopą procentową	36 291	87 511	10 906	41 591
- wbudowane opcje	-	-	262	262
Wynikające z kontraktów inwestycyjnych na rachunek i ryzyko klienta (unit-linked)	(117 670)	(131 950)	49 386	73 705
Świadczenia oraz zmiana wyceny kontraktów inwestycyjnych, razem	(81 379)	(44 439)	60 554	115 558

8.19. Koszty administracyjne, akwizycji i likwidacji szkód według rodzaju

Koszty likwidacji szkód, akwizycji i administracyjne według rodzaju	1 lipca - 30 września 2011	1 stycznia - 30 września 2011	1 lipca - 30 września 2010	1 stycznia - 30 września 2010
Zużycie materiałów i energii	17 380	57 227	21 108	70 238
Usługi obce	144 259	406 080	152 398	452 222
Podatki i opłaty	13 647	52 022	19 422	61 968
Koszty pracownicze	340 278	1 038 600	373 669	1 160 278
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	20 062	68 100	25 787	83 581
Amortyzacja wartości niematerialnych	16 078	40 433	12 824	38 697
Inne (wg tytułów), w tym:	418 280	1 216 174	386 541	1 138 726
- prowizje z działalności bezpośredniej	318 756	963 917	299 534	889 408
- reklama	11 498	45 283	12 022	48 323
- zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji	11 163	(14 389)	7 811	(24 784)
- wynagrodzenia osób obsługujących ubezpieczenia grupowe w zakładach pracy	53 102	160 894	52 307	158 994
- pozostałe	23 761	60 469	14 867	66 785
Koszty likwidacji szkód, akwizycji i administracyjne, razem	969 984	2 878 636	991 749	3 005 710

8.20. Pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe koszty operacyjne	1 lipca - 30 września 2011	1 stycznia - 30 września 2011	1 lipca - 30 września 2010	1 stycznia - 30 września 2010
Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny	7 124	21 478	6 206	15 602
Komenda Główna Straży Pożarnej oraz Związek Ochotniczych Straży Pożarnych	1 965	26 756	1 882	28 320
Obowiązkowe opłaty na rzecz instytucji rynku ubezpieczeniowego	13 460	40 865	10 899	40 628
Wydatki z tytułu działalności prewencyjnej	4 335	12 016	5 913	19 265
Koszty wytworzenia wyrobów i nabycia towarów w Grupie Armatura	54 329	152 412	-	-
Utworzenie rezerwy na koszty z tytułu reorganizacji i restrukturyzacji	4 287	4 287	-	-
Koszty restrukturyzacji zatrudnienia	17 834	17 834	-	8 941
Pozostałe	50 494	132 568	20 102	66 438
Pozostałe koszty operacyjne, razem	153 828	408 216	45 002	179 194

8.21. Koszty finansowe

Koszty finansowe	1 lipca - 30 września 2011	1 stycznia - 30 września 2011	1 lipca - 30 września 2010	1 stycznia - 30 września 2010
Odsetki, w tym:	29 888	36 762	-	58 654
- pożyczki	30 673	35 107	-	58 654
- kredyty bankowe	(785)	1 655	-	-
Pozostałe, w tym:	2 891	1 793	-	-
- różnice kursowe	2 675	1 570	-	-
- pozostałe	216	223	-	-
Koszty finansowe, razem	32 779	38 555	-	58 654

9. Aktywa i zobowiązania warunkowe

Aktywa i zobowiązania warunkowe	30 września 2011	30 czerwca 2011	31 grudnia 2010	30 września 2010	31 grudnia 2009
Aktywa warunkowe, w tym:	6 746	5 001	4 528	3 728	3 699
Otrzymane gwarancje i poręczenia	6 746	5 001	4 528	3 728	3 699
Zobowiązania warunkowe	87 997	93 174	136 699	106 796	1 000 074 157
Udzielone poręczenia i gwarancje	6 261	6 469	8 543	7 807	7 714
Roszczenia ubezpieczeniowe sporne	48 159	53 438	64 426	61 271	1 000 045 496
Inne roszczenia sporne	32 680	32 370	62 704	36 647	19 865
Pozostałe	897	897	1 026	1 071	1 082

10. Komentarz do śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

10.1. Podsumowanie

- Wzrost składki przypisanej brutto w Grupie PZU w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego w obu segmentach ubezpieczeniowych:
 - w segmencie ubezpieczeń majątkowych i osobowych wzrost składki przypisanej brutto w produktach dla klienta masowego, w szczególności w produktach komunikacyjnych;
 - w segmencie ubezpieczeń na życie - w ubezpieczeniach grupowych oraz w mniejszym stopniu w ubezpieczeniach indywidualnych.
- Znaczny spadek dochodów z działalności inwestycyjnej w związku z gorszą niż w roku ubiegłym sytuacją na GPW (indeks WIG20 spadł w III kwartale o 22% i ponad 20% od początku roku).
- Niższy poziom odszkodowań i świadczeń netto w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego wynikające z braku zdarzeń jednorazowych, jakie miały miejsce w 2010 roku - szkody spowodowane intensywnymi opadami śniegu oraz powodzią, przy kontrolowanym i zgodnym z przewidywaniami wzroście szkodowości w ubezpieczeniach na życie grupowych ochronnych.
- Spadek poziomu kosztów działalności w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego na skutek realizowanych programów oszczędnościowych – restrukturyzacji zatrudnienia oraz redukcji kosztów stałych. Spadek kosztów działalności został w części skompensowany przez wzrost kosztów akwizycji w związku z: wyższą sprzedażą, zmianami w zakresie zarządzania siecią sprzedaży oraz rosnącym udziałem droższych kanałów dystrybucji (takich jak agenci i multiagencje).
- Zmiana zasad rozpoznawania przychodu z tytułu składki przypisanej wg daty zawarcia umowy (metoda stosowana do końca 2010 roku - wg daty rozpoczęcia ochrony ubezpieczeniowej) – zmiana bez wpływu na skonsolidowany wynik finansowy ani na skonsolidowane aktywa netto Grupy PZU. Szczegółowy opis zawarto w punkcie 4.1.
- Wprowadzenie w PZU od dnia 1 stycznia 2011 roku nowej metody alokacji kosztów pośrednich, opartej na rachunku kosztów działań, bazującej na strukturze spółki oraz zachodzących w niej procesach, nie zmieniającej sumy kosztów, ale powodującej przesunięcia między kategoriami kosztowymi oraz produktami ubezpieczeniowymi. Szczegółowy opis zawarto w punkcie 4.2.1.
- Wprowadzenie w PZU Życie od dnia 1 stycznia 2011 roku zmian w modelu alokacji kosztów pośrednich na poszczególne produkty ubezpieczeniowe wg rachunku kosztów działań. Szczegółowy opis zawarto w punkcie 4.2.2.
- Jednorazowy wpływ konsolidacji Grupy Armatura w wysokości 118,9 mln zł – zwiększenie wyniku finansowego przez pozostałe przychody operacyjne. Szczegółowy opis zawarto w punkcie 7.1.

- Wynik netto Grupy PZU za III kwartały 2011 roku nieznacznie niższy niż w 2010 roku (-0,9%), przy lepszym wyniku na działalności ubezpieczeniowej i gorszym wyniku na działalności inwestycyjnej.

10.2. Komentarz

Składki przypisane brutto za 3 kwartały 2011 roku wyniosły 11.425,8 mln zł wobec 10.800,9 mln zł w analogicznym okresie roku poprzedniego (dane porównywalne w związku ze zmianą metody rozpoznawania składki w PZU od dnia 1 stycznia 2011 roku). Wzrost o 624,9 mln zł (+5,8%) był spowodowany w szczególności wyższym przypisem w segmencie ubezpieczeń majątkowych w pionie Klienta masowego oraz w segmencie ubezpieczeń na życie w ubezpieczeniach grupowych oraz w mniejszym stopniu w ubezpieczeniach indywidualnych.

Dochody z działalności lokacyjnej za 3 kwartały 2011 roku i 3 kwartały 2010 roku wyniosły odpowiednio 1.040,1 mln zł i 2.185,9 mln zł.

Wzrost przychodów netto z inwestycji o 86,1 mln zł spowodowany był m.in. przez wpływ różnic kursowych na przychody odsetkowe od instrumentów finansowych denominowanych w euro - w okresie trzech pierwszych kwartałów 2011 roku kurs złotego osłabił się wobec kursu euro o 11,4% w odróżnieniu od umocnienia się kursu złotego wobec euro o 3,0% w okresie trzech pierwszych kwartałów 2010 roku.

Spadek pozycji „zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych do wartości godziwej” o 956,9 mln zł spowodowany był głównie przez spadek cen akcji na giełdach - indeks WIG spadł w okresie trzech pierwszych kwartałów 2011 roku o 19,4% podczas gdy w okresie trzech pierwszych kwartałów 2010 roku wzrósł o 13,1%.

Wynik netto z realizacji inwestycji był gorszy o 275,1 mln zł na co wpływ miały głównie spadki cen akcji na giełdach w okresie trzech pierwszych kwartałów 2011 roku.

Wartość aktywów finansowych na dzień 30 września 2011 roku i na dzień 30 września 2010 roku wyniosła odpowiednio 48.400,4 mln zł oraz 43.706,0 mln zł. Na wzrost tej pozycji wpływ miało m.in. zwiększenie wolumenu polis oszczędnościowych oraz inwestycje środków pozyskanych na rynku międzybankowym za pomocą transakcji warunkowych na skarbowych papierach wartościowych.

Spadek odszkodowań i świadczeń netto o 279,5 mln zł (-3,5%) w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego wynika z braku szkód spowodowanych zdarzeniami katastroficznymi w segmencie ubezpieczeń majątkowych i osobowych, które miały miejsce w 2010 roku. Obniżenie szkodowości w ubezpieczeniach majątku i ubezpieczeniach rolnych, zostało częściowo zniwelowane kontrolowanym i zgodnym z przewidywaniami wzrostem szkodowości w ubezpieczeniach grupowych na życie.

Koszty akwizycji w okresie 3 kwartałów 2011 roku wzrosły o 66,9 mln zł (+4,9%) w stosunku do analogicznego okresu 2010 roku. Wzrost ten wynikał głównie ze wzrostu sprzedaży, wykorzystania droższych kanałów dystrybucji (takich jak agenci i multiagencje).

Spadek kosztów administracyjnych w omawianym okresie o 163,8 mln zł (-14,8%) był w znacznej mierze następstwem działań restrukturyzacyjnych prowadzonych w spółkach z Grupy PZU, w tym m.in. programu restrukturyzacji zatrudnienia w PZU i PZU Życie z 2010 roku oraz programu redukcji kosztów stałych. Oprócz kosztów wynagrodzeń, w Grupie PZU obniżono koszty informatyczne, koszty materiałów i usług o charakterze administracyjnym oraz koszty utrzymania nieruchomości.

Saldo pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych w okresie 3 kwartałów 2011 roku wyniosło -17,8 mln zł, co stanowi poprawę o 80,3 mln zł w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego. Główną przyczyną zmiany powyższej pozycji było rozpoczęcie konsolidacji metodą pełną Grupy Armatura w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych Grupy PZU. Powyższy fakt spowodował jednorazowy przychód w wysokości 118,9 mln zł.

Zysk z działalności operacyjnej w okresie 3 kwartałów 2011 roku wyniósł 2.331,5 mln zł i był niższy o 46,6 mln zł (-2,0%) w stosunku do wyniku w analogicznym okresie poprzedniego roku, co wynikało głównie ze zmniejszenia dochodów z działalności inwestycyjnej Grupy PZU. Zysk netto w stosunku do 3 kwartałów 2010 roku uległ obniżeniu o 17,1 mln zł (-0,9%) do wartości 1.857,0 mln zł.

Skonsolidowane kapitały własne według MSSF na dzień 30 września 2011 roku wynosiły 12.419,3 mln zł wobec 12.192,0 mln zł na dzień 30 września 2010 roku. Na dzień 30 września 2011 wskaźnik rentowności kapitałów własnych (ROE) wyniósł 19,6% i był niższy o 1,7 p.p. w stosunku do

analogicznego okresu roku 2010. W stosunku do 31 grudnia 2010 roku skonsolidowane kapitały własne spadły o 380,6 mln zł (-3,0%), zaś wskaźnik ROE spadł 0,7 p.p z poziomu 20,3%.

Wartość aktywów finansowych na dzień 30 września 2011 roku i na dzień 30 września 2010 roku wyniosła odpowiednio 48.440,5 mln PLN oraz 43.706,0 mln PLN. W odniesieniu do dnia 31 grudnia 2010 roku wartość aktywów finansowych wzrosła o 3.095,5 mln zł z poziomu 45.345,0 mln zł. Powyższa zmiana wynikała głównie ze wzrostu wartości transakcji reverse repo w portfelu oraz wartości lokat terminowych w instytucjach kredytowych.

Pozostałe zobowiązania (poza rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi) według stanu na koniec września 2011 roku i na koniec września 2010 roku wynosiły odpowiednio 9.181,5 mln zł oraz 4.984,4 mln zł. Wzrost o 4.197,1 mln zł wynikał z podziału zysku oraz przeznaczenia 2.245,2 mln zł na dywidendę (która została wypłacona 21 października 2011 roku) oraz wzrostu salda kontraktów inwestycyjnych na życie i dożycie sprzedawanych przez kanał bankowy (+1.119,5 mln zł).

11. Wypłacalność

Zasady wyliczania marginesu wypłacalności oraz minimalnej wysokości kapitału gwarancyjnego określa Rozporządzenie z dnia 28 listopada 2003 roku w sprawie sposobu wyliczenia wysokości marginesu wypłacalności oraz minimalnej wysokości kapitału gwarancyjnego dla działań i grup ubezpieczeń (Dz. U. Nr 211 z 2003 roku, poz. 2060, „Rozporządzenie w sprawie marginesu wypłacalności”).

Szczegółowe informacje dotyczące sposobu wyliczania wypłacalności zostały przedstawione w Skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy PZU za 2010 rok.

Dane finansowe uwzględnione w wyliczeniu środków własnych oraz marginesu wypłacalności zostały ustalone w oparciu o PSR.

Poniżej przedstawiono wyliczenie środków własnych na pokrycie marginesu wypłacalności PZU.

Wyliczenie środków własnych na pokrycie marginesu wypłacalności	30 września 2011	30 czerwca 2011	31 grudnia 2010	30 września 2010	31 grudnia 2009
Kapitał własny PZU	11 409 847	11 191 406	11 902 186	11 035 562	10 411 542
Wartości niematerialne i prawne	(79 699)	(67 408)	(63 526)	(54 205)	(49 560)
Wartość udziałów w zakładach ubezpieczeń należących do ubezpieczeniowej grupy kapitałowej PZU	(5 728 279)	(5 552 482)	(6 599 272)	(5 872 369)	(7 463 664)
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(325 186)	(295 927)	(276 036)	(265 189)	(213 126)
Wpływ innych zakładów ubezpieczeń należących do ubezpieczeniowej grupy kapitałowej PZU na wysokość środków własnych PZU:	3 632 464	3 565 444	4 630 089	4 252 038	5 576 452
PZU Życie SA 100,00%	3 624 697	3 559 580	4 534 446	4 143 865	5 584 807
Wysokość środków własnych	5 323 373	5 268 971	6 232 554	5 756 882	7 223 775
Margines wypłacalności	1 698 676	1 709 391	1 698 108	1 613 017	1 638 968
Nadwyżka środków własnych na pokrycie marginesu wypłacalności	3 624 697	3 559 580	4 534 446	4 143 865	5 584 807
UAB DK PZU Lietuva 99,76%	15 287	13 818	12 313	9 967	6 792
Wysokość środków własnych	44 682	40 976	40 117	39 563	39 638
Margines wypłacalności	29 358	27 125	27 774	29 572	32 830
Nadwyżka środków własnych na pokrycie marginesu wypłacalności	15 324	13 851	12 343	9 991	6 808
PrJSC PZU Ukraine 100,00%	(12 352)	(11 047)	76 701	89 537	(11 654)
Wysokość środków własnych	6 568	4 522	93 131	104 773	1 697
Margines wypłacalności	18 920	15 569	16 430	15 236	13 351
Nadwyżka/niedobór środków własnych na pokrycie marginesu wypłacalności	(12 352)	(11 047)	76 701	89 537	(11 654)
Pozostałe zakłady ubezpieczeń	4 832	3 093	6 629	8 669	(3 493)

Wyliczenie środków własnych na pokrycie marginesu wypłacalności	30 września 2011	30 czerwca 2011	31 grudnia 2010	30 września 2010	31 grudnia 2009
Wysokość środków własnych PZU	8 909 147	8 841 033	9 593 441	9 095 837	8 261 644
Margines wypłacalności PZU	1 337 542	1 336 216	1 338 798	1 337 542	1 338 798
Kapitał gwarancyjny PZU	445 847	445 405	446 266	445 847	446 266
Nadwyżka środków własnych na pokrycie marginesu wypłacalności	7 571 605	7 504 817	8 254 643	7 758 295	6 922 846
Nadwyżka środków własnych na pokrycie kapitału gwarancyjnego	8 463 300	8 395 628	9 147 175	8 649 990	7 815 378

12. Sprawozdawczość według segmentów

MSSF 8 wymaga, aby segmenty operacyjne były identyfikowane na bazie wewnętrznych raportów, które są regularnie przeglądane przez organy odpowiedzialne za alokację zasobów do poszczególnych segmentów i ocenę wyników ich działalności.

Stosując kryterium produktów i usług oferowanych przez spółki Grupy PZU objęte konsolidacją, wyróżniono następujące segmenty operacyjne:

- ubezpieczenia majątkowe i osobowe;
- ubezpieczenia na życie;
- ubezpieczenia emerytalne.

Ze względu na specyfikę poszczególnych segmentów, żadne segmenty nie podlegały łączeniu.

Zasady rachunkowości stosowane na potrzeby sprawozdawczości wg segmentów są takie same, jak te opisane w punkcie 3.

Dane finansowe segmentu ubezpieczeń emerytalnych nie osiągały progów brzegowych zdefiniowanych w punkcie 13 MSSF 8, ale ze względu na swą odrębność oraz stosowany w Grupie PZU system wewnętrznej sprawozdawczości finansowej zostały zaprezentowane oddzielnie.

Grupa PZU stosuje uzupełniający podział segmentów wg kryterium geograficznego, na podstawie którego wyodrębniono następujące segmenty:

- Polska;
- Litwa;
- Ukraina.

Wszystkie transakcje gospodarcze zawierane zarówno pomiędzy segmentami operacyjnymi, jak i geograficznymi zawierane są na warunkach rynkowych.

Rachunek zysków i strat wg segmentów działalności 1 lipca – 30 września 2011	Ubezpieczenia majątkowe i osobowe	Ubezpieczenia na życie	Ubezpieczenia emerytalne	Niealokowane (wyłączenia konsolidacyjne i inne)	Wartość skonsolidowana
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto na zewnątrz	2 074 208	1 678 326	-	-	3 752 534
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto między segmentami	665	-	-	(665)	-
Udział reasekuratorów w składce ubezpieczeniowej przypisanej brutto	(19 376)	(124)	-	-	(19 500)
Składki ubezpieczeniowe przypisane netto, w tym:	2 055 497	1 678 202	-	(665)	3 733 034
Składki ubezpieczeniowe przypisane netto na zewnątrz	2 054 832	1 678 202	-	-	3 733 034
Składki ubezpieczeniowe przypisane netto między segmentami	665	-	-	(665)	-
Zmiana stanu rezerwy składki ubezpieczeniowej netto	48 251	3 159	-	346	51 756
Składki zarobione netto	2 103 748	1 681 361	-	(319)	3 784 790
Przychody z tytułu prowizji i opłat	-	-	50 436	12 329	62 765
Przychody netto z inwestycji (operacje na zewnątrz)	304 878	222 151	2 880	50 273	580 182
Przychody netto z inwestycji (operacje między segmentami)	376	74	-	(450)	-
Wynik netto z realizacji i odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji	27 784	20 586	-	(60 911)	(12 541)
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych do wartości godziwej	(167 231)	(352 601)	-	(86 797)	(606 629)
Pozostałe przychody operacyjne	7 025	13 067	538	76 513	97 143
Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	(1 602 183)	(1 064 819)	-	(453)	(2 667 455)
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach, świadczeniach oraz zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	61 563	-	-	-	61 563
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(1 540 620)	(1 064 819)	-	(453)	(2 605 892)
Świadczenia oraz zmiana wyceny kontraktów inwestycyjnych	-	-	-	81 379	81 379
Koszty akwizycji	(389 504)	(81 229)	(16 925)	(3 807)	(491 465)
Koszty administracyjne	(149 208)	(143 495)	(14 618)	546	(306 775)
Pozostałe koszty operacyjne	(49 687)	(29 879)	(26)	(74 236)	(153 828)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	147 561	265 216	22 285	(5 933)	429 129
Koszty finansowe	(22 123)	(8 550)	-	(2 106)	(32 779)
Zysk (strata) brutto	125 438	256 666	22 285	(8 039)	396 350
Podatek dochodowy	(33 078)	(49 366)	(4 143)	(5 152)	(91 739)
Zysk (strata) netto	92 360	207 300	18 142	(13 191)	304 611

Rachunek zysków i strat wg segmentów działalności 1 stycznia – 30 września 2011	Ubezpieczenia majątkowe i osobowe	Ubezpieczenia na życie	Ubezpieczenia emerytalne	Niealokowane (wyłączenia konsolidacyjne i inne)	Wartość skonsolidowana
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto na zewnątrz	6 414 059	5 011 737	-	-	11 425 796
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto między segmentami	1 370	-	-	(1 370)	-
Udział reasekuratorów w składce ubezpieczeniowej przypisanej brutto	(168 026)	(2 108)	-	-	(170 134)
Składki ubezpieczeniowe przypisane netto, w tym:	6 247 403	5 009 629	-	(1 370)	11 255 662
Składki ubezpieczeniowe przypisane netto na zewnątrz	6 246 033	5 009 629	-	-	11 255 662
Składki ubezpieczeniowe przypisane netto między segmentami	1 370	-	-	(1 370)	-
Zmiana stanu rezerwy składki ubezpieczeniowej netto	(208 287)	6 925	-	189	(201 173)
Składki zarobione netto	6 039 116	5 016 554	-	(1 181)	11 054 489
Przychody z tytułu prowizji i opłat	-	-	179 413	39 579	218 992
Przychody netto z inwestycji (operacje na zewnątrz)	726 686	619 706	9 401	119 211	1 475 004
Przychody netto z inwestycji (operacje między segmentami)	1 988 392*	105 021**	-	(2 093 413)	-
Wynik netto z realizacji i odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji	(156 768)	35 429	-	41 047	(80 292)
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych do wartości godziwej	(160 208)	(101 209)	-	(93 224)	(354 641)
Pozostałe przychody operacyjne	58 509	44 471	845	286 559	390 384
Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	(4 278 817)	(3 466 617)	-	2 147	(7 743 287)
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach, świadczeniach oraz zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	119 101	(3)	-	-	119 098
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(4 159 716)	(3 466 620)	-	2 147	(7 624 189)
Świadczenia oraz zmiana wyceny kontraktów inwestycyjnych	-	-	-	44 439	44 439
Koszty akwizycji	(1 135 484)	(238 369)	(53 271)	(17 382)	(1 444 506)
Koszty administracyjne	(441 057)	(439 865)	(53 590)	(5 459)	(939 971)
Pozostałe koszty operacyjne	(141 117)	(88 736)	(897)	(177 466)	(408 216)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	2 618 353*	1 486 382**	81 901	(1 855 143)	2 331 493
Koszty finansowe	(24 678)	(10 429)	-	(3 448)	(38 555)
Zysk (strata) brutto	2 593 675*	1 475 953**	81 901	(1 858 591)	2 292 938
Podatek dochodowy	(157 798)	(255 862)	(15 217)	(7 046)	(435 923)
Zysk (strata) netto	2 435 877*	1 220 091**	66 684	(1 865 637)	1 857 015

* w tym przychód z tytułu dywidendy od PZU Życie w wysokości 1.987.282 tys. zł

** w tym przychód z tytułu dywidendy od PTE PZU w wysokości 99.571 tys. zł

Rachunek zysków i strat wg segmentów działalności 1 lipca – 30 września 2010	Ubezpieczenia majątkowe i osobowe	Ubezpieczenia na życie	Ubezpieczenia emerytalne	Niealokowane (wyłączenia konsolidacyjne i inne)	Wartość skonsolidowana
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto na zewnątrz	1 891 296	1 617 767	-	-	3 509 063
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto między segmentami	83	-	-	(83)	-
Udział reasekuratorów w składce ubezpieczeniowej przypisanej brutto	(28 189)	(896)	-	-	(29 085)
Składki ubezpieczeniowe przypisane netto, w tym:	1 863 190	1 616 871	-	(83)	3 479 978
Składki ubezpieczeniowe przypisane netto na zewnątrz	1 863 107	1 616 871	-	-	3 479 978
Składki ubezpieczeniowe przypisane netto między segmentami	83	-	-	(83)	-
	-	-	-	-	-
Zmiana stanu rezerwy składki ubezpieczeniowej netto	91 736	6 566	-	(65)	98 237
Składki zarobione netto	1 954 926	1 623 437	-	(148)	3 578 215
Przychody z tytułu prowizji i opłat	-	-	67 434	12 224	79 658
Przychody netto z inwestycji (operacje na zewnątrz)	178 482	197 908	3 427	14 665	394 482
Przychody netto z inwestycji (operacje między segmentami)	22	105	-	(127)	-
Wynik netto z realizacji i odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji	3 187	10 852	-	19 970	34 009
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych do wartości godziwej	95 139	360 125	-	40 024	495 288
Pozostałe przychody operacyjne	1 139	26 509	199	(25 964)	1 883
Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	(1 549 945)	(1 254 165)	-	23	(2 804 087)
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach, świadczeniach oraz zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	21 281	14	-	-	21 295
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(1 528 664)	(1 254 151)	-	23	(2 782 792)
Świadczenia oraz zmiana wyceny kontraktów inwestycyjnych	-	-	-	(60 554)	(60 554)
Koszty akwizycji	(381 187)	(75 869)	(12 754)	(11 321)	(481 131)
Koszty administracyjne	(169 398)	(144 713)	(20 922)	(1 073)	(336 106)
Pozostałe koszty operacyjne	(24 793)	(37 317)	(72)	17 180	(45 002)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	128 853	706 886	37 312	4 899	877 950
Koszty finansowe	-	-	-	-	-
Zysk (strata) brutto	128 853	706 886	37 312	4 899	877 950
Podatek dochodowy	(30 254)	(135 967)	(8 580)	1 181	(173 620)
Zysk (strata) netto	98 599	570 919	28 732	6 080	704 330

Rachunek zysków i strat wg segmentów działalności 1 stycznia – 30 września 2010	Ubezpieczenia majątkowe i osobowe	Ubezpieczenia na życie	Ubezpieczenia emerytalne	Niealokowane (wyłączenia konsolidacyjne i inne)	Wartość skonsolidowana
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto na zewnątrz	5 955 136	4 845 781	-	-	10 800 917
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto między segmentami	723	-	-	(723)	-
Udział reasekuratorów w składce ubezpieczeniowej przypisanej brutto	(142 313)	(2 501)	-	-	(144 814)
Składki ubezpieczeniowe przypisane netto, w tym:	5 813 546	4 843 280	-	(723)	10 656 103
Składki ubezpieczeniowe przypisane netto na zewnątrz	5 812 823	4 843 280	-	-	10 656 103
Składki ubezpieczeniowe przypisane netto między segmentami	723	-	-	(723)	-
Zmiana stanu rezerwy składki ubezpieczeniowej netto	(82 871)	8 337	-	(436)	(74 970)
Składki zarobione netto	5 730 675	4 851 617	-	(1 159)	10 581 133
Przychody z tytułu prowizji i opłat	-	-	183 381	26 367	209 748
Przychody netto z inwestycji (operacje na zewnątrz)	656 239	665 148	12 708	54 854	1 388 949
Przychody netto z inwestycji (operacje między segmentami)	3 120 735*	116 291**	-	(3 237 026)	-
Wynik netto z realizacji i odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji	44 919	83 298	-	66 546	194 763
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych do wartości godziwej	84 378	453 061	-	64 768	602 207
Pozostałe przychody operacyjne	60 804	70 751	1 342	(51 765)	81 132
Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	(4 910 183)	(3 418 103)	-	(33)	(8 328 319)
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach, świadczeniach oraz zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	424 601	14	-	-	424 615
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(4 485 582)	(3 418 089)	-	(33)	(7 903 704)
Świadczenia oraz zmiana wyceny kontraktów inwestycyjnych	-	-	-	(115 558)	(115 558)
Koszty akwizycji	(1 081 620)	(219 808)	(37 878)	(38 335)	(1 377 641)
Koszty administracyjne	(562 580)	(469 998)	(61 626)	(9 586)	(1 103 790)
Pozostałe koszty operacyjne	(123 197)	(89 214)	(169)	33 386	(179 194)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	3 444 771	2 043 057	97 758	(3 207 541)	2 378 045
Koszty finansowe	(58 654)	-	-	-	(58 654)
Zysk (strata) brutto	3 386 117	2 043 057	97 758	(3 207 541)	2 319 391
Podatek dochodowy	(63 644)	(362 573)	(18 788)	(222)	(445 227)
Zysk (strata) netto	3 322 473	1 680 484	78 970	(3 207 763)	1 874 164

* w tym przychód z tytułu dywidendy od PZU Życie w wysokości 3.120.000 tys. zł

** w tym przychód z tytułu dywidendy od PTE PZU w wysokości 116.809 tys. zł

1 stycznia – 30 września 2011 roku i na dzień 30 września 2011	Ubezpieczenia majątkowe i osobowe	Ubezpieczenia na życie	Ubezpieczenia emerytalne	Niealokowane (wyłączenia konsolidacyjne i inne)	Wartość skonsolidowana
Aktywa segmentu w tym:	24 741 649	25 189 894	301 987	4 001 290	54 234 820
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 029	-	2 753	10 684	14 466
Jednostki wyceniane metodą praw własności	-	-	-	-	-
Zobowiązania	18 100 974	19 189 917	31 882	4 492 717	41 815 490
Nakłady inwestycyjne w okresie*	52 355	29 697	35	10 787	92 874
Amortyzacja w okresie*	(61 016)	(43 566)	(306)	(17 471)	(122 359)
Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów*	(314)	(16)	-	-	(330)
Odwrotczenia odpisów z tytułu utraty wartości aktywów*	1 870	68	-	-	1 938

* dotyczy wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych

1 stycznia - 30 czerwca 2011 roku i na dzień 30 czerwca 2011	Ubezpieczenia majątkowe i osobowe	Ubezpieczenia na życie	Ubezpieczenia emerytalne	Niealokowane (wyłączenia konsolidacyjne i inne)	Wartość skonsolidowana
Aktywa segmentu w tym:	25 803 893	28 635 879	289 453	2 572 053	57 301 278
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	870	-	2 632	12 603	16 105
Jednostki wyceniane metodą praw własności	-	-	-	-	-
Zobowiązania	19 209 146	22 812 929	37 678	3 010 827	45 070 580
Nakłady inwestycyjne w okresie*	24 983	17 319	19	4 243	46 564
Amortyzacja w okresie*	(40 867)	(27 819)	(212)	(11 186)	(80 084)
Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów*	(314)	-	-	-	(314)
Odwrotczenia odpisów z tytułu utraty wartości aktywów*	1 424	-	-	-	1 424

* dotyczy wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych

1 stycznia - 31 grudnia 2010 roku i na dzień 31 grudnia 2010	Ubezpieczenia majątkowe i osobowe	Ubezpieczenia na życie	Ubezpieczenia emerytalne	Niealokowane (wyłączenia konsolidacyjne i inne)	Wartość skonsolidowana
Aktywa segmentu w tym:	21 333 554	26 191 364	347 159	2 798 480	50 670 557
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	940	-	3 320	12 385	16 645
Jednostki wyceniane metodą praw własności	-	-	-	-	-
Zobowiązania	14 963 924	19 385 748	43 443	3 477 516	37 870 631
Nakłady inwestycyjne w okresie*	102 566	97 788	326	10 156	210 836
Amortyzacja w okresie*	(90 114)	(61 118)	(532)	(18 607)	(170 371)
Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów*	(2 137)	(915)	-	-	(3 052)
Odwrotczenia odpisów z tytułu utraty wartości aktywów *	3 623	8 073	-	-	11 696

* dotyczy wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych

1 stycznia – 30 września 2010 roku i na dzień 30 września 2010	Ubezpieczenia majątkowe i osobowe	Ubezpieczenia na życie	Ubezpieczenia emerytalne	Niealokowane (wyłączenia konsolidacyjne i inne)	Wartość skonsolidowana
Aktywa segmentu w tym:	21 508 002	25 448 248	324 570	1 959 600	49 240 420
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	761	-	3 317	14 843	18 921
Jednostki wyceniane metodą praw własności	-	-	-	-	-
Zobowiązania	15 272 979	19 165 520	41 502	2 568 440	37 048 441
Nakłady inwestycyjne w okresie*	69 725	63 118	317	11 328	144 488
Amortyzacja w okresie*	(65 191)	(46 878)	(402)	(15 524)	(127 995)
Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów*	(826)	-	-	-	(826)
Odwrocenia odpisów z tytułu utraty wartości aktywów*	725	7 929	-	-	8 654

* dotyczy wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych

1 stycznia – 30 września 2011 roku i na dzień 30 września 2011	Polska	Litwa	Ukraina	Niealokowa- ne (wyłączenia konsolidacyj- ne i inne)	Wartość skonsolido- wana
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto na zewnątrz	11 225 457	115 359	84 980	-	11 425 796
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto między segmentami	2 212	-	-	(2 212)	-
Przychody z tytułu prowizji i opłat	218 992	-	-	-	218 992
Przychody netto z inwestycji	1 464 415	5 097	5 491	-	1 475 004
Wynik netto z realizacji i odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji	(80 934)	960	(318)	-	(80 292)
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych do wartości godziwej	(351 021)	(3 620)	-	-	(354 641)
Aktywa trwałe inne niż instrumenty finansowe*	1 208 071	10 391	7 453	(1 890)	1 224 025
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	13 437	-	1 029	-	14 466
Aktywa	54 149 615	268 320	140 366	(323 480)	54 234 820

* dotyczy wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych

Na dzień 31 grudnia 2010	Polska	Litwa	Ukraina	Niealokowa- ne (wyłączenia konsolidacyj- ne i inne)	Wartość skonsolido- wana
Aktywa trwałe inne niż instrumenty finansowe*	1 084 751	9 533	7 043	(1 849)	1 099 478
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	15 705	-	940	-	16 645
Aktywa	50 726 758	228 924	187 409	(472 534)	50 670 557

* dotyczy wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych

1 stycznia – 30 września 2010 roku i na dzień 30 września 2010	Polska	Litwa	Ukraina	Niealokowa- ne (wyłączenia konsolidacyj- ne i inne)	Wartość skonsolido- wana
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto na zewnątrz	10 611 856	111 057	78 004	-	10 800 917
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto między segmentami	2 302	-	-	(2 302)	-
Przychody z tytułu prowizji i opłat	209 748	-	-	-	209 748
Przychody netto z inwestycji	1 376 458	7 056	5 435	-	1 388 949
Wynik netto z realizacji i odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji	194 359	409	(5)	-	194 763
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych do wartości godziwej	600 392	1 815	-	-	602 207
Aktywa trwałe inne niż instrumenty finansowe*	1 095 686	9 292	7 215	(1 884)	1 110 309
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	18 160	-	761	-	18 921
Aktywa	49 275 092	235 825	190 989	(461 486)	49 240 420

* dotyczy wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych

13. Komentarz do sprawozdawczości według segmentów

13.1. Ubezpieczenia majątkowe i osobowe

Dane z rachunku zysków i strat - ubezpieczenia majątkowe i osobowe	1 stycznia – 30 września 2011	1 stycznia – 30 września 2010	% zmiana
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	6 415 429	5 955 859	7,7%
Składki zarobione netto	6 039 116	5 730 675	5,4%
Wynik netto na działalności inwestycyjnej *	2 398 102	3 906 271	(38,6%)
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(4 159 716)	(4 485 582)	(7,3%)
Koszty akwizycji	(1 135 484)	(1 081 620)	5,0%
Koszty administracyjne	(441 057)	(562 580)	(21,6%)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej *	2 618 353	3 444 771	(24,0%)

* w tym przychód z tytułu dywidendy od PZU Życie w wysokości odpowiednio 1.987.282 tys. zł w 2011 roku oraz 3.120.000 tys. zł w 2010 roku

Od dnia 1 stycznia 2011 roku dokonano zmiany polegającej na rozpoznawaniu przychodu z tytułu przypisu składki w dniu zawarcia umowy ubezpieczeniowej w odróżnieniu do metody stosowanej do dnia 31 grudnia 2010 roku – rozpoznawanie przychodu w dniu rozpoczęcia odpowiedzialności wynikającej z zawartych umów ubezpieczenia, opisanej w punkcie 4.1.

Zmiana nie miała wpływu na skonsolidowany wynik finansowy ani na skonsolidowane aktywa netto Grupy PZU.

Tabele poniżej prezentują składki przypisane brutto, rozpoznane odpowiednio wg daty zawarcia i wg daty rozpoczęcia odpowiedzialności w segmencie ubezpieczeń majątkowych i osobowych w 3 kwartałach 2011 roku oraz w 3 kwartałach 2010 roku.

Składka rozpoznana wg daty zawarcia polisy:

Składka przypisana brutto wg grup produktów	1 stycznia – 30 września 2011	1 stycznia – 30 września 2010	% zmiana
Ubezpieczenie komunikacyjne OC, w tym:	2 140 909	1 892 400	13,1%
- indywidualne *	1 841 220	1 613 719	14,1%
- korporacyjne	299 689	278 681	7,5%
Ubezpieczenia AC, w tym:	1 701 168	1 618 437	5,1%
- indywidualne *	1 226 210	1 147 458	6,9%
- korporacyjne	474 958	470 979	0,8%
Ubezpieczenia komunikacyjne razem	3 842 076	3 510 837	9,4%
Ubezpieczenia od ognia i innych szkód majątkowych	1 320 339	1 244 033	6,1%
Ubezpieczenia OC pozostałe (gr.11,12, 13)	393 663	372 139	5,8%
Ubezpieczenia NNW i pozostałe **	661 225	642 091	3,0%
Ubezpieczenia majątkowe i osobowe bez ubezpieczeń komunikacyjnych razem	2 375 226	2 258 263	5,2%
Razem PZU	6 217 302	5 769 100	7,8%
Spółki zagraniczne i wyłączenia konsolidacyjne	198 127	186 759	6,1%
Razem segment ub. majątkowych	6 415 429	5 955 859	7,7%

*W tym MSP.

**Pozycja obejmuje gwarancje kredytowe i inne ubezpieczenia finansowe, ubezpieczenia assistance, turystyczne, morskie, kolejowe i lotnicze.

Składka rozpoznana wg daty odpowiedzialności ubezpieczeniowej:

Składka przypisana brutto wg grup produktów	1 stycznia – 30 września 2011	1 stycznia – 30 września 2010	% zmiana
Ubezpieczenie komunikacyjne OC, w tym:	2 212 227	1 951 831	13,3%
- indywidualne *	1 897 831	1 667 845	13,8%
- korporacyjne	314 396	283 986	10,7%
Ubezpieczenia AC, w tym:	1 729 390	1 639 690	5,5%
- indywidualne *	1 240 694	1 145 069	8,4%
- korporacyjne	488 696	494 621	(1,2%)
Ubezpieczenia komunikacyjne razem	3 941 617	3 591 521	9,7%
Ubezpieczenia od ognia i innych szkód majątkowych	1 346 828	1 274 514	5,7%
Ubezpieczenia OC pozostałe (gr.11,12, 13)	431 712	404 332	6,8%
Ubezpieczenia NNW i pozostałe **	612 123	644 322	(5,0%)
Ubezpieczenia majątkowe i osobowe bez ubezpieczeń komunikacyjnych razem	2 390 663	2 323 168	2,9%
Razem PZU	6 332 280	5 914 689	7,1%
Spółki zagraniczne i wyłączenia konsolidacyjne	198 127	186 759	6,1%
Razem segment ub. majątkowych	6 530 407	6 101 448	7,0%

*W tym MSP.

**Pozycja obejmuje gwarancje kredytowe i inne ubezpieczenia finansowe, ubezpieczenia assistance, turystyczne, morskie, kolejowe i lotnicze.

Wzrost składki przypisanej brutto (wg. daty zawarcia) o 459,6 mln zł (+7,7%) w stosunku do 3 kwartałów 2010 roku w segmencie ubezpieczeń majątkowych i osobowych wynikał w szczególności z wyższej sprzedaży ubezpieczeń komunikacyjnych (+331,2 mln zł), głównie w pionie klienta masowego. Wysoka sprzedaż była spowodowana w szczególności podwyżkami cen w ubezpieczeniach komunikacyjnych, co przełożyło się na wzrost średniej składki, a także sytuacją na rynku ubezpieczeniowym (większość firm konkurencyjnych podniosła ceny w większym stopniu niż PZU, co wpłynęło pozytywnie na pozycję cenową PZU).

Oprócz ubezpieczeń komunikacyjnych, wzrost składki w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego wystąpił także w ubezpieczeniach majątkowych, w szczególności w ubezpieczeniach mieszkaniowych (+ 25,6 mln zł, +6,5%), budynków (+ 7,8 mln zł, +121%) oraz ubezpieczeniach mienia podziemnych kopalń zawieranych na warunkach specjalnych (+ 16,6 mln zł, + 137%).

Wyższa składka pozyskana w ubezpieczeniach NNW i pozostałych w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego wynika głównie ze wzrostu w ubezpieczeniu auto szyba (wzrost o 6,3 mln zł, +30% r/r), ubezpieczeń casco pojazdów szynowych (wzrost o 4,9 mln zł, +126%) oraz ubezpieczeń ryzyka utraty zysku (wzrost o 5,6 mln zł, +33,3%).

Odszkodowania i świadczenia wypłacone netto w segmencie ubezpieczeń majątkowych w okresie 3 kwartałów 2011 roku wyniosły 4.159,7 mln zł i zmniejszyły się w porównaniu do 3 kwartałów 2010 roku o 325,9 mln zł (-7,3%). Widoczny spadek wypłat odnotowano w ubezpieczeniach AC i OC komunikacyjne w segmencie klienta korporacyjnego, co jest skutkiem zmniejszenia portfela, jak i zmian w polityce underwritingowej (rezygnacja z portfela mniej rentownego). W ubezpieczeniach komunikacyjnych dla klienta masowego zaobserwowano wzrost szkód wypłaconych dla OC i AC komunikacyjnego. Wzrost wypłat był efektem zwiększenia oraz odmładzania portfela. Na niższe wypłaty w ubezpieczeniach majątkowych, rolnych oraz pozostałych OC w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego w szczególności wpłynął efekt szkód katastroficznych, które miały miejsce jedynie w 2010 roku. Jednocześnie w 3 kwartałach 2011 roku miały miejsce szkody z ubezpieczeń rolnych dotyczące skutków przezimowania, na które wypłacono odszkodowania i utworzono rezerwę na łączną kwotę w wysokości 75,0 mln zł według stanu na dzień 30 września 2011 roku.

Dochody z działalności lokacyjnej za 3 kwartały 2011 roku i 3 kwartały 2010 roku (skorygowane o dywidendę otrzymaną od PZU Życie SA) wyniosły odpowiednio 410,8 mln zł i 786,3 mln zł.

Wzrost przychodów netto z inwestycji o 70,8 mln zł spowodowany był m.in. przez wpływ różnic kursowych na przychody odsetkowe od instrumentów finansowych denominowanych w euro - w okresie trzech pierwszych kwartałów 2011 roku kurs złotego osłabił się wobec kursu euro o 11,4% w odróżnieniu od umocnienia się kursu złotego wobec euro o 3,0% w okresie trzech pierwszych kwartałów 2010 roku.

Przyczyną spadku pozycji „zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych do wartości godziwej” o 244,6 mln zł był głównie spadek cen akcji na giełdach - indeks WIG spadł w okresie trzech pierwszych kwartałów 2011 roku o 19,4% podczas gdy w okresie trzech pierwszych kwartałów 2010 roku wzrósł o 13,1%.

Wynik netto z realizacji inwestycji był gorszy o 201,7 mln zł na co wpływ miał głównie spadek cen akcji na giełdach w okresie trzech pierwszych kwartałów 2011 roku.

Koszty akwizycji w segmencie ubezpieczeń majątkowych i osobowych za 3 kwartały 2011 roku oraz za 3 kwartały 2010 roku wyniosły odpowiednio 1.135,5 mln zł i 1.081,6 mln zł. Zanotowany wzrost kosztów akwizycji wiązał się z:

- wyższą sprzedażą,
- zmianami w zakresie zarządzania siecią sprzedaży,
- rosnącym udziałem droższych kanałów dystrybucji (takich jak agenci i multiagencje), kosztem automatycznych wznowień.

W okresie 3 kwartałów 2011 roku odnotowano spadek kosztów administracyjnych o 121,5 mln zł (-21,6%) spowodowany głównie kontynuacją procesów restrukturyzacyjnych prowadzonych w Grupie PZU. Oprócz przeprowadzanego w latach 2010-2011 procesu redukcji zatrudnienia, w Spółce trwa program optymalizacji kosztów stałych, który pozwolił na ograniczenie kosztów związanych m.in. z utrzymaniem systemów IT, materiałów i usług administracyjnych oraz utrzymania nieruchomości.

Począwszy od początku 2011 roku w PZU wprowadzono nową metodę alokacji kosztów pośrednich, opartą na rachunku kosztu działań (ABC), która bazuje na strukturze organizacyjnej firmy oraz zachodzących w niej procesach. Alokacja metodą ABC powoduje przesunięcie kosztów między kategoriami (m.in. koszty akwizycji, koszty administracyjne) oraz produktami ubezpieczeniowymi, ale nie powoduje zmiany wysokości wyniku finansowego. Metoda ABC pozwala na dokładniejsze rozpoznanie kosztów produktów, a w konsekwencji dostarcza precyzyjnej informacji o rentowności technicznej poszczególnych produktów. W szczególności wprowadzenie tej metody powoduje spadek kosztów administracyjnych, wzrost pośrednich kosztów akwizycji oraz nieznaczny wzrost kosztów likwidacji szkód. Dane porównywalne za 2010 rok zostały przeliczone wg nowej metody alokacji.

Zysk z działalności operacyjnej w segmencie ubezpieczeń majątkowych i osobowych za 3 kwartały 2011 roku oraz za 3 kwartały 2010 roku wyniósł odpowiednio 2.618,4 mln zł i 3.444,8 mln zł. Spadek o 826,4 mln zł (-24,0%), był głównie konsekwencją spadku zysków z inwestycji (-1.508,2 mln zł) w części zrekompensowany wyższym saldem składek zarobionych netto (+308,4 mln zł) oraz niższym saldem odszkodowań netto (-325,9 mln zł).

13.1.1. Wpływ zdarzeń jednorazowych na wyniki operacyjne

W segmencie ubezpieczeń majątkowych w okresie 3 kwartałów 2011 roku nie wystąpiły zdarzenia o charakterze jednorazowym. W 2010 roku wystąpiły szkody katastroficzne (związane z dużymi opadami śniegu oraz szkody powodziowe) - wypłacono wówczas lub objęto rezerwami szkody na kwotę ok. 369,4 mln zł na udziale własnym.

13.1.2. Nowe produkty

W czerwcu br. wprowadzone zostało do oferty ubezpieczenie PZU Ochrona Zniżek, które może mieć zastosowanie w obowiązkowym ubezpieczeniu OC posiadaczy pojazdów mechanicznych (OC) lub w ubezpieczeniu autocasco dla klienta indywidualnego oraz małego lub średniego przedsiębiorcy (AC).

W zakresie ubezpieczeń majątkowych z dniem 1 lutego 2011 roku wprowadzono nową wersję ubezpieczeń mieszkaniowych PZU DOM oraz PZU DOM Plus, obejmującą m.in. ubezpieczenie PZU Pomoc w domu. Ponadto od początku 2011 roku trwa promocja 'Bądź z Nami 2011' wspierająca sprzedaż nowych ubezpieczeń mieszkaniowych, w szczególności ubezpieczeń mieszkań i domów. W lipcu br. w ofercie ubezpieczeń majątkowych dla klientów indywidualnych wprowadzono zmiany związane z zasadami ubezpieczania ryzyka powodzi. W zależności od stopnia zagrożenia powodziowego dostosowano ceny ubezpieczenia PZU DOM i PZU DOM Plus w poszczególnych obszarach.

W ubezpieczeniach osobowych, z dniem 1 marca 2011 roku PZU wprowadził do oferty produktowej ubezpieczenie Wojazer - PZU Pomoc w Podróży obejmujące ubezpieczenie kosztów leczenia i assistance dla osób udających się w podróż zarówno w Polsce jak i poza jej granicami.

W zależności od potrzeb ubezpieczenie może być rozszerzone o dodatkowe usługi assistance oraz dodatkowe ubezpieczenia. Jednocześnie z oferty wycofanych zostało 5 produktów, których zakres został obecnie przejęty przez ubezpieczenie Wojażer - PZU Pomoc w Podróży.

W ramach obowiązkowych dotowanych ubezpieczeń upraw rolnych wprowadzono nowe zasady zawierania tych ubezpieczeń w sezonie wiosennym 2011 roku. W III kwartale 2011 roku PZU rozpoczął jesienną akcję sprzedaży ubezpieczeń upraw z dotacją z budżetu państwa. Na potrzeby akcji przygotowano specjalne rozwiązania taryfowe.

W lipcu br. wprowadzono nową wersję najważniejszego produktu dedykowanego klientom MSP – kompleksowego ubezpieczenia PZU DORADCA. Zmiany OWU oraz taryfy miały na celu rozszerzenie dostępności produktu dla wszystkich klientów z segmentu MSP (podwyższono limit sumy ubezpieczenia od ognia i innych żywiołów z 4 mln do 10 mln zł i limit obrotu z 6 mln do 15 mln PLN), a jednocześnie poprawienie rentowności produktu. W zależności od potrzeb klienta - ubezpieczenie może być rozszerzone o usługi assistance oraz ubezpieczenia specyficznych dla prowadzonej działalności ryzyk, oferowane na podstawie dodatkowych klauzul jak np. klauzula PZU HOTEL adresowana do klientów z branży hotelarsko-gastronomicznej. Nowelizacja stanowiła przygotowanie oferty adresowanej do wszystkich podsegmentów MSP pozwalającej na wycofanie z oferty PZU kompleksowego ubezpieczenia PZU PARTNER oraz ubezpieczenia PZU HOTEL.

W sierpniu br. weszły w życie znowelizowane Ogólne warunki ubezpieczenia od strat finansowych podmiotów pełniących funkcję płatnika świadczeń publicznych. Produkt ten jest uzupełnieniem oferty dla notariuszy i komorników, którzy zawarli obowiązkowe ubezpieczenie OC w PZU.

W okresie styczeń – wrzesień 2011 nie wprowadzano żadnych nowych produktów dedykowanych dla klientów korporacyjnych.

W obszarze bankowych ubezpieczeń oraz programów partnerstwa strategicznego w 2011 roku PZU wprowadziło do oferty ubezpieczenia telefonów komórkowych oraz notebooków i laptopów. Jest to element rozszerzenia lub nawiązania współpracy z dotychczasowymi i nowymi partnerami biznesowymi.

13.2. Ubezpieczenia na życie

Dane z rachunku zysków i strat - ubezpieczenia na życie	1 stycznia – 30 września 2011	1 stycznia – 30 września 2010	% zmiana
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	5 011 737	4 845 781	3,4%
Składki zarobione netto	5 016 554	4 851 617	3,4%
Wynik netto na działalności inwestycyjnej *	658 947	1 317 798	(50,0%)
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(3 466 620)	(3 418 089)	1,4%
Koszty akwizycji	(238 369)	(219 808)	8,4%
Koszty administracyjne	(439 865)	(469 998)	(6,4%)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej *	1 486 382	2 043 057	(27,2%)

* w tym przychód z tytułu dywidendy od PTE PZU w wysokości odpowiednio 99.571 tys. zł w 2011 roku i 116.809 tys. zł w 2010 roku

Składka przypisana wg grup produktów - ubezpieczenia na życie	1 stycznia – 30 września 2011	1 stycznia – 30 września 2010	% zmiana
Ubezpieczenia grupowe	3 241 177	3 122 873	3,8%
Ubezpieczenia indywidualne, w tym:	1 770 560	1 722 908	2,8%
- ubezpieczenia indywidualnie kontynuowane	1 366 594	1 345 638	1,6%
- pozostałe ubezpieczenia indywidualne	403 966	377 270	7,1%
Razem	5 011 737	4 845 781	3,4%

Składka przypisana wg rodzaju płatności - ubezpieczenia na życie	1 stycznia – 30 września 2011	1 stycznia – 30 września 2010	% zmiana
Składka regularna	4 876 251	4 750 244	2,7%
Składka jednorazowa	135 486	95 537	41,8%
Razem	5 011 737	4 845 781	3,4%

Wzrost składki przypisanej brutto o 166,0 mln zł (+3,4%) w porównaniu do 3 kwartałów 2010 roku wynikał głównie z rozwoju ubezpieczeń grupowych (+118,3 mln zł, + 3,8%) oraz w mniejszym stopniu z indywidualnych (+47,7 mln zł, +2,8%). Wśród ubezpieczeń grupowych wzrost został zdeterminowany 3,5% dynamiką (+98,0 mln zł) ubezpieczeń ochronnych typ P (ubezpieczenie pracowników przez zakład pracy). Było to efektem rosnącej liczby ubezpieczonych (+1,1%) oraz wyższej średniej składki (+2,4%). W ubezpieczeniach indywidualnie kontynuowanych wzrost składki został osiągnięty głównie dzięki dosprzedaży ubezpieczeń dodatkowych (+14,6%). W pozostałych ubezpieczeniach indywidualnych składka wzrosła w wyniku wysokiej sprzedaży produktów inwestycyjnych - produktu oszczędnościowo-inwestycyjnego z elementem ochronnym o składce regularnej Plan na Życie, produktów strukturyzowanych sprzedawanych zarówno przez sieć własną jak i w kanale bancassurance oraz IKE. W bieżącym okresie wprowadzono również do sprzedaży nowy produkt PZU Ochrona Rodziny. Wzrost ten został częściowo zniwelowany przez wygasanie portfela ubezpieczeń na życie i dożycie zawartych w latach 90-tych.

Odszkodowania i świadczenia wypłacone netto wraz ze zmianą stanu rezerw techniczno - ubezpieczeniowych po 3 kwartałach 2011 roku wyniosły 3.466,6 mln zł i zwiększyły się w porównaniu do analogicznego okresu 2010 roku o 48,5 mln zł. Na zmianę złożył się wzrost wypłat świadczeń przy jednoczesnym spadku rezerw w ubezpieczeniach z funduszem kapitałowym. Główne czynniki wpływające na poziom tej pozycji to:

- kontrolowany i zgodny z przewidywaniami wzrost szkodowości w ubezpieczeniach grupowych ochronnych, wynikający głównie z wyższej częstości zdarzeń, będącej efektem rozwoju portfela (w szczególności ubezpieczeń dodatkowych);
- spadek wartości rezerw techniczno - ubezpieczeniowych w ubezpieczeniach z funduszem kapitałowym (unit-linked) w porównaniu ze wzrostem w 2010 roku jako wynik strat na działalności lokacyjnej poniesionych w III kwartale 2011 roku;
- wyższy o 39,5 mln zł wzrost rezerw techniczno - ubezpieczeniowych w ubezpieczeniach kontynuowanych typ P w wyniku wzrostu oraz zmiany struktury wiekowej portfela ubezpieczonych;
- wolniejsze tempo konwersji umów wieloletnich na umowy roczne odnawialne w ubezpieczeniach grupowych ochronnych (efekt uwolnienia rezerw w ciągu 3 kwartałów 2011 roku wyniósł 354,1 mln zł w porównaniu do 396,1 mln zł w analogicznym okresie 2010 roku).

Dochody z działalności lokacyjnej w segmencie ubezpieczeń na życie, skorygowane o dywidendę otrzymaną od PTE PZU, za pierwsze 3 kwartały 2011 roku i analogiczny okres 2010 roku wyniosły odpowiednio 559,4 mln zł i 1.201,0 mln zł.

Spadek przychodów netto z inwestycji o 39,5 mln zł spowodowany był głównie przez niższe przychody odsetkowe. Przyczyniło się do tego zmniejszenie się średniej wartości portfela dłużnych papierów wartościowych, wynikające z wypłaty dywidend przez PZU Życie SA.

Przyczyną spadku pozycji „zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych do wartości godziwej” o 554,3 mln zł był głównie spadek cen akcji na giełdach - indeks WIG spadł w okresie trzech pierwszych kwartałów 2011 roku o 19,4%, podczas gdy w okresie 3 kwartałów 2010 roku wzrósł o 13,1%.

Wynik netto z realizacji inwestycji był gorszy o 47,9 mln zł i wynikał głównie ze spadku cen akcji na giełdach w okresie 3 kwartałów 2011 roku.

Koszty akwizycji w segmencie ubezpieczeń na życie w okresie 3 kwartałów 2011 roku i analogicznym okresie 2010 roku wyniosły odpowiednio 238,4 mln zł i 219,8 mln zł. Zmiana o 18,6 mln zł (-8,4%), wynika przede wszystkim ze wzrostu prowizji wypłacanych z tytułu ubezpieczeń grupowych ochronnych (w tym bankowych) oraz indywidualnych inwestycyjnych (z wysoką prowizją pierwszoroczną) w efekcie większego wolumenu sprzedaży (Plan na Życie). Wzrost ten został częściowo skompensowany spadkiem prowizji na wygasającym portfelu ubezpieczeń na życie i dożycie zawartych w latach 90-tych.

W trakcie 3 pierwszych kwartałów 2011 roku w segmencie ubezpieczeń na życie odnotowano spadek kosztów administracyjnych o 30,1 mln zł (-6,4%), co było wynikiem prowadzonych działań oszczędnościowych (m.in. redukcji zatrudnienia w PZU Życie w latach 2010 i 2011) oraz optymalizacji kosztów stałych.

Zysk z działalności operacyjnej w segmencie ubezpieczeń na życie po trzecim kwartale 2011 zmniejszył się o 556,7 mln zł (-27,2%) w porównaniu do analogicznego okresu 2010 roku, w głównej mierze w wyniku gorszego wyniku na działalności lokacyjnej wykazanego w 3 kwartale 2011.

13.2.1. Wpływ zdarzeń jednorazowych na wyniki operacyjne

W segmencie ubezpieczeń na życie zarówno w trakcie trzech pierwszych kwartałów 2011 jak i 2010 nie wystąpiły zdarzenia o charakterze jednorazowym, które miałyby znaczący wpływ na wynik operacyjny segmentu.

13.2.2. Nowe produkty

Głównym działaniem zrealizowanym w trzech kwartałach 2011 roku w zakresie produktów indywidualnych było wprowadzenie do sprzedaży nowego produktu ochronnego PZU Ochrona Rodziny. Produkt dedykowany jest dotychczasowym klientom posiadającym określone umowy ubezpieczenia. Zapewnia kompleksową ochronę zarówno ubezpieczonego jak i jego najbliższej rodziny. Dzięki pakietowej budowie, produkt umożliwia elastyczne dostosowanie zakresu ochrony do indywidualnych potrzeb ubezpieczonego..

Kontynuowana jest sprzedaż wprowadzonego na początku 2010 roku produktu Plan na Życie. Po pierwszych trzech kwartałach 2011 roku liczba polis w portfelu wyniosła 15,1 tys. umów a wartość przypisu na koniec tego okresu osiągnęła 28,7 mln zł. Plan na Życie to wieloletni produkt z wymogiem regularności opłacania składki, wspierający budowę długoterminowego portfela o wysokiej rentowności.

W trakcie trzech pierwszych kwartałów 2011 roku zostało przeprowadzonych 5 kolejnych subskrypcji ubezpieczenia strukturyzowanego Świat Zysków, cieszącego się zainteresowaniem klientów poszukujących bezpiecznych produktów inwestycyjnych z potencjałem zysku większym niż na lokacie bankowej. Świat Zysków stanowi alternatywę bądź uzupełnienie dla innych produktów inwestycyjnych. W ramach subskrypcji przeprowadzonych w tym okresie pozyskano 47,4 mln zł przypisu.

13.3. Kontrakty inwestycyjne

Kontrakty inwestycyjne, zawierane przez PZU Życie, wykazywane są w segmencie „Niealokowane (wyłączenia konsolidacyjne i inne)”. Rachunkowość kontraktów inwestycyjnych prowadzona jest metodą depozytową, w konsekwencji wolumeny z kontraktów inwestycyjnych nie stanowią przychodu wg MSSF.

Wolumeny z kontraktów inwestycyjnych wg grup produktów	1 stycznia – 30 września 2011	1 stycznia – 30 września 2010	% zmiana
Ubezpieczenia grupowe	2 280 628	1 136 217	100,7%
Ubezpieczenia indywidualne, w tym:	625 746	650 648	(3,8%)
- ubezpieczenia indywidualnie kontynuowane	-	-	X
- pozostałe ubezpieczenia indywidualne	625 746	650 648	(3,8%)
Razem	2 906 374	1 786 865	62,7%

Wolumeny pozyskane z kontraktów inwestycyjnych wg rodzaju płatności	1 stycznia – 30 września 2011	1 stycznia – 30 września 2010	% zmiana
Składka regularna	5 757	4 862	18,4%
Składka jednorazowa	2 900 617	1 782 003	62,8%
Razem	2 906 374	1 786 865	62,7%

Wolumeny pozyskane z kontraktów inwestycyjnych w trakcie trzech kwartałów 2011 roku oraz 2010 roku wyniosły odpowiednio 2.906,4 mln zł i 1.786,9 mln zł. Wzrost o 1.119,5 mln zł (62,7%), wynikał przede wszystkim z wyższej sprzedaży kontraktów inwestycyjnych na życie i dożycie przez kanał bankowy (+1.145,2 mln zł w bieżącym okresie).

13.4. Działalność w zakresie Otwartych Funduszy Emerytalnych

Przychody z opłat i prowizji w segmencie ubezpieczeń emerytalnych za 3 kwartały 2011 roku i za 3 kwartały 2010 roku wyniosły odpowiednio 179,4 mln zł i 183,4 mln zł. Spadek o 4 mln zł (-2,2%)

wynikał głównie ze spadku o 19,5 mln zł przychodów z opłaty od składek w wyniku ustawowego obniżenia składek przekazywanych przez ZUS do Funduszu z 7,3% do 2,3% przy jednoczesnym wzroście o 15,5 mln zł wynagrodzenia za zarządzanie w związku z wyższym poziomem aktywów Funduszu oraz zwrocie środków z części podstawowej Funduszu Gwarancyjnego administrowanego przez KDPW w wysokości 2,5 mln zł.

Wzrost kosztów akwizycji o 15,4 mln zł (+40,6%) wynikał w szczególności ze spisania w ciężar kosztów części prowizji akwizycyjnych rozliczanych w czasie z powodu trwałej utraty wartości aktywa z tego tytułu, będącego konsekwencją zmian ustawowych.

Zysk netto za III kwartał 2011 roku zmniejszył się o 15,6% w porównaniu do III kwartału 2010 roku i wynosił odpowiednio 66,7 mln zł i 79,0 mln zł.

Na koniec września 2011 roku, członkami OFE PZU było ok. 2.208,8 tys. osób, co stanowi 14,3% ogólnej liczby członków otwartych funduszy emerytalnych i daje OFE PZU pod tym względem trzecie miejsce na rynku. W stosunku do stanu na koniec września roku ubiegłego, liczba członków OFE PZU wzrosła o 25,7 tys. osób, tj. 1,2% (podczas, gdy ogólna liczba członków wszystkich OFE zwiększyła się o 4,1%).

Na koniec września 2011 roku łączna wartość aktywów netto wszystkich OFE na rynku wyniosła 222.035,8 mln zł i wzrosła o 6,0% w stosunku do końca III kwartału 2010 roku. Aktywa OFE PZU wzrosły w tym okresie o 4,2% do poziomu 30.224,3 mln zł. Na wzrost aktywów wpłynął poziom składek otrzymanych z ZUS oraz wyniki z inwestycji. W okresie od stycznia do września 2011 roku ZUS przekazał do OFE PZU 1.754,51 mln zł składek, ponad 24,2% mniej niż w analogicznym okresie roku 2010 roku (tak duży spadek jest spowodowany ustawowym obniżeniem wysokości przekazywanych składek przez ZUS od maja 2011 roku z 7,3% do 2,3%), a stopa zwrotu wyniosła - 5,7%.

14. Otoczenie makroekonomiczne

Według wstępnych danych GUS, tempo wzrostu PKB w II kwartale 2011 roku wyniosło 4,3% r/r i było zbliżone do poziomu z trzech poprzednich kwartałów. Do utrzymania relatywnie wysokiej dynamiki PKB przyczynił się w całości wzrost popytu krajowego. Największe znaczenie miała konsumpcja indywidualna (skala wpływu na wzrost PKB wyniosła 2,2 p.p.), choć jej dynamika osłabła nieco w stosunku do poprzednich dwóch kwartałów. Nastąpiło przyspieszenie tempa wzrostu inwestycji w środki trwałe (ich wkład we wzrost PKB - 1,4 p.p. - był największy od końca 2008 roku), przy kontynuacji pozytywnego wpływu akumulacji zapasów na wzrost gospodarczy (1,0 p.p.). Po stronie wytwarzania najważniejszym czynnikiem wzrostu gospodarczego w II kwartale 2011 roku były usługi rynkowe - dynamika wartości dodanej w tym sektorze była najwyższa od końca 2008 roku. Bardzo wysoka dynamika wartości dodanej w budownictwie osiągnięta dzięki publicznym inwestycjom infrastrukturalnym sprawiła, że sektor ten - pomimo relatywnie niewielkiej wagi - miał większy wpływ na wzrost gospodarczy w II kwartale br. niż przemysł, doświadczający osłabienia tempa wzrostu wartości dodanej.

Na podstawie miesięcznych danych o aktywności gospodarczej można wnioskować, że dynamika PKB w III kwartale 2011 roku może sięgnąć nawet 4,0% r/r. Spowolnienie tempa wzrostu PKB byłoby zatem mniejsze, niż można się było obawiać uwzględniając pogorszenie wskaźników koniunktury gospodarczej w strefie euro i w Polsce. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu wzrosła nieznacznie w III kwartale 2011 roku (do 6,2% r/r) i nieco obniżyła się w stosunku do II kwartału br., nadal bardzo wysoka dynamika produkcji budowlano-montażowej (średnio miesięcznie do 15,1% r/r). Tempo wzrostu sprzedaży detalicznej w III kwartale br. utrzymało się na dość wysokim poziomie (wynosząc w cenach stałych średnio w miesiącu 6,3% r/r) oraz poprawiły się nieznacznie nastroje konsumenckie. Popyt krajowy miał nadal decydujące znaczenie dla wzrostu gospodarczego w III kwartale, prawdopodobnie przy nieznacznie niższej dynamice konsumpcji indywidualnej. W ostatnich miesiącach zaczęły się pogarszać wskaźniki koniunktury gospodarczej, w tym oceny przyszłego popytu. Widoczny jest negatywny wpływ utrzymywania się niepewności co do skutków kryzysu zadłużeniowego w strefie euro na przedsiębiorstwa. Utrzymuje się niskie zainteresowanie przedsiębiorstw do podejmowania nowych inwestycji. Jednocześnie bieżąca sytuacja ekonomiczna przedsiębiorstw jest nadal bardzo dobra.

Niepewność co do perspektyw gospodarczych, wynikająca z sytuacji w strefie euro przyczyniła się do wyhamowania wzrostu zatrudnienia w przedsiębiorstwach. W III kwartale 2011 roku nastąpił spadek liczby zatrudnionych w tym sektorze o 11,8 tys. wobec wzrostu o 17,9 tys. w II kwartale 2011 roku i wzrostu o 27,7 tys. w III kwartale 2010 roku. Równoległe trend obniżania się stopy bezrobocia rejestrowanego (11,8%) został zahamowany. Tempo wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w przedsiębiorstwach w III kwartale br. było zbliżone do wzrostu z II kwartału (5,3% r/r), jednocześnie spadek inflacji pozwolił nieznacznie zwiększyć nadal stosunkowo niską dynamikę realnej płacy w tym sektorze. Średnie miesięczne tempo wzrostu funduszu wynagrodzeń realnych w przedsiębiorstwach pozostało na poziomie zbliżonym do poprzedniego kwartału (4,3% r/r). Przeciętny wskaźnik inflacji (CPI) w III kwartale br. obniżył się do 4,1% r/r wobec 4,6% r/r w II kwartale br. – na spadek silnie wpłynęły w szczególności tendencje na rynku żywności. Rada Polityki Pieniężnej nie zmieniła w III kwartale 2011 roku parametrów polityki pieniężnej. Referencyjna stopa procentowa pozostała we wrześniu br. na poziomie 4,5% ustalonym w czerwcu 2011 roku.

W III kwartale br. przeciętny poziom rentowności polskich obligacji skarbowych wyraźnie obniżył się w stosunku do II kwartału br., zwłaszcza w segmencie 2-5 lat. Polski rynek obligacji zyskiwał na atrakcyjności wobec problemów zadłużonych krajów strefy euro (dobra sytuacja budżetu państwa, dobre „fundamenty” gospodarcze Polski). We wrześniu br. jednak silny wzrost awersji do ryzyka skutkowało także wzrostem rentowności polskich obligacji. Mimo to, wśród instrumentów „benchmarkowych” jedynie w przypadku obligacji 10-letnich ich rentowność w końcu września (5,92%) była nieznacznie wyższa w porównaniu z końcem czerwca br. (5,84%). Oczekiwania obniżek stóp procentowych przyczyniły się do utrzymania stosunkowo niskich rentowności na „krótkim końcu” krzywej dochodowości. Na rynku akcji w III kwartale br – zwłaszcza od silnego spadku w pierwszych dniach sierpnia - utrzymywała się bardzo duża zmienność cen. Od końca czerwca do końca września br. indeks WIG obniżył się o 21%, a indeks WIG20 o 21,9%. Silny wzrost awersji do ryzyka na światowych rynkach finansowych i pogorszenie globalnych perspektyw gospodarczych skutkowało także wyraźnym osłabieniem złotego. Kursy EUR/PLN oraz USD/PLN wzrosły odpowiednio o 10,7% oraz 18,4% pomiędzy końcem września, a końcem czerwca 2011 roku.

15. Stanowisko Zarządu dotyczące wcześniej publikowanych prognoz wyników

PZU nie przekazywał do publicznej wiadomości prognoz wyników jednostkowych ani skonsolidowanych.

16. Wskazanie czynników, które mogą mieć wpływ na wyniki finansowe w kolejnych kwartałach

16.1. Ubezpieczenia majątkowe i osobowe

Do czynników ryzyka mogących mieć wpływ na wyniki PZU w kolejnych kwartałach należą przede wszystkim:

- kryzys finansowy strefy euro prowadzący do spowolnienia gospodarczego i mogący przekładać się na ograniczenie popytu na produkty ubezpieczeniowe;
- sytuacja na rynkach kapitałowych, w szczególności na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie – część dochodów z działalności inwestycyjnej Spółki jest uzależniona od trendów na tych rynkach;
- zmienność rentowności skarbowych papierów wartościowych uzależniona od sytuacji gospodarczej Polski i krajów Unii Europejskiej - spadek rentowności papierów może wpłynąć na obniżenie rentowności lokat i potencjalną konieczność zmiany wysokości stosowanych w Spółce stóp technicznych;

- możliwe zmiany (nowelizacja przepisów) zasad wyceny rezerw na skapitalizowaną wartość rent - może to spowodować konieczność zwiększenia poziomu ostrożności i wzrost tych rezerw;
- zwiększone ryzyko niekorzystnych dla rynku ubezpieczeniowego orzeczeń sądowych (np. Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2011 roku, sygn. akt III CZP 31/11)¹;
- brak precyzyjnie określonego w znowelizowanej ustawie o podatku VAT zakresu zwolnień przedmiotowych dotyczących np. usług ubezpieczeniowych, usług medycznych.

16.2. Ubezpieczenia na życie

Do czynników ryzyka mogących mieć wpływ na wyniki spółki PZU Życie w kolejnych kwartałach należą przede wszystkim:

- kryzys finansowy strefy euro prowadzący do spowolnienia gospodarczego i mogący przekładać się na ograniczenie popytu na produkty ubezpieczeniowe;
- sytuacja na rynkach kapitałowych, w szczególności na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie – część dochodów z działalności inwestycyjnej Spółki jest uzależniona od trendów na tych rynkach;
- zmienność rentowności skarbowych papierów wartościowych uzależniona od sytuacji gospodarczej Polski i krajów Unii Europejskiej - spadek rentowności papierów może wpłynąć na obniżenie rentowności lokat i potencjalną konieczność zmiany wysokości stosowanych w Spółce stóp technicznych, a także wysokość European Embedded Value;
- zmiany w rynku pośrednictwa finansowego, zahamowanie wzrostu popularności niezależnego doradztwa finansowego a tym samym ograniczenie liczby kanałów sprzedaży produktów Spółki;
- zmiany dotychczasowego poziomu śmiertelności, długowieczności i zachorowalności.

16.3. Fundusze emerytalne

Do czynników mogących mieć wpływ na wyniki spółki PTE PZU w kolejnych kwartałach należą przede wszystkim:

- ewentualne dalsze zmiany legislacyjne wpływające na zmniejszenie przychodów i w mniejszym stopniu na zmniejszenie kosztów;
- aktywne działania akwizycyjne na rynku transferowym, prowadzone przez firmy konkurencyjne w IV kwartale 2011 roku (do momentu zakazu ustawowego akwizycji), mogą wpłynąć negatywnie na wartość aktywów Funduszu;
- zachowanie się rynku skarbowych papierów wartościowych (zmiany ich rentowności) oraz zachowanie się rynku kapitałowego, a w szczególności istotne zmiany cen akcji notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie mogą wpłynąć na wycenę aktywów Funduszu i pobieranych przez PTE PZU opłat za zarządzanie.

¹ Uchwała z dnia 13 lipca 2011 r. (sygn. akt III CZP 31/11) - sprawca wypadku komunikacyjnego, wobec którego zastosowano środek karny polegający na obowiązku naprawienia szkody (art. 46 § 1 w związku z art. 39 pkt 5 k.k.), może domagać się od ubezpieczyciela - na podstawie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów - zwrotu świadczenia zapłaconego na rzecz pokrzywdzonego.

17. Istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego

17.1. Rezygnacja członka Zarządu PZU

W dniu 6 października 2011 roku Marcin Halbersztadt złożył rezygnację z pełnienia funkcji Członka Zarządu PZU i jego mandat wygasł w tym samym dniu. Zmiany składu Zarządu PZU szczegółowo opisane zostały w punkcie 23.5.1.

17.2. Dalsza restrukturyzacja zatrudnienia w Grupie PZU

Zagadnienie zostało opisane w punkcie 23.6.

18. Emisje, wykup i spłaty dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2011 roku PZU nie dokonywał emisji, wykupów ani spłat dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych.

19. Udzielenie przez PZU lub jednostki zależne poręczeń kredytu lub pożyczki lub udzielenie gwarancji

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2011 roku PZU ani jednostki zależne nie udzieliły poręczeń kredytu lub pożyczki ani nie udzieliły gwarancji - łącznie jednemu podmiotowi lub jednostce zależnej od tego podmiotu - jeżeli łączna wartość istniejących poręczeń lub gwarancji stanowiłaby równowartość co najmniej 10% kapitałów własnych PZU.

20. Dywidendy

W odniesieniu do zysku za 2010 rok i za lata poprzednie, podziałowi podlega wyłącznie zysk wykazany w jednostkowym sprawozdaniu finansowym jednostki dominującej sporządzonym zgodnie z PSR.

W dniu 11 maja 2011 roku Zarząd PZU podjął uchwałę w sprawie polityki dywidendowej PZU. Przyjęte założenia polityki dywidendowej:

- podstawą ustalenia dywidendy płaconej przez PZU za dany rok obrotowy będzie skonsolidowany wynik finansowy Grupy PZU zgodny z MSSF;
- wysokość dywidendy:
 - nie może być niższa niż 50% i nie wyższa niż 100% skonsolidowanego zysku netto wykazanego w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych wg MSSF;
 - nie może być wyższa od jednostkowego zysku netto PZU wykazanego w jednostkowych sprawozdaniach finansowych wg PSR;
 - nie może powodować obniżenia funduszy własnych PZU poniżej wartości odpowiadającej 250% marginesu wypłacalności;

- nie może spowodować obniżenia siły finansowej Grupy PZU poniżej poziomu odpowiadającego ratingowi AA według metodologii agencji Standard & Poor's;
 - powinna uwzględniać dodatkowe potrzeby kapitałowe PZU w perspektywie dwunastu miesięcy od momentu przyjęcia przez Zarząd PZU skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy PZU za dany rok.
- fundusze własne i margines wypłacalności są kalkulowany zgodnie z normami ostrożnościowymi ustanowionymi dla polskiego rynku ubezpieczeniowego.

Także w dniu 11 maja 2011 roku Zarząd PZU podjął uchwałę w sprawie propozycji podziału zysku netto za rok 2010 w kwocie 3.516.709 tys. zł proponując przeznaczyć:

- 2.245.160 tys. zł na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy;
- 1.271.549 tys. zł na kapitał zapasowy.

W dniu 30 czerwca 2011 roku Walne Zgromadzenie PZU podjęło uchwałę w sprawie podziału zysku netto za rok 2010, zgodną z ww. propozycją, zakładając wypłatę dywidendy w wysokości 26,00 zł na akcję i jednocześnie określając dzień ustalenia praw do dywidendy na 30 września 2011 roku, a dzień wypłaty dywidendy na 21 października 2011 roku.

21. Informacje dotyczące akcjonariuszy PZU

21.1. Wykaz akcjonariuszy PZU posiadających co najmniej 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu

Wg stanu na dzień przekazania niniejszego raportu śródrocznego struktura akcjonariatu PZU z uwzględnieniem akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu PZU przedstawia się następująco:

Lp.	Nazwa akcjonariusza	Liczba akcji oraz głosów	Procent udziału w kapitale zakładowym oraz w ogólnej liczbie głosów na WZA
1	Skarb Państwa	30 385 253	35,1875 %
2	ING Otwarty Fundusz Emerytalny	4 339 308	5,0251 %
3	Pozostali akcjonariusze	51 627 739	59,7874 %
Razem		86 352 300	100,0000%

21.2. Wskazanie zmian w strukturze własności znacznych pakietów akcji emitenta

W okresie od opublikowania w dniu 25 sierpnia 2011 roku skonsolidowanego raportu półrocznego Grupy PZU za I półrocze 2011 roku do dnia przekazania niniejszego raportu śródrocznego nie zaszły istotne zmiany w strukturze własności znacznych pakietów akcji emitenta.

21.3. Akcje lub uprawnienia do nich posiadane przez osoby zarządzające i nadzorujące PZU

Lp.	Organ / Imię i nazwisko	Liczba akcji / uprawnień do nich na dzień przekazania niniejszego raportu śródrocznego (tj. 8 listopada 2011 roku)	Liczba akcji / uprawnień do nich na dzień przekazania poprzedniego raportu śródrocznego (tj. 25 sierpnia 2011 roku)	Wynikająca zmiana w okresie pomiędzy tymi datami
Zarząd				
1	Andrzej Klesyk	-	-	-
2	Witold Jaworski	-	-	-
3	Przemysław Dąbrowski	-	-	-
4	Tomasz Tarkowski	80	80	-
5	Bogusław Skuza	500	500	-
6	Ryszard Trepczyński	-	-	-
Dyrektorzy Grupy				
1	Dariusz Krzewina	-	-	-
2	Rafał Grodzicki	-	-	-
Rada Nadzorcza				
1	Marzena Piszczek	-	-	-
2	Zbigniew Cwiakalski	-	-	-
3	Krzysztof Dresler	-	-	-
4	Waldemar Maj	30	30	-
5	Dariusz Filar	-	-	-
6	Zbigniew Derdziuk	-	-	-
7	Dariusz Daniluk	-	-	-
Razem		610	610	-

22. Rozliczenia z tytułu spraw spornych

Podmioty z Grupy PZU biorą udział w licznych sporach sądowych, arbitrażowych oraz postępowaniach administracyjnych. Do typowych sporów sądowych, w których biorą udział spółki z Grupy PZU należą spory związane z zawartymi umowami ubezpieczeniowymi, spory dotyczące stosunku pracy oraz spory dotyczące zobowiązań umownych. Do typowych postępowań administracyjnych, w których biorą udział spółki z Grupy PZU należą postępowania przed Prezesem UOKiK, postępowania prowadzone przed KNF oraz postępowania związane z posiadaniem nieruchomości. Powyższe postępowania i spory mają charakter typowy i powtarzalny, zazwyczaj żadne z nich z osobna nie ma istotnego znaczenia dla Grupy PZU. Większość sporów z udziałem spółek z Grupy PZU dotyczy dwóch spółek: PZU i PZU Życie.

PZU i PZU Życie uwzględniają roszczenia sporne w procesie tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na szkody znane biorąc pod uwagę prawdopodobieństwo niekorzystnego rozstrzygnięcia sporu oraz szacując wartość prawdopodobnego rozstrzygnięcia. W przypadku roszczeń spornych dotyczących waloryzacji rent w PZU Życie roszczenia ujmowane są w pozostałych rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych w kwocie rocznej wartości rent ponad odpowiadającą kwotę rezerwy ustalonej w ramach rezerw matematycznych na życie.

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2011 roku i do dnia przekazania niniejszego raportu śródrocznego w Grupie PZU nie wystąpiły postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej dotyczące zobowiązań albo wierzytelności PZU lub jednostki od niego bezpośrednio lub pośrednio zależnej, których jednostkowa wartość stanowiłaby odpowiednio co najmniej 10% kapitałów własnych PZU.

Na dzień 30 września 2011 roku wartość wszystkich 23.339 spraw toczących się przed sądami, organami właściwymi dla postępowań arbitrażowych lub organami administracji publicznej prowadzonych w podmiotach z Grupy PZU wynosiła łącznie 1.634.160 tys. zł. W kwocie tej 1.249.968 tys. zł dotyczy zobowiązań, a 384.192 tys. zł wierzytelności spółek z Grupy PZU, co stanowiło odpowiednio 10,96% i 3,37% kapitałów własnych PZU wg PSR.

22.1. Spór z CSC Computer Sciences Polska Sp. z o.o.

W dniu 9 kwietnia 2010 roku Sąd Arbitrażowy doręczył PZU Życie pozew o zapłatę w sprawie z powództwa CSC Computer Sciences Polska Sp. z o.o. („CSC”) przeciwko PZU Życie, w którym CSC domagała się zapłaty kwoty łącznie 8.437 tys. EUR w związku z wdrażaniem w PZU Życie systemu GraphTalk. W następstwie kolejnych zmian powództwa, CSC aktualnie domaga się zapłaty kwoty łącznie 36.823 tys. zł.

Kwota dochodzona pozwem obejmuje roszczenia CSC z tytułu opłat licencyjnych, za wykonanie prac wdrożeniowych, za usługi utrzymania systemu komputerowego, serwisowych, wynagrodzenia za systemy komputerowe, kary umownej oraz skapitalizowanych odsetek.

W dniu 31 maja 2010 roku, w odpowiedzi na ww. pozew, PZU Życie wniósł o stwierdzenie przez Sąd Arbitrażowy czasowej niewłaściwości do rozpoznania części roszczeń oraz o oddalenie powództwa w całości. W ocenie PZU Życie, roszczenia CSC są bądź to bezzasadne, bądź też nie zostały udowodnione.

Wraz z odpowiedzią na pozew, PZU Życie złożył pozew wzajemny przeciwko CSC, domagając się zapłaty kwoty 71.890 tys. zł tytułem zwrotu wynagrodzenia pobranego przez CSC na podstawie zawartej umowy, ewentualnie tytułem odszkodowania za nienależyte wykonanie zobowiązań wynikających z zawartej umowy. W odpowiedzi na pozew wzajemny, w dniu 31 sierpnia 2010 roku CSC wniósł o oddalenie w całości powództwa PZU Życie, wskazując, że brakuje przesłanek do uwzględnienia roszczenia PZU Życie.

Ponadto PZU Życie w dniu 21 grudnia 2010 roku złożył w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy wniosek o zawezwanie do próby ugodowej przeciwko CSC o zapłatę odszkodowania w kwocie 123.326 tys. zł za szkodę wyrządzoną nienależytym wykonywaniem umowy, alternatywnie o zwrot wynagrodzenia zapłaconego CSC na podstawie tej umowy w kwocie 71.890 tys. zł. Na posiedzeniu sądowym w dniu 8 lutego 2011 roku do zawarcia ugody nie doszło. Sąd umorzył ww. postępowanie o zawezwanie do próby ugodowej. Postanowienie w tej sprawie jest prawomocne.

22.2. Postępowanie Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów („UOKiK”) wobec PZU Życie

W dniu 1 czerwca 2005 roku Prezes UOKiK wszczął na wniosek kilku wnioskodawców postępowanie antymonopolowe wobec podejrzenia nadużywania przez PZU Życie pozycji dominującej na rynku grupowych ubezpieczeń pracowniczych, które może stanowić naruszenie art. 8 Ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz art. 82 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską. W wyniku rozstrzygnięcia toczącego się postępowania Prezes UOKiK decyzją z dnia 25 października 2007 roku nałożył na PZU Życie karę w wysokości 50.384 tys. zł za utrudnianie korzystania z ofert konkurentów.

Zarząd PZU Życie nie zgadza się zarówno z ustaleniami stanu faktycznego, jak i argumentacją prawną zawartą w decyzji. W ocenie Zarządu PZU Życie przy wydawaniu decyzji nie uwzględniono całokształtu materiału dowodowego i dokonano błędnej kwalifikacji prawnej, a w konsekwencji bezpodstawnie przyjęto, że PZU Życie posiada dominującą pozycję na rynku.

PZU Życie złożył odwołanie od tej decyzji do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w którym sformułowano 38 zarzutów materialno- i formalnoprawnych wobec decyzji Prezesa UOKiK. Postanowieniem z dnia 31 maja 2010 roku Sąd odrzucił odwołanie PZU Życie uzasadniając to okolicznością, że decyzja Prezesa UOKiK z dnia 25 października 2007 roku nie została prawidłowo doręczona PZU Życie, a tym samym nie rozpoczął biegu termin do złożenia przez PZU Życie odwołania od decyzji. Powyższe postanowienie Sądu zostało zaskarżone przez obie strony. Po rozpoznaniu zażaleń powoda oraz pozwanego, postanowieniem z dnia 26 października 2010 roku sąd II instancji uchylił zaskarżone postanowienie.

Wyrokiem z dnia 17 lutego 2011 roku Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów częściowo zmienił zaskarżoną decyzję, jednakże oddalając odwołanie PZU Życie w zakresie wysokości nałożonej kary. W dniu 6 maja 2011 roku PZU Życie złożył apelację od wyroku.

23. Pozostałe informacje

23.1. Ocena pozycji spółek Grupy PZU przez agencje ratingowe

PZU i PZU Życie podlegają regularnej ocenie przez agencje ratingowe. Rating nadany PZU i PZU Życie jest oceną wynikającą z analizy danych finansowych, pozycji konkurencyjnej, zarządzania i strategii korporacyjnej. Rating zawiera również perspektywę ratingową (ang. outlook), czyli przyszłą ocenę sytuacji spółki w przypadku zaistnienia określonych okoliczności.

Na dzień przekazania niniejszego raportu okresowego PZU i PZU Życie posiadały długoterminowy rating kredytowy oraz rating siły finansowej (nadany przez agencję Standard & Poor's Ratings Services w dniu 16 lipca 2009 roku) na poziomie A ze stabilną perspektywą ratingową. Następnie corocznie agencja Standard & Poor's Ratings Services potwierdzała powyższy rating oraz perspektywę (w dniach odpowiednio 22 lipca 2011 roku i 5 lipca 2010 roku).

Poniższa tabela prezentuje ratingi nadane spółkom Grupy PZU przez agencję Standard&Poor's wraz z ratingami nadanymi rok wcześniej.

Nazwa zakładu	Rating oraz perspektywa	Data przyznania / aktualizacji	Poprzedni rating oraz perspektywa	Data przyznania / aktualizacji
PZU				
Rating siły finansowej	A /stabilna/	22 lipca 2011	A /stabilna/	5 lipca 2010
Rating wiarygodności kredytowej	A /stabilna/	22 lipca 2011	A /stabilna/	5 lipca 2010
PZU Życie				
Rating siły finansowej	A /stabilna/	22 lipca 2011	A /stabilna/	5 lipca 2010
Rating wiarygodności kredytowej	A /stabilna/	22 lipca 2011	A /stabilna/	5 lipca 2010

23.2. Zmiany statutu PZU

W dniu 1 czerwca 2011 roku, na wniosek Skarbu Państwa, Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie PZU podjęło uchwałę w sprawie zmiany Statutu PZU, uchwalając wszystkie zmiany objęte treścią wniosku akcjonariusza.

Zmiany Statutu Spółki dotyczyły następujących zagadnień:

- zmian redakcyjnych dotyczących usunięcia ze Statutu PZU przepisów przejściowych z okresu funkcjonowania PZU przed wejściem i po wejściu na rynek regulowany w celu podniesienia przejrzystości Statutu PZU poprzez rezygnację z przepisów, które wraz ze ziszczeniem się stanów faktycznych w nich wskazanych, stały się przepisami zbędnymi.
- ograniczenia prawa głosowania akcjonariuszy wraz z przyjęciem zasad kumulacji i redukcji głosów.
- Prawo głosowania akcjonariuszy zostało ograniczone w ten sposób, że żaden z nich nie może wykonywać na Walnym Zgromadzeniu więcej niż 10% ogólnej liczby głosów istniejących w PZU w dniu odbywania Walnego Zgromadzenia, z zastrzeżeniem, że dla potrzeb ustalania obowiązków nabywców znacznych pakietów akcji przewidzianych w Ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz.U. Nr 185 z 2005 roku, poz. 1539 z późn. zm.) oraz w Ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. Nr 11 z 2010 roku, poz. 66 z późn. zm.; „Ustawa o działalności ubezpieczeniowej”), takie ograniczenie prawa głosowania uważane będzie za nieistniejące. Dla potrzeb ograniczenia prawa do głosowania, głosy akcjonariuszy, między którymi istnieje stosunek dominacji lub zależności, są sumowane.
- Ograniczenia te nie dotyczą Skarbu Państwa i akcjonariuszy działających z nim na podstawie zawartych porozumień dotyczących wspólnego wykonywania prawa głosu z akcji. Ograniczenia

prawa do głosowania wygasają gdy udział Skarbu Państwa w kapitale zakładowym PZU spadnie poniżej poziomu 5%.

- sposobu powoływania Rady Nadzorczej.
- Członkowie Rady Nadzorczej PZU są powoływani i odwoływani przez Walne Zgromadzenie.
- Do chwili, gdy udział Skarbu Państwa w kapitale zakładowym PZU spadnie poniżej 20%, wybór połowy członków Rady Nadzorczej powoływanych przez Walne Zgromadzenie następuje spośród osób wskazanych przez Skarb Państwa.
- Z chwilą wygaśnięcia uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa, uprawnienie to uzyskuje inny akcjonariusz reprezentujący najwyższy udział w kapitale zakładowym PZU, o ile będzie posiadał co najmniej 20% kapitału zakładowego.
- Dodatkowo do chwili, gdy Skarb Państwa przestanie być akcjonariuszem Spółki, ma on prawo, stosownie do art. 354 § 1 Kodeksu spółek handlowych (Dz. U. Nr 94 z 2000 roku, poz. 1037 z późn. zm.), do powoływania i odwoływania jednego członka Rady Nadzorczej w drodze pisemnego oświadczenia składanego Zarządowi Spółki. Takie powołanie lub odwołanie jest skuteczne z chwilą doręczenia odpowiedniego oświadczenia Zarządowi i nie wymaga uchwały Walnego Zgromadzenia.

W dniu 6 czerwca 2011 roku, zgodnie z art. 32 ust 2 pkt 4 i 7 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej, PZU wystąpił do KNF z wnioskiem o zatwierdzenie zmian Statutu PZU. W dniu 28 czerwca 2011 roku KNF wydała decyzję o zatwierdzeniu zmian.

Zmiany Statutu weszły w życie z dniem zarejestrowania przez sąd rejestrowy. Do czasu uzyskania postanowienia sądu o zmianie danych w KRS, obowiązującym pozostawał Statut PZU zarejestrowany w KRS dnia 9 września 2010 roku. W dniu 17 października 2011 roku PZU otrzymał postanowienie sądu o dokonaniu z dniem 6 października 2011 roku wpisu do KRS zmian w Statucie PZU.

Powyższe zmiany Statutu podyktowane były koniecznością zapewnienia stabilizacji pozycji PZU. Zapewniają one stabilizację wykonywania praw głosowych z akcji, przez co demotywują działania prowadzące do spekulacyjnego obrotu akcjami PZU, zwłaszcza takie, które mogłyby prowadzić do tymczasowych decyzji inwestycyjnych. Zmiany dotyczące zasad powoływania Rady Nadzorczej mają zapewnić długofalową stabilizację zarządzania PZU i konsekwentne realizowanie założonych celów.

Zmiany te nie uniemożliwiają wejścia inwestora strategicznego do PZU.

23.3. Poszerzenie Podatkowej Grupy Kapitałowej PZU

W dniu 27 września 2011 roku pomiędzy spółkami Grupy PZU została podpisana nowa umowa Podatkowej Grupy Kapitałowej („PGK”) obejmująca 9 spółek: PZU, PZU Życie, TFI PZU, PZU AM, PZU CO, PZU Pomoc SA, Ipsilon BIS SA, Ogrodową-Inwestycję Sp. z o.o., Ipsilon Sp. z o.o. PGK powołana została na okres 3 lat – od roku 2012 do roku 2014.

Funkcjonująca na dzień przekazania niniejszego raportu śródrocznego umowa PGK obowiązuje w latach 2009 - 2011 i obejmuje tylko dwie wiodące spółki Grupy PZU – PZU i PZU Życie.

W przypadku obydwu umów PGK spółką dominującą i reprezentującą PGK jest PZU. Zgodnie z art. 25 ust. 1 Ustawy z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. nr 74 z 2011 roku, poz. 397), PGK rozlicza się z Urzędem Skarbowym w cyklach miesięcznych.

23.4. Niedobór kapitałowy PZU Ukraine Life

PZU Ukraine Life na skutek obniżenia kapitału zakładowego, a następnie znacznego wzrostu kursu EUR/UAH, przestał spełniać wymóg minimalnego kapitału zakładowego, który ukraińska ustawa ubezpieczeniowa określa dla zakładów ubezpieczeń na życie na poziomie 1.500 tys. EUR (zgodnie z obowiązującym kursem EUR/UAH na dzień 31 marca 2011 roku to kwota 16.823 tys. UAH, co oznaczało niedobór kapitału na kwotę 622 tys. UAH na tę datę).

W dniu 18 kwietnia 2011 roku, na posiedzeniu Rad Nadzorczych PZU Ukraine i PZU Ukraine Life, przedstawiono plan wzajemnego dokapitalizowania kwotą po około 8.000 tys. UAH, tj. akcje PZU Ukraine Life zostaną objęte przez PZU Ukraine i odwrotnie. Transakcja taka pozwoli na spełnienie wymogów licencyjnych bez dodatkowego zaangażowania środków PZU.

W dniu 30 czerwca 2011 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenia PZU Ukraine i PZU Ukraine Life na podstawie rekomendacji Rad Nadzorczych tych spółek, podjęły uchwały o:

- podwyższeniu kapitału zakładowego PZU Ukraine Life o kwotę 2.500 tys. UAH, a kapitałów własnych o 7.872 tys. UAH w drodze emisji 25.000 akcji o wartości nominalnej 100 UAH za akcję i cenie emisyjnej 314,88 UAH za akcję,
- podwyższeniu kapitału zakładowego PZU Ukraine o kwotę 1.800 tys. UAH, a kapitałów własnych o 7.517 tys. UAH w drodze emisji 180.000 akcji o wartości nominalnej 10 UAH za akcję i cenie emisyjnej 41,76 UAH za akcję.

W dniu 16 września 2011 roku spółki ukraińskie zawarły umowy zakupu akcji, zgodnie z warunkami opisanymi powyżej. Statuty, uwzględniające podwyższenie kapitału obu spółek zostały zarejestrowane 26 września 2011 roku, a w dniu 13 października 2011 roku wydano świadectwo rejestracji akcji. Podwyższony kapitał zakładowy PZU Ukraine wynosi 17.954 tys. UAH, a PZU Ukraine Life 18.701 tys. UAH.

23.5. Zmiany składu organów zarządzających i nadzorujących PZU

23.5.1. Zarząd PZU

Na dzień 31 grudnia 2010 roku w skład Zarządu PZU wchodził:

- Andrzej Klesyk - Prezes Zarządu PZU;
- Witold Jaworski - Członek Zarządu PZU;
- Przemysław Dąbrowski - Członek Zarządu PZU.

W związku z upływem w dniu 27 czerwca 2011 roku trzyletniej kadencji obecnego Zarządu PZU, w dniu 2 lutego 2011 roku Rada Nadzorcza PZU podjęła uchwałę o rozpoczęciu postępowania kwalifikacyjnego na stanowisko Prezesa Zarządu PZU oraz sześciu Członków Zarządu PZU nowej kadencji. Wybrani Członkowie Zarządu PZU mieli być odpowiedzialni za następujące obszary zadaniowe: biznesu detalicznego, biznesu korporacyjnego, inwestycji, finansów, operacji i likwidacji szkód oraz informatyki.

W dniu 15 marca 2011 roku Rada Nadzorcza PZU powołała Andrzeja Klesyka w skład Zarządu PZU nowej kadencji i powierzyła mu dalsze pełnienie funkcji Prezesa Zarządu PZU.

W dniu 21 kwietnia 2011 roku Rada Nadzorcza PZU podjęła kolejną decyzję o składzie Zarządu PZU na nową kadencję.

Rada Nadzorcza postanowiła powołać w skład Zarządu PZU następujące osoby:

- Tomasza Tarkowskiego - jako Członka Zarządu PZU nadzorującego obszar likwidacji szkód (dodatkowo powołanie także na ówczesnie trwającą kadencję z dniem 21 kwietnia 2011 roku);
- Bogusława Skuzę - jako Członka Zarządu PZU nadzorującego obszar biznesu korporacyjnego;
- Ryszarda Trepczyńskiego - jako Członka Zarządu PZU nadzorującego obszar inwestycji;
- Marcina Halbersztadta - jako Członka Zarządu PZU nadzorującego obszar informatyki (dodatkowo powołanie także na ówczesnie trwającą kadencję z dniem 15 maja 2011 roku).

Ponadto potwierdzony na kolejną kadencję został mandat dla dwóch dotychczasowych Członków Zarządu PZU:

- Przemysława Dąbrowskiego - nadzorującego obszar finansów;
- Witolda Jaworskiego - nadzorującego obszar biznesu detalicznego.

Zgodnie z decyzją Rady Nadzorczej PZU Bogusław Skuza i Ryszard Trepczyński powołani zostali w skład Zarządu PZU nowej kadencji od dnia 1 lipca 2011 roku.

W związku z odbyciem w dniu 30 czerwca 2011 roku ZWZ PZU, na którym zatwierdzono jednostkowe i skonsolidowane sprawozdanie finansowe PZU za 2010 rok, nowa kadencja Zarządu PZU rozpoczęła

się od dnia następnego po odbyciu ZWZ PZU, czyli od 1 lipca 2011 roku. Kadencja jest wspólna i obejmuje trzy kolejne pełne lata obrotowe. Pierwszym pełnym rokiem obrotowym jest rok 2012.

W dniu 6 października 2011 roku Marcin Halbersztadt złożył rezygnację z pełnienia funkcji Członka Zarządu PZU i jego mandat wygasł w tym samym dniu. Od dnia 6 października 2011 roku do dnia przekazania niniejszego raportu śródrocznego skład Zarządu PZU przedstawiał się następująco:

- Andrzej Klesyk - Prezes Zarządu PZU;
- Witold Jaworski - Członek Zarządu PZU;
- Przemysław Dąbrowski - Członek Zarządu PZU;
- Tomasz Tarkowski - Członek Zarządu PZU;
- Bogusław Skuza - Członek Zarządu PZU;
- Ryszard Trepczyński - Członek Zarządu PZU.

23.5.2. Rada Nadzorcza PZU

Na dzień 31 grudnia 2010 roku skład Rady Nadzorczej PZU przedstawiał się następująco:

- Marzena Piszczek- Przewodnicząca Rady;
- Zbigniew Ćwiąkalski - Wiceprzewodniczący Rady;
- Grażyna Piotrowska-Oliwa - Sekretarz Rady;
- Waldemar Maj - Członek Rady;
- Piotr Kamiński - Członek Rady;
- Krzysztof Dresler - Członek Rady;
- Dariusz Filar - Członek Rady.

Zgodnie ze Statutem PZU liczbę członków Rady Nadzorczej określa uchwałą Walne Zgromadzenie PZU. Członkowie Rady Nadzorczej są powoływani na okres wspólnej kadencji, która obejmuje trzy kolejne pełne lata obrotowe. Rada Nadzorcza wybiera spośród swoich członków Przewodniczącego i Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej.

ZWZ PZU uchwałami z dnia 30 czerwca 2011 roku ustaliło liczbę Członków Rady Nadzorczej PZU na 7 osób i powołało w skład Rady Nadzorczej nowej kadencji taką liczbę osób. Również 30 czerwca 2011 roku nowo powołana Rada Nadzorcza ukonstytuowała się i jej skład przedstawia się następująco:

- Marzena Piszczek - Przewodnicząca Rady;
- Zbigniew Ćwiąkalski - Wiceprzewodniczący Rady;
- Krzysztof Dresler - Sekretarz Rady;
- Waldemar Maj - Członek Rady;
- Dariusz Filar - Członek Rady;
- Zbigniew Derdziuk - Członek Rady;
- Dariusz Daniluk- Członek Rady.

Pierwszym pełnym rokiem obrotowym dla nowo powołanej Rady Nadzorczej jest rok 2012. Do dnia przekazania niniejszego raportu śródrocznego w składzie Rady Nadzorczej PZU nie nastąpiły żadne inne zmiany.

23.5.3. Dyrektorzy Grupy PZU

Na dzień 31 grudnia 2010 roku Dyrektorami Grupy PZU byli:

- Dariusz Krzewina;
- Rafał Grodzicki;
- Przemysław Dąbrowski;
- Mariusz Sarnowski;
- Krzysztof Branny.

W dniu 2 stycznia 2011 roku Przemysław Dąbrowski złożył rezygnację ze stanowiska Dyrektora Grupy PZU, a w dniu 24 stycznia 2011 roku Zarząd PZU odwołał Przemysława Dąbrowskiego z tego stanowiska i z dniem 1 lutego 2011 roku powołał Tomasza Tarkowskiego na Dyrektora Grupy PZU.

Z dniem 21 kwietnia 2011 r., w związku z powołaniem do Zarządu PZU, Tomasz Tarkowski przestał pełnić obowiązki Dyrektora Grupy PZU.

Z dniem 7 lipca 2011 roku, w związku z rezygnacją z funkcji Wiceprezesa Zarządu PZU Życie w dniu 20 czerwca 2011 r., Zarząd PZU odwołał Mariusza Sarnowskiego z funkcji Dyrektora Grupy PZU.

W dniu 16 sierpnia 2011 roku Krzysztof Branny złożył rezygnację z pełnionych przez siebie funkcji: Członka Zarządu PZU Życie i Dyrektora Grupy PZU.

Od dnia 17 sierpnia 2011 roku do dnia przekazania niniejszego raportu śródrocznego Dyrektorami Grupy PZU byli:

- Dariusz Krzewina;
- Rafał Grodzicki;

Wszyscy aktualni Dyrektorzy Grupy PZU wchodzą również w skład Zarządu PZU Życie.

23.6. Restrukturyzacja zatrudnienia w PZU i PZU Życie

W dniu 29 grudnia 2009 roku Zarządy PZU i PZU Życie ogłosiły plan wdrożenia programu restrukturyzacji na lata 2010-2012.

Proces restrukturyzacji zatrudnienia jest związany m.in. z centralizacją dotychczas rozproszonych funkcji w kilku centrach zlokalizowanych w dużych miastach Polski i zwiększeniem specjalizacji zatrudnianych pracowników, a obejmuje przede wszystkim następujące obszary: operacji, finansów, likwidacji szkód i świadczeń oraz sieci Grupy PZU.

W 2010 roku procesem zmian w PZU i PZU Życie w ramach zwolnień grupowych zostało objętych 6.045 pracowników, z czego 2.439 pracownikom wręczono zostały dokumenty rozwiązujące umowy o pracę.

Z uwagi na planowaną skalę zwolnień w kolejnych miesiącach 2011 roku, w dniu 11 maja 2011 roku Zarządy PZU i PZU Życie ogłosiły zamiar przeprowadzenia kolejnych zwolnień grupowych.

Na ten dzień szacowano, że zmianą zostanie objętych do 3.316 osób, z czego redukcje, tj. zmniejszenie stanu zatrudnienia w PZU i PZU Życie w 2011 roku zostały założone na poziomie 1.212 osób.

Proces restrukturyzacji zatrudnienia w 2011 roku jest związany z kontynuacją rozpoczętych w 2010 roku działań i polega m.in. na dalszej integracji poszczególnych zespołów realizujących podobne zadania w PZU i PZU Życie, wdrożeniu narzędzi informatycznych oraz optymalizacji procesów pozwalających na osiągnięcie wyższych norm (wskaźników) efektywności pracy, a także na dalszej centralizacji niektórych funkcji w jednostkach centralnych. Proces restrukturyzacji zatrudnienia w 2011 roku obejmuje w największym stopniu następujące obszary: operacji, finansów, administracji, kadr i płac, likwidacji szkód i świadczeń oraz sieci we wszystkich obszarach zarówno w jednostkach terenowych, jak również w jednostkach centralnych i Centralach PZU i PZU Życie.

Zgodnie z przepisami ustawy z 13 marca 2003 roku o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. Nr 90, poz. 844 z późn. zm., „Ustawa o szczególnych zasadach rozwiązywania stosunków pracy”) poziom zwolnień grupowych i zasady ich przeprowadzenia były konsultowane ze związkami zawodowymi działającymi w PZU i PZU Życie i zastały zakończone w dniu 26 maja 2011 roku uzgodnieniem treści porozumienia określającego warunki restrukturyzacji zatrudnienia w 2011 roku, podpisanego w dniu 30 maja 2011 r. („Porozumienie”).

Porozumienie zawiera m.in. informacje dotyczące liczby osób objętych restrukturyzacją, kryteriów doboru do zwolnień, pakietu finansowego, zasad ochrony wybranych grup pracowników oraz harmonogram przeprowadzenia zwolnień grupowych.

Zgodnie z zapisami Porozumienia:

- proces zwolnień grupowych w ramach restrukturyzacji zatrudnienia rozpoczął się 13 czerwca i zakończył się 10 października 2011 roku;

- w PZU restrukturyzacją polegającą na zmianie warunków pracy lub - w przypadku braku akceptacji ze strony pracowników – zwolnieniu objętych będzie 1.706 pracowników, a do 1.041 pracowników otrzyma wypowiedzenia definitywne;
- w PZU Życie restrukturyzacją polegającą na zmianie warunków pracy - lub w przypadku braku akceptacji ze strony pracowników – zwolnieniu objętych będzie 1.317 pracowników, a do 637 pracowników otrzyma wypowiedzenia definitywne;
- z uwagi na fakt, że część pracowników jest zatrudnionych na część etatu w PZU i PZU Życie, łączna liczba pracowników objętych zmianami (zmiana warunków pracy i zwolnienia) nie przekroczy 3.303 osób. Zamiarem rozwiązania umowy o pracę w skali obu spółek objętych jest do 1.199 osób.

Osobom, które zostały zwolnione lub które nie przyjęły zaproponowanej zmiany warunków zatrudnienia podczas poprzedniego etapu restrukturyzacji (obejmującego 2010 rok i w I kwartale 2011 roku), jak też podczas aktualnie trwającego etapu restrukturyzacji były i są proponowane korzystniejsze warunki odejścia niż te przewidziane prawem w podobnych sytuacjach („Ustawa o szczególnych zasadach rozwiązywania stosunków pracy”). Wysokość dodatkowych odpraw była i jest uzależniona od poziomu wynagrodzeń poszczególnych pracowników oraz ich stażu pracy w Grupie PZU.

Poniższa tabela prezentuje skalę restrukturyzacji zatrudnienia w PZU i PZU Życie w podziale na kwartały:

Okres	Łączna liczba pracowników objętych zmianami w PZU i PZU Życie	Liczba pracowników w PZU i PZU Życie, którym wręczone zostały dokumenty rozwiązujące umowy o pracę
1 stycznia – 31 marca 2011 *	około 90	33
1 kwietnia – 30 września 2011	2 032	1 366**

* zwolnienia w PZU i PZU Życie były realizowane, ze względu na niewielką ich skalę, w trybie zwolnień indywidualnych, a nie zwolnień grupowych.

** liczba zawiera pracowników wobec których zainicjowano rozwiązanie umowy o pracę w wyniku porozumienia rozwiązującego bądź wręczenia oświadczeń o rozwiązaniu umowy o pracę, albo w wyniku braku przyjęcia przez tych pracowników, niezależnie od woli pracodawcy, nowych warunków pracy lub płacy.

Łączne koszty z tytułu restrukturyzacji w okresie od 1 stycznia do 30 września 2011 roku wyniosły 39.848 tys. zł (w całym 2010 roku: 147.750 tys. zł, a w okresie od 1 stycznia do 30 września 2010 roku: 71.382 tys. zł.).

Na dzień 30 września 2011 roku wartość rezerwy na koszty z tytułu restrukturyzacji (prezentowanej w punkcie 8.8), wyniosła 59.871 tys. zł, co oznaczało zmianę stanu ww. rezerwy w kwocie 15.382 tys. zł w okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2011 roku (w całym 2010 roku: 83.510 tys. zł, w okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2010 roku 69.185 tys. zł).

23.7. Kontrole KNF w PZU

W dniu 12 stycznia 2011 roku rozpoczęła się kontrola KNF w PZU, która trwała do 22 lutego 2011 roku. Zakresem kontroli objęte były następujące zagadnienia: organizacja i zarządzanie oraz rachunkowość. W dniu 30 marca 2011 roku PZU otrzymał protokół kontroli, a w dniu 13 kwietnia 2011 roku przekazał do KNF zastrzeżenia i wyjaśnienia do protokołu kontroli. W dniu 30 czerwca 2011 r. PZU otrzymał zalecenie z terminem wykonania do dnia 30 września 2011 roku. W dniu 1 lipca 2011 roku PZU poinformował KNF o dokonanej realizacji zalecenia.

W dniu 8 kwietnia 2011 roku PZU otrzymał 7 zaleceń pokontrolnych dotyczących kontroli KNF, która odbyła się w pomiędzy czerwcem i sierpniem 2009 roku i obejmowała obszary: rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe oraz likwidacja szkód. KNF ustalił termin wykonania zaleceń na dzień 30 września 2011 roku. Pismem z dnia 30 września 2011 roku PZU przekazał do KNF informację na temat sposobu wykonania zaleceń.

24. Transakcje z podmiotami powiązanymi

24.1. Zawarcie przez PZU lub jednostki zależne istotnych transakcji z podmiotami powiązanymi na innych warunkach niż rynkowe

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2011 roku PZU ani jednostki zależne nie zawarły jednej lub wielu transakcji z podmiotami powiązanymi, jeżeli pojedynczo lub łącznie byłyby one istotne i zostały zawarte na innych warunkach niż rynkowe.

24.2. Obroty i salda transakcji z podmiotami powiązаныmi

Salda i obroty wynikające z transakcji handlowych pomiędzy Grupą PZU a podmiotami powiązаныmi w okresie 1 stycznia – 30 września 2011 roku i na dzień 30 września 2011 roku	Składka przypisana brutto		Pozostałe przychody	Koszty	- w tym odpisy na należności dokonane w bieżącym okresie	Należności		wartość netto	Zobowiązania	Aktywa warunkowe	Zobowiązania warunkowe
	w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	w ubezpieczeniach na życie (łącznie z wolumenami z kontraktów inwestycyjnych)				wartość brutto	odpisy aktualizujące				
Kluczowi członkowie kadry kierowniczej podstawowych jednostek 1/	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe podmioty powiązane 2/	655	-	30 007	17 153	-	12 314	(10 306)	2 008	1 714	-	-

Salda i obroty wynikające z transakcji handlowych pomiędzy Grupą PZU a podmiotami powiązаныmi za 2010 rok i na dzień 31 grudnia 2010 roku	Składka przypisana brutto		Pozostałe przychody	Koszty	- w tym odpisy na należności dokonane w bieżącym okresie	Należności		wartość netto	Zobowiązania	Aktywa warunkowe	Zobowiązania warunkowe
	w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	w ubezpieczeniach na życie (łącznie z wolumenami z kontraktów inwestycyjnych)				wartość brutto	odpisy aktualizujące				
Znaczący inwestor (Eureko B.V.) 3/	-	-	21	-	-	-	-	-	-	-	-
Kluczowi członkowie kadry kierowniczej podstawowych jednostek 1/	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe podmioty powiązane 2/	784	-	31 377	25 012	-	11 575	(10 306)	1 269	3 498	-	-

Salda i obroty wynikające z transakcji handlowych pomiędzy Grupą PZU a podmiotami powiązanymi w okresie 1 stycznia – 30 września 2010 roku i na dzień 30 września 2010 roku	Składka przypisana brutto			Należności							
	w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	w ubezpieczeniach na życie (łącznie z wolumenami z kontraktów inwestycyjnych)	Pozostałe przychody	Koszty	- w tym odpisy na należności dokonane w bieżącym okresie	wartość brutto	odpisy aktualizujące	wartość netto	Zobowiązania	Aktywa warunkowe	Zobowiązania warunkowe
Znaczący inwestor (Eureko B.V.) 3/	-	-	21	-	-	-	-	-	-	-	-
Kluczowi członkowie kadry kierowniczej podstawowych jednostek 1/	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe pomioty powiązane	732	-	25 128	16 970	-	12 954	(11 291)	1 663	2 417	-	-

1/ Członkowie zarządów spółek Grupy PZU objętych konsolidacją oraz Dyrektorzy Grupy PZU.

2/ Spółki bezpośrednio lub pośrednio zależne i stowarzyszone z PZU i nieobjęte konsolidacją, których kompletna lista znajduje się w punkcie 1.2.

3/ Przychody i należności od Eureko dotyczą wynagrodzenia należnego PZU z tytułu przekazywania wybranych danych i raportów finansowych dla Eureko.

Na 30 września 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku główną pozycję salda należności od pozostałych podmiotów powiązanych stanowiły należności wraz z odsetkami od Syta Development Sp. z o.o. w likwidacji („Syta Development”) z tytułu realizacji umów dotyczących inwestycji Centrum Likwidacji Szkód i Oceny Ryzyka w wartości brutto 10.306 tys. zł (30 września 2010 roku: 11.291 tys. zł), które z powodu niewywiązywania się z umów zostały na wszystkie daty bilansowe objęte odpisem aktualizującym w pełnej wysokości.

24.3. Transakcje z jednostkami zależnymi od Skarbu Państwa

MSR 24 nakazuje prezentację transakcji z podmiotami powiązanymi. Skarb Państwa posiadał do dnia 11 maja 2010 roku udział w kapitale zakładowym PZU w wysokości przekraczającej 50%. W dniu 11 maja 2010 roku w ramach przeprowadzonego procesu IPO nastąpiło przeniesienie akcji sprzedawanych przez Skarb Państwa oraz zarejestrowanie ich na rachunkach nabywców, wskutek czego udział Skarbu Państwa w kapitale zakładowym PZU spadł poniżej progu 50%.

Pomimo kwestii opisanej powyżej, dla potrzeb przedstawienia obrotów i sald transakcji z podmiotami powiązanymi, przyjmuje się założenie, że po dniu 11 maja 2010 roku Skarb Państwa zachował kontrolę nad PZU w rozumieniu MSR 27, a w konsekwencji PZU pozostaje podmiotem zależnym od Skarbu Państwa i w dalszym ciągu zobowiązany jest prezentować w swoich sprawozdaniach finansowych transakcje przeprowadzane z jednostkami powiązanymi ze Skarbem Państwa.

Na potrzeby niniejszego punktu przez „jednostki zależne, współzależne i stowarzyszone ze Skarbem Państwa” należy rozumieć wyłącznie spółki prawa handlowego i przedsiębiorstwa państwowe zależne, współzależne i stowarzyszone ze Skarbem Państwa, których listy publikowane są na stronach internetowych Ministerstwa Skarbu Państwa. W szczególności, podmioty z Grupy PZU zawierały w toku swojej statutowej działalności transakcje z podmiotami zależnymi, współzależnymi i stowarzyszonymi ze Skarbem Państwa innymi niż spółki prawa handlowego i przedsiębiorstwa państwowe wymienione na stronach internetowych Ministerstwa Skarbu Państwa. Z uwagi na bardzo dużą liczbę takich podmiotów i zawieranych z nimi transakcji, ograniczenia systemu sprawozdawczości przyjętego w Grupie PZU oraz nieistotność wpływu tych transakcji na wyniki Grupy PZU, w ocenie PZU prezentacja tych transakcji nie ma znaczenia dla rzetelnego przedstawienia sytuacji finansowej Grupy PZU.

Grupa PZU zastosowała zwolnienie, o którym mowa w pkt. 25 MSR 24 i odstąpiła od ujawniania niektórych informacji w odniesieniu do transakcji z podmiotami powiązanymi poprzez fakt znajdowania się pod kontrolą, współkontrolą lub znaczącym wpływem tego samego rządu.

Transakcje z jednostkami zależnymi, współzależnymi i stowarzyszonymi ze Skarbem Państwa stanowiły w przeważającej większości umowy ubezpieczeń majątkowych i osobowych oraz ubezpieczeń na życie i kontraktów inwestycyjnych.

W tabeli poniżej przedstawiono przypis składki oraz wolumeny z kontraktów inwestycyjnych wynikające z transakcji z jednostkami zależnymi, współzależnymi i stowarzyszonymi ze Skarbem Państwa, zawieranych i rozliczanych na warunkach możliwych do uzyskania przez klientów nie będących podmiotami powiązanymi.

Jednostki zależne, współzależne i stowarzyszone ze Skarbem Państwa	1 lipca – 30 września 2011	1 stycznia – 30 września 2011	1 lipca – 30 września 2010	1 stycznia – 30 września 2010
Składka przypisana brutto w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	51 080	103 045	49 786	95 702
Składka przypisana brutto w ubezpieczeniach na życie	3 857	10 916	4 800	20 236
Wolumeny z kontraktów inwestycyjnych PZU Życie	507 481	1 484 415	1 091 405	1 091 405
Razem	562 418	1 598 376	1 145 991	1 207 343

Poniższe tabele zawierają dane dotyczące przypisu składki oraz wolumenów z kontraktów inwestycyjnych w transakcjach bancassurance z bankami zależnymi i stowarzyszonymi ze Skarbem Państwa.

Bank Powszechna Kasa Oszczędności BP SA	1 lipca – 30 września 2011	1 stycznia – 30 września 2011	1 lipca – 30 września 2010	1 stycznia – 30 września 2010
Składka przypisana brutto PZU	8 599	20 581	3 094	13 694
Składka przypisana brutto PZU Życie	3 857	10 916	4 800	20 236
Wolumeny z kontraktów inwestycyjnych PZU Życie	507 481	1 484 415	1 091 405	1 091 405
Razem	519 937	1 515 912	1 099 299	1 125 335

Bank Ochrony Środowiska SA	1 lipca – 30 września 2011	1 stycznia – 30 września 2011	1 lipca – 30 września 2010	1 stycznia – 30 września 2010
Składka przypisana brutto PZU	699	735	(31)	72
Składka przypisana brutto PZU Życie	-	-	-	-
Wolumeny z kontraktów inwestycyjnych PZU Życie	-	-	-	-
Razem	699	735	(31)	72

Bank Gospodarstwa Krajowego SA	1 lipca – 30 września 2011	1 stycznia – 30 września 2011	1 lipca – 30 września 2010	1 stycznia – 30 września 2010
Składka przypisana brutto PZU	138	195	44	76
Składka przypisana brutto PZU Życie	-	-	-	-
Wolumeny z kontraktów inwestycyjnych PZU Życie	-	-	-	-
Razem	138	195	44	76

Bank Gospodarki Żywnościowej SA	1 lipca – 30 września 2011	1 stycznia – 30 września 2011	1 lipca – 30 września 2010	1 stycznia – 30 września 2010
Składka przypisana brutto PZU	678	1 693	1 062	2 876
Składka przypisana brutto PZU Życie	-	-	-	-
Wolumeny z kontraktów inwestycyjnych PZU Życie	-	-	-	-
Razem	678	1 693	1 062	2 876

KWARTALNA JEDNOSTKOWA INFORMACJA FINANSOWA PZU (wg PSR)

1. Śródroczny bilans

w tys. zł

Aktywa	30 września 2011	30 czerwca 2011	31 grudnia 2010	30 września 2010	31 grudnia 2009
I. Wartości niematerialne i prawne, w tym:	79 699	67 408	63 526	54 205	49 560
- wartość firmy	-	-	-	-	-
II. Lokaty	26 239 021	25 071 092	23 832 035	22 946 372	26 765 773
1. Nieruchomości	586 779	591 566	599 551	599 503	600 110
2. Lokaty w jednostkach podporządkowanych, w tym:	6 081 854	5 817 751	6 860 409	6 126 008	7 710 649
- lokaty w jednostkach podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	6 049 735	5 791 415	6 834 051	6 107 261	7 691 903
3. Inne lokaty finansowe	19 563 418	18 655 241	16 363 674	16 209 467	18 442 095
4. Należności depozytowe od cedentów	6 970	6 534	8 401	11 394	12 919
III. Aktywa netto ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający	-	-	-	-	-
IV. Należności	1 889 618	3 871 584	1 543 565	1 800 316	1 355 331
1. Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	1 381 282	1 286 977	1 190 674	1 187 578	1 083 279
1.1. Od jednostek podporządkowanych	283	101	246	529	322
1.2. Od pozostałych jednostek	1 380 999	1 286 876	1 190 428	1 187 049	1 082 957
2. Należności z tytułu reasekuracji	74 352	78 668	121 352	168 087	26 174
1.1. Od jednostek podporządkowanych	13 625	6 663	100	100	-
1.2. Od pozostałych jednostek	60 727	72 005	121 252	167 987	26 174
3. Inne należności	433 984	2 505 939	231 539	444 651	245 878
1.1. Należności od budżetu	483	9 500	9 268	172	81 704
1.2. Pozostałe należności	433 501	2 496 439	222 271	444 479	164 174
a) od jednostek podporządkowanych	49 052	2 025 153	5 607	98 700	2 923
b) od pozostałych jednostek	384 449	471 286	216 664	345 779	161 251
V. Inne składniki aktywów	192 775	282 032	280 422	271 651	245 572
1. Rzeczowe składniki aktywów	96 921	96 861	114 133	110 362	117 772
2. Środki pieniężne	95 854	185 171	166 289	161 289	127 800
3. Pozostałe składniki aktywów	-	-	-	-	-
VI. Rozliczenia międzyokresowe	663 571	638 920	630 271	630 727	631 971
1. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	32 836	690	-	-	-
2. Aktywowane koszty akwizycji	479 621	489 629	462 058	453 275	432 102
3. Zarachowane odsetki i czynsze	-	-	-	64	-
4. Inne rozliczenia międzyokresowe	151 114	148 601	168 213	177 388	199 869
Aktywa razem	29 064 684	29 931 036	26 349 819	25 703 271	29 048 207

Śródroczny bilans (kontynuacja)

w tys. zł

Pasywa	30 września 2011	30 czerwca 2011	31 grudnia 2010	30 września 2010	31 grudnia 2009
I. Kapitał własny	11 409 847	11 191 406	11 902 186	11 035 562	10 411 542
1. Kapitał zakładowy	86 352	86 352	86 352	86 352	86 352
2. Należne wpłaty na kapitał zakładowy (wielkość ujemna)	-	-	-	-	-
3. Akcje własne (wielkość ujemna)	-	-	-	-	-
4. Kapitał zapasowy	3 331 834	3 331 831	2 060 272	2 060 354	1 252 214
5. Kapitał z aktualizacji wyceny	5 422 220	5 309 159	6 238 853	5 532 792	7 312 998
6. Pozostałe kapitały rezerwowe	-	-	-	-	-
7. Zysk (strata) z lat ubiegłych	-	-	-	-	-
8. Zysk (strata) netto	2 569 441	2 464 064	3 516 709	3 356 064	2 510 379
9. Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna)	-	-	-	-	(750 401)
II. Zobowiązania podporządkowane	-	-	-	-	-
III. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	14 422 932	14 163 921	13 963 010	13 831 910	13 132 664
IV. Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno- - ubezpieczeniowych (wartość ujemna)	(701 002)	(748 134)	(786 825)	(900 702)	(754 456)
V. Oszacowane regresy i odzyski (wartość ujemna)	(45 497)	(47 403)	(74 577)	(66 676)	(78 996)
1. Oszacowane regresy i odzyski brutto	(47 248)	(49 087)	(76 834)	(68 529)	(81 416)
2. Udział reasekuratorów w oszacowanych regresach i odzyskach	1 751	1 684	2 257	1 853	2 420
VI. Pozostałe rezerwy	319 172	317 872	328 726	418 052	542 531
1. Rezerwy na świadczenia emerytalne oraz inne obowiązkowe świadczenia pracowników	213 557	218 778	214 018	235 956	229 550
2. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	-	4 057	34 672	117 652
3. Inne rezerwy	105 615	99 094	110 651	147 424	195 329
VII. Zobowiązania z tytułu depozytów reasekuratorów	-	-	-	-	-
VIII. Pozostałe zobowiązania i fundusze specjalne	3 350 210	4 754 004	674 552	1 098 249	5 478 601
1. Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	291 079	264 685	259 626	182 895	154 698
1.1. Wobec jednostek podporządkowanych	418	746	2 358	748	819
1.2. Wobec pozostałych jednostek	290 661	263 939	257 268	182 147	153 879
2. Zobowiązania z tytułu reasekuracji	51 163	71 721	27 969	29 157	17 667
2.1. Wobec jednostek podporządkowanych	13 015	6 206	2	-	-
2.2. Wobec pozostałych jednostek	38 148	65 515	27 967	29 157	17 667
3. Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych oraz pobranych pożyczek	-	-	-	-	-
4. Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	331 311	1 313 668	122	94	4 748 213
5. Inne zobowiązania	2 557 814	2 960 633	245 071	734 145	432 169
5.1. Zobowiązania wobec budżetu	60 994	67 082	10 930	122 952	15 435
5.2. Pozostałe zobowiązania	2 496 820	2 893 551	234 141	611 193	416 734
a) wobec jednostek podporządkowanych	4 959	15 026	36 270	4 463	11 279
b) wobec pozostałych jednostek	2 491 861	2 878 525	197 871	606 730	405 455
6. Fundusze specjalne	118 843	143 297	141 764	151 958	125 854
IX. Rozliczenia międzyokresowe	309 022	299 370	342 747	286 876	316 321
1. Rozliczenia międzyokresowe kosztów	293 588	284 302	327 663	273 724	303 209
2. Ujemna wartość firmy	-	-	-	-	-
3. Rozliczenia międzyokresowe przychodów	15 434	15 068	15 084	13 152	13 112
Pasywa razem	29 064 684	29 931 036	26 349 819	25 703 271	29 048 207

Śródroczny bilans (kontynuacja)

w tys. zł

Wartość księgowa	11 409 847	11 191 406	11 902 186	11 035 562	10 411 542
Liczba akcji	86 352 300	86 352 300	86 352 300	86 352 300	86 352 300
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł)	132,13	129,60	137,83	127,80	120,57
Rozwodniona liczba akcji	86 352 300	86 352 300	86 352 300	86 352 300	86 352 300
Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w zł)	132,13	129,60	137,83	127,80	120,57

2. Śródroczne zestawienie pozycji pozabilansowych

w tys. zł

Pozycje pozabilansowe	30 września 2011	30 czerwca 2011	31 grudnia 2010	30 września 2010	31 grudnia 2009
1. Należności warunkowe, w tym:	9 102 594	8 764 268	8 155 430	7 991 073	6 895 117
1.1. Otrzymane gwarancje i poręczenia	6 746	5 000	4 528	3 728	3 699
1.2. Pozostałe	9 095 848	8 759 268	8 150 902	7 987 345	6 891 418
2. Zobowiązania warunkowe, w tym:	52 879	60 441	81 229	75 650	46 239
2.1. Udzielone poręczenia i gwarancje	6 261	6 469	8 543	7 807	7 714
2.2. Weksle akceptowane i indosowane	-	-	-	-	-
2.3. Aktywa z zobowiązaniem odsprzedaży	-	-	-	-	-
2.4. Inne zobowiązania zabezpieczone na aktywach lub na przychodach	-	-	-	-	-
2.5. roszczenia sporne, nieuznane przez ubezpieczyciela skierowane przez wierzycieli na drogę postępowania sądowego	45 721	53 075	71 660	66 772	37 443
3. Zabezpieczenia z tytułu reasekuracji ustanowione na rzecz zakładu ubezpieczeń	-	-	-	-	-
4. Zabezpieczenia z tytułu reasekuracji ustanowione przez zakład ubezpieczeń na rzecz cedentów	-	-	-	-	-
5. Obce składniki aktywów nieujęte w aktywach	222 709	222 709	227 978	227 995	231 158
6. Inne pozycje pozabilansowe	-	-	-	-	-
Wysokość środków własnych	8 909 147	8 841 033	9 593 441	9 095 837	8 261 644
Wysokość marginesu wypłacalności	1 337 542	1 336 216	1 338 798	1 337 542	1 338 798
Nadwyżka (niedobór) środków własnych na pokrycie marginesu wypłacalności	7 571 605	7 504 817	8 254 643	7 758 295	6 922 846
Wysokość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	14 375 684	14 114 834	13 886 176	13 763 381	13 051 248
Wysokość aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	20 612 485	18 790 497	17 687 287	17 695 015	14 245 034
Nadwyżka (niedobór) aktywów na pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	6 236 801	4 675 663	3 801 111	3 931 634	1 193 786

3. Śródroczny rachunek techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych

w tys. zł

Techniczny rachunek ubezpieczeń majątkowych i osobowych	1 lipca – 30 września 2011	1 stycznia – 30 września 2011	1 lipca – 30 września 2010	1 stycznia – 30 września 2010
I. Składki (1-2-3+4)	2 041 597	5 873 777	1 900 971	5 569 076
1. Składki przypisane brutto	2 003 783	6 217 302	1 827 249	5 769 100
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej	13 407	142 916	22 950	118 577
3. Zmiany stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto	(66 799)	219 988	(109 806)	81 656
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	(15 578)	19 379	(13 134)	209
II. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	65 430	197 922	69 234	197 112
III. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	20 646	62 235	3 003	46 192
IV. Odszkodowania i świadczenia (1+2)	1 504 185	4 062 932	1 486 589	4 371 562
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	1 144 961	3 688 542	1 286 846	3 888 145
1.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	1 239 453	3 898 910	1 518 096	4 171 264
1.2. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	94 492	210 368	231 250	283 119
2. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	359 224	374 390	199 743	483 417
2.1. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	327 603	269 694	(8 761)	630 021
2.2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	(31 621)	(104 696)	(208 504)	146 604
V. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	-	-	-	-
1. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto	-	-	-	-
2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-	-	-	-
VI. Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw	726	2 276	2 763	1 885
VII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	513 598	1 481 098	539 007	1 542 564
1. Koszty akwizycji, w tym:	370 449	1 084 173	364 746	1 036 344
- zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji	10 008	(17 563)	14 819	(21 173)
2. Koszty administracyjne	132 601	397 233	154 040	507 976
3. Prowizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów	(10 548)	308	(20 221)	1 756
VIII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	66 709	257 686	60 599	225 140
IX. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	-	-	-	-
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	42 455	329 942	(115 750)	(328 771)

4. Śródroczny ogólny rachunek zysków i strat

w tys. zł

Ogólny rachunek zysków i strat	1 lipca – 30 września 2011	1 stycznia – 30 września 2011	1 lipca – 30 września 2010	1 stycznia – 30 września 2010
I. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych lub ubezpieczeń na życie	42 455	329 942	(115 750)	(328 771)
II. Przychody z lokat	445 381	3 042 803	250 095	4 076 285
1. Przychody z lokat w nieruchomości	1 666	4 665	1 624	5 013
2. Przychody z lokat w jednostkach podporządkowanych	4	1 987 286	-	3 120 000
2.1. Z udziałów lub akcji	4	1 987 286	-	3 120 000
2.2. Z pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	-	-	-	-
2.3. Z pozostałych lokat	-	-	-	-
3. Przychody z innych lokat finansowych	282 990	712 035	185 423	659 142
3.1. Z udziałów, akcji, innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	22 969	36 223	5 217	17 029
3.2. Z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	236 179	641 415	179 651	627 536
3.3. Z lokat terminowych w instytucjach kredytowych	8 963	13 717	(850)	5 287
3.4. Z pozostałych lokat	14 879	20 680	1 405	9 290
4. Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat	-	2 282	-	60 666
5. Wynik dodatni z realizacji lokat	160 721	336 535	63 048	231 464
III. Niezrealizowane zyski z lokat	(30 460)	41 124	69 278	101 367
IV. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z technicznego rachunku ubezpieczeń na życie	-	-	-	-
V. Koszty działalności lokacyjnej	90 153	268 268	35 187	112 342
1. Koszty utrzymania nieruchomości	1 222	3 785	1 115	3 355
2. Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	8 280	18 874	4 078	10 205
3. Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat	4 201	4 526	306	10 875
4. Wynik ujemny z realizacji lokat	76 450	241 083	29 688	87 907
VI. Niezrealizowane straty na lokatach	145 401	196 222	(22 258)	27 716
VII. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione do technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych	65 430	197 922	69 234	197 112
VIII. Pozostałe przychody operacyjne	16 707	46 610	15 829	39 664
IX. Pozostałe koszty operacyjne	47 472	75 551	9 919	102 411
X. Zysk (strata) z działalności operacyjnej	125 627	2 722 516	127 370	3 448 964

Śródroczny ogólny rachunek zysków i strat (kontynuacja)

w tys. zł

Ogólny rachunek zysków i strat	1 lipca – 30 września 2011	1 stycznia – 30 września 2011	1 lipca – 30 września 2010	1 stycznia – 30 września 2010
XI. Zyski nadzwyczajne	-	-	-	-
XII. Straty nadzwyczajne	-	-	-	-
XIII. Zysk (strata) brutto	125 627	2 722 516	127 370	3 448 964
XIV. Podatek dochodowy	32 447	155 331	27 363	69 588
a) część bieżąca	51 927	185 356	41 590	134 870
b) część odroczone	(19 480)	(30 025)	(14 227)	(65 282)
XV. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)	-	-	-	-
XVI. Udział w zyskach (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	12 197	2 256	(20 350)	(23 312)
XVII. Zysk (strata) netto	105 377	2 569 441	79 657	3 356 064
Zysk (strata) netto	105 377	2 569 441	79 657	3 356 064
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	86 352 300	86 352 300	86 352 300	86 352 300
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)	1,22	29,76	0,92	38,86
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych	86 352 300	86 352 300	86 352 300	86 352 300
Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)	1,22	29,76	0,92	38,86

5. Śródroczne zestawienie zmian w kapitale własnym

w tys. zł

Zestawienie zmian w kapitale własnym	1 stycznia – 30 września 2011	1 stycznia - 31 grudnia 2010	1 stycznia – 30 września 2010
I. Kapitał własny na początek okresu (BO)	11 902 186	10 411 542	10 411 542
a) zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	-	-	-
b) korekty błędów	-	-	-
I.a. Kapitał własny na początek okresu (BO), po uzgodnieniu do danych porównywalnych	11 902 186	10 411 542	10 411 542
1. Kapitał zakładowy na początek okresu	86 352	86 352	86 352
1.1. Zmiany kapitału zakładowego	-	-	-
a) zwiększenia	-	-	-
b) zmniejszenia	-	-	-
1.2. Kapitał zakładowy na koniec okresu	86 352	86 352	86 352
2. Należne wpłaty na kapitał zakładowy na początek okresu	-	-	-
2.1. Zmiany należnych wpłat na kapitał zakładowy	-	-	-
a) zwiększenia	-	-	-
b) zmniejszenia	-	-	-
2.2. Należne wpłaty na kapitał zakładowy na koniec okresu	-	-	-
3. Akcje własne na początek okresu	-	-	-
3.1. Zmiany akcji własnych	-	-	-
a) zwiększenia	-	-	-
b) zmniejszenia	-	-	-
3.2. Akcje własne na koniec okresu	-	-	-
4. Kapitał zapasowy na początek okresu	2 060 272	1 252 214	1 252 214
4.1. Zmiany kapitału zapasowego	1 271 562	808 058	808 140
a) zwiększenia (z tytułu):	1 271 562	808 058	808 140
- podziału zysku (ponad wymaganą ustawowo minimalną wartość)	1 271 549	807 874	807 874
- z kapitału rezerwowego z aktualizacji – tytułem sprzedaży i likwidacji środków trwałych	13	184	266
b) zmniejszenia	-	-	-
4.2. Kapitał zapasowy na koniec okresu	3 331 834	2 060 272	2 060 354
5. Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu	6 238 853	7 312 998	7 312 998
- zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	-	-	-
5.1. Zmiany kapitału z aktualizacji wyceny	(816 633)	(1 074 145)	(1 780 206)
a) zwiększenia (z tytułu):	446 811	305 314	137 424
- wycena lokat finansowych	446 811	305 314	137 424
b) zmniejszenia (z tytułu)	1 263 444	1 379 459	1 917 630
- wycena lokat finansowych	1 263 431	1 379 275	1 917 364
- zbycia środków trwałych	13	184	266
5.2. Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu	5 422 220	6 238 853	5 532 792
6. Pozostałe kapitały rezerwowe na początek okresu	-	-	-
6.1. Zmiany pozostałych kapitałów rezerwowych	-	-	-
a) zwiększenia	-	-	-
b) zmniejszenia	-	-	-
6.2. Pozostałe kapitały rezerwowe na koniec okresu	-	-	-

Śródroczne zestawienie zmian w kapitale własnym (kontynuacja)

w tys. zł

Zestawienie zmian w kapitale własnym	1 stycznia – 30 września 2011	1 stycznia - 31 grudnia 2010	1 stycznia – 30 września 2010
7. Zysk (strata) z lat ubiegłych na początek okresu	3 516 709	1 759 978	1 759 978
7.1. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu	3 516 709	1 759 978	1 759 978
a) zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	-	-	-
b) korekty błędów	-	-	-
7.2. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu, po uzgodnieniu do danych porównywalnych	3 516 709	1 759 978	1 759 978
a) zwiększenia	-	-	-
b) zmniejszenia	3 516 709	1 759 978	1 759 978
- przeniesienia na kapitał zapasowy	1 271 549	807 874	807 874
- wypłata dywidendy	2 245 160	942 104	942 104
- przeniesienia/odpisy na ZFŚS	-	10 000	10 000
7.3. Zysk z lat ubiegłych na koniec okresu	-	-	-
7.4. Strata z lat ubiegłych na początek okresu	-	-	-
a) zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	-	-	-
b) korekty błędów	-	-	-
7.5. Strata z lat ubiegłych na początek okresu, po uzgodnieniu do danych porównywalnych	-	-	-
a) zwiększenia	-	-	-
b) zmniejszenia	-	-	-
7.6. Strata z lat ubiegłych na koniec okresu	-	-	-
7.7. Zysk (strata) z lat ubiegłych na koniec okresu	-	-	-
8. Wynik netto	2 569 441	3 516 709	3 356 064
a) zysk netto	2 569 441	3 516 709	3 356 064
b) strata netto	-	-	-
c) odpisy z zysku	-	-	-
II. Kapitał własny na koniec okresu (BZ)	11 409 847	11 902 186	11 035 562

6. Śródroczny rachunek przepływów pieniężnych

w tys. zł

Rachunek przepływów pieniężnych	1 stycznia – 30 września 2011	1 stycznia - 31 grudnia 2010	1 stycznia – 30 września 2010
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
I. Wpływy	7 119 458	9 123 042	6 420 464
1. Wpływy z działalności bezpośredniej oraz reasekuracji czynnej	6 203 090	7 927 693	5 852 867
1.1. Wpływy z tytułu składek brutto	6 084 976	7 761 844	5 741 314
1.2. Wpływy z tytułu regresów, odzysków i zwrotów odszkodowań	102 809	103 774	71 584
1.3. Pozostałe wpływy z działalności bezpośredniej	15 305	62 075	39 969
2. Wpływy z reasekuracji biernej	285 878	479 197	200 424
2.1. Wpłaty reasekuratorów z tytułu udziału w odszkodowaniach	270 426	463 291	188 385
2.2. Wpływy z tytułu prowizji reasekuracyjnych i udziałów w zyskach reasekuratorów	9 953	10 779	6 633
2.3. Pozostałe wpływy z reasekuracji biernej	5 499	5 127	5 406
3. Wpływy z pozostałej działalności operacyjnej	630 490	716 152	367 173
3.1. Wpływy z tytułu czynności komisarza awaryjnego	167 522	142 646	101 148
3.2. Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych składników aktywów trwałych innych niż lokaty	447	5 980	5 219
3.3. Pozostałe wpływy	462 521	567 526	260 806
II. Wydatki	6 645 760	9 265 109	6 775 364
1. Wydatki z tytułu z działalności bezpośredniej oraz reasekuracji czynnej	5 527 350	7 799 913	5 884 995
1.1. Zwroty składek brutto	111 498	133 248	97 745
1.2. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	3 463 785	4 711 020	3 572 480
1.3. Wydatki z tytułu akwizycji	745 289	965 572	703 371
1.4. Wydatki o charakterze administracyjnym	1 028 308	1 645 509	1 232 539
1.5. Wydatki z tytułu likwidacji szkód i windykacji regresów	87 104	189 296	155 384
1.6. Wypłacone prowizje i udziały w zyskach z tytułu reasekuracji czynnej	2 907	4 152	2 261
1.7. Pozostałe wydatki z działalności bezpośredniej oraz reasekuracji czynnej	88 459	151 116	121 215
2. Wydatki z tytułu reasekuracji biernej	167 754	198 306	145 204
2.1. Składki zapłacone z tytułu reasekuracji	138 676	126 216	102 332
2.2. Pozostałe wydatki z tytułu reasekuracji biernej	29 078	72 090	42 872
3. Wydatki z pozostałej działalności operacyjnej	950 656	1 266 890	745 165
3.1. Wydatki z tytułu czynności komisarza awaryjnego	330 735	438 963	309 968
3.2. Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych składników aktywów trwałych innych niż lokaty	57 006	88 136	64 813
3.3. Pozostałe wydatki operacyjne	562 915	739 791	370 384
III. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I-II)	473 698	(142 067)	(354 900)

Śródroczny rachunek przepływów pieniężnych (kontynuacja)

w tys. zł

Rachunek przepływów pieniężnych	1 stycznia – 30 września 2011	1 stycznia - 31 grudnia 2010	1 stycznia – 30 września 2010
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności lokacyjnej			
I. Wpływy	82 698 625	101 368 721	78 903 331
1. Zbycie nieruchomości	-	-	-
2. Zbycie udziałów, akcji w jednostkach podporządkowanych	76 457	34	34
3. Zbycie udziałów, akcji w pozostałych jednostkach oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	872 377	1 113 968	837 698
4. Realizacja dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez jednostki podporządkowane oraz spłata pożyczek udzielonych tym jednostkom	-	375	-
5. Realizacja dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez pozostałe jednostki	29 941 244	21 797 796	15 266 705
6. Likwidacja lokat terminowych w instytucjach kredytowych	39 831 545	47 165 846	35 688 799
7. Realizacja pozostałych lokat	9 938 091	28 097 237	23 955 680
8. Wpływy z nieruchomości	5 773	6 862	5 488
9. Odsetki otrzymane	20 354	49 664	18 846
10. Dywidendy otrzymane	2 012 784	3 136 939	3 130 081
11. Pozostałe wpływy z lokat	-	-	-
II. Wydatki	82 909 658	95 459 778	72 788 198
1. Nabycie nieruchomości	-	-	-
2. Nabycie udziałów, akcji w jednostkach podporządkowanych	84 871	155 578	147 963
3. Nabycie udziałów, akcji w pozostałych jednostkach oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	920 754	980 257	780 025
4. Nabycie dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez jednostki podporządkowane oraz udzielenie pożyczek tym jednostkom	-	-	-
5. Nabycie dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez pozostałe jednostki	28 592 413	18 835 440	11 985 545
6. Nabycie lokat terminowych w instytucjach kredytowych	40 931 244	46 784 138	35 323 071
7. Nabycie pozostałych lokat	12 363 074	28 686 793	24 538 902
8. Wydatki na utrzymanie nieruchomości	7 480	7 860	6 783
9. Pozostałe wydatki na lokaty	9 822	9 712	5 909
III. Przepływy pieniężne netto z działalności lokacyjnej (I-II)	(211 033)	5 908 943	6 115 133
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
I. Wpływy	16 799 317	578	322
1. Wpływy netto z emisji akcji oraz dopłat do kapitału	-	-	-
2. Kredyty, pożyczki oraz emisja dłużnych papierów wartościowych	16 799 317	578	322
3. Pozostałe wpływy finansowe	-	-	-
II. Wydatki	17 131 440	5 728 563	5 728 013
1. Dywidendy	140	921 239	920 917
2. Inne, niż wypłata dywidend, wydatki z tytułu podziału zysku	-	-	-
3. Nabycie akcji własnych	-	-	-
4. Spłata kredytów, pożyczek oraz wykup własnych dłużnych papierów wartościowych	17 131 300	4 807 324	4 807 096
5. Odsetki od kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	-	-	-
6. Pozostałe wydatki finansowe	-	-	-
III. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I-II)	(332 123)	(5 727 985)	(5 727 691)
D. Przepływy pieniężne netto, razem (A.III+/-B.III+/-C.III)	(69 458)	38 891	32 542
E. Bilansowa zmiana środków pieniężnych, w tym:	(70 435)	38 489	33 489
- zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	977	402	947
F. Środki pieniężne na początek okresu	166 289	127 800	127 800
G. Środki pieniężne na koniec okresu (F+/-D), w tym:	95 854	166 289	161 289
- o ograniczonej możliwości dysponowania	71 798	69 595	80 999

7. Wprowadzenie

Niniejsza kwartalna jednostkowa informacja finansowa PZU została sporządzona zgodnie z PSR z przyczyn opisanych w części Wstęp, w której przedstawiono również definicję PSR.

8. Podstawowe zasady (polityka) rachunkowości

Szczegółowe zasady (polityka) rachunkowości zostały zaprezentowane w rocznym jednostkowym sprawozdaniu finansowym Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej za 2010 rok, sporządzonym zgodnie z PSR, podpisanym przez Zarząd PZU w dniu 15 marca 2011 roku i na temat którego biegły rewident wydał tego samego dnia opinię bez zastrzeżeń („Jednostkowe sprawozdanie finansowe PZU za 2010 rok”).

Jednostkowe sprawozdanie finansowe PZU za 2010 rok dostępne jest na stronie internetowej PZU pod adresem www.pzu.pl w zakładce „Grupa PZU / Relacje inwestorskie / Raporty okresowe i bieżące / Raporty okresowe”.

9. Zmiany zasad (polityki) rachunkowości

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2011 roku dokonano opisanych poniżej zmian zasad (polityki) rachunkowości oraz prezentacji danych finansowych w jednostkowym sprawozdaniu finansowym PZU w porównaniu do jednostkowego sprawozdania finansowego PZU za 2010 rok.

9.1. Zmiana zasad rozpoznawania składki przypisanej brutto

Stosownie do zaleceń Komisji Nadzoru Finansowego, począwszy od 1 stycznia 2011 roku, dokonano zmiany wynikającej z interpretacji zapisu w Art. 2 ust 1 pkt 15 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2009 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji (Dz. U. nr 226 z 2009 r., poz. 1825), polegającej na rozpoznawaniu przychodu z tytułu przypisu składki w dniu zawarcia umowy ubezpieczeniowej zamiast w dniu rozpoczęcia odpowiedzialności ubezpieczeniowej wynikającej z zawartych umów ubezpieczenia (drugostronnie odraczanego poprzez rezerwę składki). Dodatkowo, analogicznej zmianie podlegała data rozpoznania w technicznym rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych kosztów prowizji dotyczących zawieranych umów (bez wpływu na zmianę wyniku finansowego poprzez mechanizm drugostronnego odraczania tych kosztów w czasie).

Zmiana nie miała wpływu na wynik finansowy ani na aktywa netto PZU.

9.2. Alokacja ABC

Zmiana została opisana w punkcie 4.2.1 informacji uzupełniających do śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

9.3. Wpływ zmian na dane porównywalne

W kolejnych tabelach zaprezentowano wpływ powyższych zmian na dane finansowe za okresy porównywalne. W przypadku rachunku zysków i strat są to:

- okres 6 miesięcy od dnia 1 stycznia do 30 września 2010 roku;
- okres 3 miesięcy od dnia 1 lipca do 30 września 2010 roku.

W przypadku bilansu zaprezentowano stany na daty: 31 grudnia 2010 roku, 30 września 2010 roku i 31 grudnia 2009 roku.

Wszystkie zmiany dotyczące danych porównywalnych w bilansie wynikają ze zmiany zasad rozpoznawania składki przypisanej brutto.

Wyszczególnienie pozycji bilansu	31 grudnia 2010 roku dane historyczne	Zmiana	31 grudnia 2010 roku dane porównywalne	30 września 2010 roku dane historyczne	Zmiana	30 września 2010 roku dane porównywalne	31 grudnia 2009 roku dane historyczne	Zmiana	31 grudnia 2009 roku dane porównywalne
AKTYWA									
IV.1.2. Należności - Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich - od pozostałych jednostek	1 053 703	136 725	1 190 428	1 118 347	68 702	1 187 049	971 728	111 229	1 082 957
VI.2. Rozliczenia międzyokresowe - Aktywowane koszty akwizycji	424 144	37 914	462 058	425 201	28 074	453 275	394 962	37 140	432 102
VI.4. Rozliczenia międzyokresowe - Inne rozliczenia międzyokresowe	206 127	(37 914)	168 213	205 462	(28 074)	177 388	237 009	(37 140)	199 869
PASYWA									
III. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	13 623 196	339 814	13 963 010	13 634 250	197 660	13 831 910	12 789 415	343 249	13 132 664
IX.3. Rozliczenia międzyokresowe - Przychody przyszłych okresów	218 173	(203 089)	15 084	142 110	(128 958)	13 152	245 132	(232 020)	13 112

Zmiany dotyczące danych porównywalnych w technicznym rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych i ogólnym rachunku zysków i strat zostały oznaczone w tabelach odpowiednio jako:

- „składka” – dotyczące zmiany zasad rozpoznawania składki przypisanej brutto;
- „ABC” – dotyczące alokacji ABC.

Wyszczególnienie pozycji technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych	1 lipca - 30 września 2010 dane historyczne	Zmiana	1 lipca - 30 września 2010 dane porównywalne	1 stycznia - 30 września 2010 dane historyczne	Zmiana	1 stycznia - 30 września 2010 dane porównywalne
I.1. Składki - Składki przypisane brutto (składka)	1 870 987	(43 738)	1 827 249	5 914 689	(145 589)	5 769 100
I.3. Składki - Zmiana stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto (składka)	(66 068)	(43 738)	(109 806)	227 245	(145 589)	81 656
IV.1.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto (ABC)	1 497 242	20 854	1 518 096	4 117 524	53 740	4 171 264
VII.1. Koszty akwizycji (ABC) (*)	332 745	32 001	364 746	957 971	78 373	1 036 344
VII.2. Koszty administracyjne (ABC)	208 317	(54 277)	154 040	645 160	(137 184)	507 976
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	(117 172)	1 422	(115 750)	(333 842)	5 071	(328 771)

(*) Zmiana aktywowanych kosztów akwizycji ujętych w tej pozycji wyniosła w okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2010 roku minus 30.239 tys. zł (dane wcześniej raportowane) i minus 21.173 tys. zł (dane porównywalne w niniejszym sprawozdaniu finansowym).

Wyszczególnienie pozycji ogólnego rachunku zysków i strat	1 lipca - 30 września 2010 dane historyczne	Zmiana	1 lipca - 30 września 2010 dane porównywalne	1 stycznia - 30 września 2010 dane historyczne	Zmiana	1 stycznia - 30 września 2010 dane porównywalne
I. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych lub wynik techniczny ubezpieczeń na życie	(117 172)	1 422	(115 750)	(333 842)	5 071	(328 771)
V.1. Koszty utrzymania nieruchomości (ABC)	209	906	1 115	649	2 706	3 355
V.2. Pozostałe koszty działalności lokacyjnej (ABC)	3 562	516	4 078	7 840	2 365	10 205

Śródroczne jednostkowe sprawozdanie finansowe PZU za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2011 roku podpisali:

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko / Funkcja	
8 listopada 2011 r.	Andrzej Klesyk	Prezes Zarządu PZU (podpis)
8 listopada 2011 r.	Przemysław Dąbrowski	Członek Zarządu PZU (podpis)
8 listopada 2011 r.	Witold Jaworski	Członek Zarządu PZU (podpis)
8 listopada 2011 r.	Tomasz Tarkowski	Członek Zarządu PZU (podpis)
8 listopada 2011 r.	Bogusław Skuza	Członek Zarządu PZU (podpis)
8 listopada 2011 r.	Ryszard Trepczyński	Członek Zarządu PZU (podpis)
8 listopada 2011 r.	Piotr Marczyk	Dyrektor Biura Rachunkowości (podpis)